

'N EVALUERING VAN ONDERWYSMETODES IN MUSIEKTEORETIESE VAKKE EN
GEHOORONTWIKKELING



Voorgelê ter vervulling van die vereistes vir die graad
MAGISTER IN MUSIEK (MUSIEKOPVOEDING)
in die Fakulteit Lettere en Wysbegeerte aan die
UNIVERSITEIT VAN PRETORIA

STUDIELEIER: PROF. E. VAN DER MERWE

MEDESTUDIELEIERS: DR. C. VAN NIEKERK

DR. R. ZÜRICH

THES

UNIVERSITEIT VAN WES-KAAPLAND
BIBLIOTEEK
780.77 LOC
LIBRARY
UNIVERSITY OF THE WESTERN CAPE



UNIVERSITY *of the*
WESTERN CAPE

DANKBETUIGINGS

Hiermee wil ek graag my opregte dank en waardering uitspreek teenoor elkeen van die volgende:

Prof. E. van der Merwe, Dr. R. Zürich en Dr. C. van Niekerk vir hulle doelgerigte en hoogs gemotiveerde studieleiding;

Prof. A.J.J. Troskie en Dr. B. Conradie wat gedurende 1988 die studieleiding waargeneem het;

Die Rekenaarafdeling van die Universiteit van Port Elizabeth vir hulle bystand en vernuftige verwerking van die vraelys;

Die Navorsingskomitee van die Universiteit van Port Elizabeth vir finansiële steun;

Al die tersiêre inrigtings wat my toegelaat het en samewerking verleen het om die empiriese ondersoek daar te doen (sien Bylaag 1);

Al die dosente aan tersiêre inrigtings wat aan my onderhoude toegestaan het en of reëlins getref het (sien Bylaag 2);

Al my familie vir hulle volgehoue aanmoediging, gebede, huisvesting en waardevolle hulp;

Al my vriende by wie ek kon tuisgaan tydens die landswye ondersoek asook die tye toe ek navorsing in Pretoria gedoen het;

Die Hemelse Vader.

OPSOMMING

Praktiese ondervinding van die onderrig van Musiek op skoolvlak het getoon dat Musiekteoretiese vakke en Gehoorontwikkeling nie voldoende gestruktureerd en gebaseer op wetenskaplik gefundeerde onderrigmetodes aangebied word nie. 'n Gebrek aan integrasie tussen Gehoorontwikkeling en die Musiekteoretiese vakke word vermoed. Innerlike gehoor is noodsaaklik is vir die musikus, maar bly grootliks onderontwikkel.

Hierdie studie konsentreer op die integrasie wat nodig is tussen die Musiekteoretiese vakke en Gehoorontwikkeling, en toets empiries die mening van musiekstudente by wyse van 'n vraelys en dié van musiekdosente by wyse onderhoude.

Die ondersoek spreek die algemene metodes aan waardeur die betrokke vakke onderrig word, asook die probleme wat daarmee gepaard gaan. Die musiekstudent se mening omtrent sy tersiêre musiekopleiding word gevra.

Daar is bevind dat die twee dissiplines nie doelmatig geïntegreerd aangebied word nie en voorstelle om die situasie te verbeter, word gemaak..

ABSTRACT

Practical experience in the teaching of Music at school level has shown that music theoretical subjects and aural development are not presented adequately well structured and based on scientifically founded teaching methods. A lack in integration between aural development and the music theoretical subjects is suspected. Internal hearing is essential for the musician, but remains largely underdeveloped.

This study concentrates on the integration necessary between music theoretical subjects and aural development, and empirically tests the opinion of music students by means of a questionnaire and that of lecturers by means of interviews.

The investigation addresses the general methods used in the teaching of the subjects, as well as the associated problems. The opinion of the music student on his tertiary education is also sought.

It is concluded that the two disciplines are not effectively integrated when presented, and proposals to improve the situation are formulated.

VOORWOORD

Die motivering om navorsing te doen oor Gehoorontwikkeling geïntegreer met die Musiekteoretiese vakke, naamlik Grondbeginsels van Musiek (algemeen in die praktyk bekend as Musiekteorie), Kontrapunt (Tweestemmige Skryfwyse) en Harmonie, het so vroeg as 1972 reeds ontstaan. Waarnemings is in die hoërskool gemaak ten opsigte van verskeie probleme rakende die onderrig van Harmonie, Melodiebou, Kontrapunt en Gehoorontwikkeling, en dit het die vermoede laat ontstaan dat hierdie probleme hul oorsprong reeds in die laerskool by die onderrig van die Grondbeginsels van Musiek en Gehoorontwikkeling het.

Verskeie onderwysmetodes is eksperimenteel op verskillende groepe leerlinge toegepas om die effektiwiteit daarvan te toets. Die resultate het bevestig dat metodes wat leerlinge eerder insig in Musiekteorie gee en gehoorontwikkeling bewerkstellig, die mees gunstige invloed op die spektrum van ondergemiddelde tot begaafde musiekleerling het. Metodes wat nie slegs op afrigting konsentreer om toetse en eksamens te beantwoord nie werk op die lang duur die beste. Goeie onderrigmetodes verseker dat die gesindheid van die leerling altyd positief bly en hoewel almal nie 'n musiekrigting kan volg nie, word hulle liefhebbers van musiek wat dit sinvol kan beluister, beoordeel en waardeer.

Ervaring in die praktyk wat sedert April 1983 aan die Musiekdepartement van die Universiteit van Port Elizabeth opgedoen is, het getoon dat daar baie leemtes in die onderrig van die Grondbeginsels van Musiek en Gehoorontwikkeling is. Sedert 1988 is 'n studie van die onderwerp gemaak

deur die ervaring en gewaarwordinge van musiekstudente tydens skooljare met dié van dosente aan tersiêre inrigtings te korreleer.

Gegronde op 'n meningspeiling, beskryf die verhandeling die algemene stand van die onderrig van Musiek en word die metodiek wat by die verskillende Musiekteoretiese vakke betrokke is, geëvalueer. Aanbevelings word gemaak met die doel om musiekonderrig aan skole met betrekking tot die tersaaklike vakke te optimaliseer.

Die verhandeling bied aan belangstellendes nuttige insig in die komplekse probleme waarmee die praktyk van musiekonderrig te kampe het.



INHOUDSOPGAWE

HOOFSTUK 1

Titel	ORIËNTERENDE VOORARBEID	1.1
1.	INLEIDING	1.1
2.	PROBLEEMSTELLING	1.1
3.	DOEL VAN HIERDIE STUDIE	1.3
4.	DIE DOEL VAN MUSIEKONDERRIG	1.4
5.	BEGRIPSVERKLARING	1.6
6.	BETEKENIS VAN DIE BEGRIP: GEHOORONTWIKKELING GEÏNTEGREER MET MUSIEKTEORETIESE VAKKE	1.16
7.	NAVORSINGSMETODE	1.18
8.	BEVOLKINGSGROEPE	1.20
9.	SAMEVATTING	1.21

HOOFSTUK 2

Titel	'N EVALUERING VAN DIE ALGEMENE STAND VAN DIE ONDERRIG VAN MUSIEKTEORETIESE VAKKE EN DIE INTEGRERING DAARVAN MET GEHOORONTWIKKELING	2.1
1.	INLEIDING	2.1
2.	VERWERKING VAN DIE VRAELYS	2.2
3.	AFLEIDING EN BEVINDINGS VOORTSPRUITEND UIT DIE VRAELYS ——— AFDELING EEN	2.32
4.	VOORSTELLE VIR VERDERE NAVORSING	2.34
5.	SAMEVATTING	2.34

HOOFSTUK 3

Titel 'N EVALUASIE VAN DIE KONvensionELE METODES WAARDEUR

	MUSIEKTEORIE TANS IN DIE PRAKTYK ONDERRIG WORD	3.1
1.	INLEIDING	3.1
2.	VERWERKING VAN DIE VRAELYS	3.2
3.	ALGEMENE WAARNEMING TEN OPSIGTE VAN HOOFSTK 3: METODES EN ONDERRIG VAN MUSIEKTEORIE IN DIE SKOOLJARE	3.28

HOOFSTUK 4

Titel EVALUASIE VAN DIE METODES WAARDEUR GEHOOROPLEIDING

	TANS AAN SKOLE ONDERRIG WORD	4.1
1.	INLEIDING	4.1
2.	VERWERKING VAN DIE VRAELYS TEN OPSIGTE VAN DIE HOOF- TEIKENGROEP: AFDELING 3 — GEHOORONTWIKKELING/TOETSE	4.2
3.	SAMEVATTING VAN HOOFSTUK 4	4.30

HOOFSTUK 5

Titel EVALUASIE VAN DIE PROBLEME IN HARMONIE- EN KLAWERBORD-

	HARMONIE-ONDERRIG	5.1
1.	INLEIDING	5.1
2.	VERWERKING VAN DIE VRAELYS	5.2
3.	SAMEVATTING	5.16

HOOFSTUK 6

Titel EVALUASIE VAN DIE ONDERRIG VAN VORMLEER

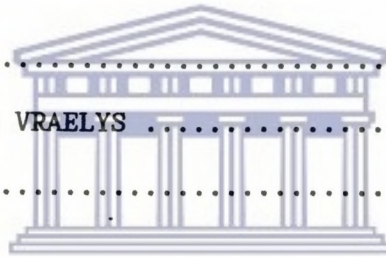
1.	INLEIDING	6.1
----	-----------------	-----

2.	VERWERKING VAN DIE VRAELYS	6.1
3.	SAMEVATTING	6.6

HOOFSTUK 7

Titel	EVALUASIE VAN MUSIEKSTUDENTE SE MENING OMTRENT OPLEIDING OM ONDERRIG IN MUSIEKTEORETIESE VAKKE EN GEHOORONTWIKKELING TE GEE	
--------------	--	--

1.	INLEIDING	7.1
2.	VERWERKING VAN DIE VRAELYS	7.1
3.	SAMEVATTING	7.6



UNIVERSITY of the
WESTERN CAPE

HOOFSTUK 8

Titel	GEVOLTREKKINGS, SAMEVATTING EN AANBEVELINGS	8.1
1.	GEVOLGTREKKINGS	8.1
2.	SAMEVATTING	8.5
3.	AANBEVELINGS	8.7

BIBLIOGRAFIE	9.1
---------------------------	------------

BYLAAG 1 LYS VAN MUSIEKDEPARTEMENTE BY DIE OPNAME BETREK	10.1
---	-------------

BYLAAG 2 LYS VAN PERSONE BETROKKE BY ONDERHOUDE OF RE&LINGS IN VERBAND MET DIE ONDERSOEK	10.2
---	-------------

BYLAAG 3 VRAELYS IN AFRIKAANS.....	Bylaag 3 - 1
---	---------------------

BYLAAG 4 VRAELYS IN ENGELS.....	Bylaag 4 - 1
--	---------------------

HOOFSTUK 1

ORIËNTERENDE VOORARBEID

1. INLEIDING

Oor 'n geruime tyd is tot sekere indrukke geraak oor die onderrig van Musiekteorie en Gehoorontwikkeling aan leerlinge. Hierdie indrukke is gebaseer op waarneming vanuit drie perspektiewe, naamlik direk vanweë betrokkenheid by die onderrig van musiek aan die leerling, direk by vanweë betrokkenheid by die opleiding van musiekstudente en indirek by vanweë breë terugvoering vanuit die praktyk. Hierdie waarnemings laat die indruk dat onderrig op die terrein van Musiekteorie en Gehoorontwikkeling nie op planmatige wyse geskied nie en dat wetenskaplik gefundeerde onderrigmetodes nie tot die gewenste mate toegepas word nie. Gehoorontwikkeling geïntegreer met Musiekteoretiese vakke, wat klank en simbool in 'n eenheid saamsnoer en aanbied, sou die ideale benadering wees. In hierdie verhandeling word die probleme grondliggend aan die voorgaande waarnemings gedefiniëer en verder ondersoek, en bestaan Musiekteorie uit die versameling vakke Harmonie, Kontrapunt, Vormleer en Grondbeginsels van Musiek.

2. PROBLEEMSTELLING.

2.1 Die probleem wat ondersoek word, setel in die vermoede dat die Grondbeginsels van Musiek, Harmonie, Kontrapunt, Vormleer en Gehoorontwikkeling nie effektief, sinvol en met gepaste

vernuwing onderrig word nie. Dit geld vir primêre, sekondêre en tersiêre opleiding.

- 2.2 Musiekstudente in die hoërskole en aan tersiêre inrigtings ondervind probleme om die basiese grondbeginsels van musiek in Harmonie, Kontrapunt en Vormleer toe te pas.
- 2.3 Die leemtes in die basiese kennis van Musiekteorie lei tot probleme in harmonisering, melodiebou, tweestemmige skryfwyse en die analisering van musiekwerke.
- 2.4 Die meriete en doel van die Grondbeginsels van Musiek word selde deurgaans duidelik uitgespel en lei tot ongemotiveerde studie en onderrig.
- 2.5 Gehoorontwikkeling vind nie parallel met die studie van die teorie van Musiek plaas nie. Die simbool en die klank vorm dus nie 'n eenheid van begrip vir die musiekleerling vanaf aanvangsonderrig tot sy intrede as tersiêre musiekstudent nie.
- 2.6 Innerlike gehoor word in weinig gevalle ontwikkel.
- 2.7 Wanindrukke bestaan vermoedelik oor die begrip Gehoorontwikkeling geïntegreer met Musiekteoretiese vakke.
- 2.8 Die skolier en student ondervind Grondbeginsels van Musiek, Harmonie, Kontrapunt, Vormleer en Gehoorontwikkeling as afsonderlike vakke.
- 2.9 Oninteressante aanbieding van die vakgebied demp die belangstelling van die musiekleerling en die musiekstudent.
- 2.10 Die herkenning van gehoortoetse deur herhaaldelike indrill neem die plek in van 'n planmatig gestruktureerde gehoorontwikkelingsprogram.

- 2.11 Eksamenafrigting neem die plek in van 'n geordende musiek-
onderrigstelsel.

In die praktyk is daar 'n neiging om al bogenoemde probleemareas eerder te ontwikkel as om oplossings daarvoor te probeer vind.

3. DOEL VAN HIERDIE STUDIE.

Die doel van hierdie studie kan as volg saamgevat word:

- 3.1 Om te bepaal tot watter mate die voorafgaande probleemstellings in die praktyk aanwesig is.
- 3.2 Om te bepaal of musiekonderwysmetodes dienooreenkomstig vernuwing ondergaan soos wat sillabusse en terminologieë hernu word.
- 3.3 Om te bepaal of die opleiding van musiekstudente vir die onderwysberoep effektief is ten opsigte van Musiekteoretiese vakke geïntegreer met Gehoorontwikkeling.
- 3.4 Om te bepaal of die huidige tersiêre opleiding die student met voldoende selfvertroue toerus om wetenskaplik gefundeerde onderwysmetodes (ten opsigte van Musiekteoretiese vakke, geïntegreer met Gehoorontwikkeling) te kan implimenteer.
- 3.5 Om te bepaal of die student opgelei word om eksperimenterende onderwys toe te pas en homself en die resultaat van hul onderrig aan die leerlinge, voortdurend te evalueer.
- 3.6 Om te bepaal tot watter mate die musiekstudent na tersiêre opleiding hom bevoeg voel om Musiekteoretiese vakke en

Gehoortontwikkeling effektief en met vernuwing te kan onderrig.

4. DIE DOEL VAN MUSIEKONDERRIG

Die onderwysende-opvoedingsgebeure van Musiek het onder andere ten doel om die musiekleerling in staat te stel om die kennis wat hy onder leiding van die musiekonderwyser (volwassene) in die opvoedingsituasie aanleer, selfstandig en op eie verantwoordelikheid toe te pas wanneer hy die volwasse wêreld betree.

Die kind is 'n nie-volwassene en is op weg daarheen om soos 'n behoorlike volwassene te lewe. Vir 'n sinvolle op weg wees na en vir 'n geleidelike verowering van volwassenheid, is die hulpverlening (steungewing) nodig van iemand wat die weg na behoorlike volwassenheid reeds afgelê het en leef soos 'n volwaardige volwassene dit behoort te doen. (Landman et al. 1982 : 3).

Hierdie stelling is veral waar ten op sigte van die musiekleerling(e) wat as individu of in klein groepies deur die musiekonderwyser onderrig word. Daarom het die musiekonderwyser 'n baie groot invloed op die musiekleerling as persoon. Hy lei nie slegs die musiekleerling tot musikale vorming nie, maar ook na 'n persoonlike musikale identiteit (styl) in sy spel, 'n eie redenasievermoë in die teorieë van musiek, totale gehoortontwikkeling en derhalwe na persoonlike volwassenheid in sy musiekspel, beluistering, redenasievermoë en optrede as persoon.

Om die musiekleerling na persoonlike volwassenheid te lei, is die kennis van algemeen opvoedkundig-didaktiese beginsels noodsaaklik. Die onderwysende-opvoedkundige gebeure kan slegs plaasvind indien die musiekonderwyser behoorlik kennis dra van die opvoedkundige beginsels

wat in die onderwysberoep geld. Musiekonderwys is maar slegs een van die talle rigtings waaruit die totale onderwysberoep bestaan. Hierdie studie is afgebaken tot die Musiekteoretiese vakke en Gehoorontwikkeling van die skoolsillabusse en die gelykstaande graad-eksamens van die Universiteit van Suid-Afrika (Unisa) en ander eksaminerende liggame. Dit skyn asof die opvoedkundige waarde van Musiekteoretiese vakke en Gehoorontwikkeling in die praktyk onderskat en selfs geïgnoreer word.

Teachers should always be aware that they are there to help their pupils become better musicians, not just better pianists, clarinettists or whatever. It is a teacher's responsibility to nurture a pupil's general musicianship through aural work, sight-reading and theoretical knowledge, which are not optional extras but are a complete package enabling people to become better musicians. They are not even extras for the sake of examinations but should be incorporated quite naturally into the scheme of the lessons and become an integral part of the excitement of making music. (Varcoe 1987 : 29)

Varcoe beklemtoon hier dat die musiekonderwyser in staat behoort te wees om sy leerlinge as ware musici op te lei deur 'n breë spektrum van instrumentale, teoretiese en oudio-visuele vaardighede te ontwikkel. Hierdie vaardighede behoort nie slegs deel van 'n eksamenpakket te vorm nie, maar ingestel te wees op die totale ontwikkeling van die persoon tot werklike musikus.

In hierdie studie sal daar ook 'n evaluering gemaak word van die mate waarin die musiekstudent homself bevoeg ag om musiekonderrig te gee. Hiervoor is nie net 'n deeglike vakkennis nodig nie, maar ook die nodige bedrewendheid en metodiek om die kennis aan die leerling oor te dra.

".....the emphasis is placed overwhelmingly on what to teach and not very much, if any, on how to teach." (Varcoe 1987 : 29).

Dit is al herhaaldelik in navorsing beklemtoon dat die wyse waarop kennis aan die leerling oorgedra word 'n geweldige invloed op sy insig in die Musiekteoretiese vakke en veral op sy gehoorontwikkeling het.

"The ability to retrieve a bit of long-term memory depends largely on how the information is arranged or correlated with other information." (Jones 1983 : 35).

In hierdie verhandeling word ook nagevors of die Musiekteoretiese vakke en Gehoorontwikkeling geïntegreerd onderrig word, sodanig dat die twee dissiplines nie slegs as afsonderlike afdelings bestaan nie, maar mekaar effektief komplementeer.



5. BEGRIPSVERKLARING

5.1 OPLEIDING.

Met opleiding word die totale musiekervaring van 'n persoon vanaf sy eerste kennismaking gedurende sy kinderjare tot na sy tersiëre opleiding veronderstel. Die opleiding gedurende 'n persoon se kinderjare (hoe hy onderrig ontvang en hoe hy leer) is dus baie belangrik aangesien hierdie tydperk in die meeste gevalle twee keer so lank duur as die tersiëre tydperk. Ook vind dit gedurende die mees ontvanklike stadium van 'n persoon se lewe plaas waar ontwikkeling optimaal benut kan word.

Die meeste musiekleerlinge word ongeveer vanaf hul vyfde jaar aan informele musiekopleiding blootgestel. Toonhoogte en ritmesin moet

reeds tot en met hul sesde jaar ontwikkel wees aangesien dit moeilik na die puberteitstadium aangeleer kan word.

"Auditory Memory acquisition appears to be strictly age controlled with the first learning of pitch on the decline from five years of age, and is impossible after puberty". (Byrd 1976 : 278).

Die funksie van klasmusiekonderring in die kleuterskool en in die laerskool is hier van uiterste belang. Die leerling se aanvanklike tydperk van kennismaking met musiek moet onvergeetlik en aangenaam wees. Dan sal hy 'n liefde en 'n belangstelling ontwikkel om musiek te maak en dit sinvol beluister en waardeer. Noukeurige en musikaal verantwoorde onderrig mag nie onderskat word by die ontwikkeling van 'n sensitiewe aanvoeling en waardering vir musiek in die ontvanklike ontwikkelingsperiode van die jong kind nie.

Formele musiekopleiding in die Republiek van Suid-Afrika begin normaalweg wanneer die leerling agt jaar of selfs ouer is. Dit vind plaas in laerskole, hoërskole, musieksentrums of by privaat musiekonderwysers. Toonhoogte en ritmesin behoort al gevestig te wees, wat dikwels nie die geval is nie. "Die eselsbrug" ('n kort metode om 'n antwoord meganies te bekom) word dikwels gebruik om die leerling vir musiekeksamens af te rond. Na die eksamen vergeet hy dikwels baie van die betekenis van die konsepte omrede insig, begrip en gehoor nie 'n integrale deel van die leerproses uitgemaak het nie.

Wanneer die musiekleerling as jong musikstudent die tersiêre inrigtings bereik, is die denkvaardigheidspatrone reeds gevestig. Studente oorbrug dikwels met moeite die mag van gevestigde gewoontes,

soos byvoorbeeld swak werkwyses in Harmonie. Die kanse vir verdere ontwikkeling van gehoor en innerlike gehoor is baie skraal tensy die student by uitstek baie hard werk.

Verdere formele musiekopleiding vind aan tersiêre inrigtings plaas. Voorgraadse studente kan vir 'n driejarige diplomakursus of 'n vierjarige graadkursus inskryf. Dit is hier van wesentlike belang dat die student voldoende vakkennis inwin en moderne onderwystegniese sinvol bestudeer indien hy musiekonderwys as 'n loopbaan kies. Dit is inderdaad so dat musiekonderwys die beroep is wat die grootste aanvraag vir musiekopgeleides daarstel en aan die meerderheid musiekstudente 'n heenkome bied.



5.2 ONDERWYSMETODES.

Metodes wat goeie resultate lewer is nie noodwendig goeie en effektiewe metodes nie. Dikwels word daar in die musiekonderrig van metodes gebruik gemaak wat aanvanklik 'n maklik bekombare antwoord verkry, maar nie noodwendig insig in die teorie van Musiek gee of gehoorontwikkeling bewerkstellig nie. So ook bestaan daar byvoorbeeld metodes wat die identifisering van individuele intervalle in een konteks vergemaklik en na die regte antwoord kan lei. Sodra die intervalle in 'n ander melodiese konteks (byvoorbeeld diktee) gebruik word, ontstaan daar probleme by die identifisering van intervalle. Sulke metodes berei die leerling nie voldoende voor nie, gee nie insig nie en ontwikkel nie sy gehoor nie. Dus behoort gestrewe te word na metodes wat konsepvormend is, insig gee en 'n blywende resultaat lewer.

"Wanneer daar 'n konseptuele benadering gevolg word by die onderrig van musiek, vind daar 'n afskaling tot onderlinge elemente plaas. Daardeur word die vorming van konsepte van daardie element(e) vergemaklik".
(Schoeman 1989 : 199)

Wat is dan 'n effektiewe metode om Musiekteoretiese vakke geïntegreer met Gehoorontwikkeling aan jong beginners, skoliere en studente te onderig?

'n Effektiewe metode bied aan die musiekleerling die volgende:

- * insig en ware begrip van die Teorie van Musiek (gevestigde konsepte daarstel).
- * 'n goed ontwikkelde en gevestigde redenasievermoë (om byvoorbeeld onvoorbevoorbereide vrae te kan behartig).
- * die vermoë om 'n logiese voortsetting van die reeds bestudeerde konsepte te struktureer.
- * 'n duidelike begrip van die verwantskappe tussen die verskillende Musiekteoretiese vakke asook Gehoorontwikkeling.
- * die vermoë om die studie van musiek in elke stadium progressief volgens moeilikheidsgraad aan te pas.
- * die logiese samehang tussen die simbool en klank.

5.3 MUSIEKTEORETIESE VAKKE.

In hierdie verhandeling verwys die term Musiekteoretiese vakke na die onderstaande versameling vakke soos vervat in die leerplanne van die verskillende provinsies tot standaard tien, asook die gelykstaande

teoretiese leerplanne van die Universiteit van Suid-Afrika en die ander eksaminerende liggame.

- * **Grondbeginsels van musiek:** Hierdie vak is ook algemeen bekend as Musiekteorie en vorm die basis van die tradisionele musiekteorieë. Sonder 'n deeglike kennis van hierdie afdeling kan Harmonie, Kontrapunt en Vormleer beswaarlik bestudeer word.
- * **Klawerbordteorie:** Hierdie vak rig die leerling af om teoretiese oefeninge, byvoorbeeld akkoorde, intervalle, transposisies en ander oefeninge met gemak by 'n klawerbord sonder skriftelike hulp uit te werk en te speel. Dit dien as voorbereiding tot Klawerbordharmonie en is ook bevorderlik vir gehoorontwikkeling.
- * **Melodiebou, Harmonie, Vormleer en Ontleding:** Hierdie vakke is goed bekend en spreek vanself.
- * **Kontrapunt (Tweestemmige Skryfwyse):** Alhoewel "Tweestemmige Skryfwyse" in werklikheid die aanloop tot Kontrapunt is, word die twee benamings as ekwivalent beskou en sal daar deurgaans van die korter benaming "Kontrapunt" gebruik gemaak word.

5.4 GEHOORONTWIKKELING EN GEHOORTOETSE

Die begrip "Gehoortoetse" is sedert baie jare hoofsaaklik gebaseer op gestandaardiseerde gehoortoetsboeke van instansies wat eksterne eksamens aanbied, asook ander gebruiklike verwysingsbronne soos byvoorbeeld die boek "Aural Training" van A. Warburton (1960). Omrede daar op gehoortoetse staatgemaak word as die middel om die musikale

gehoor by die leerling te ontwikkel, is dit nie verbasend dat die indril van gehoortoetse vir eksamendoeleindes in die praktyk aan die orde van die dag is nie. Gehoortoets-sessies bestaan byvoorbeeld daaruit dat die leerling die rug na die klavier draai en intervalle wat gespeel word, moet benoem. Die liedjie Jan Pierewiet word byvoorbeeld gesing om die interval "do-la" te identifiseer terwyl die aanvang van die lied so - me¹ is. Hierdie voorbeelde is algemeen bekend in die praktyk. Gehoortoetse behoort egter slegs toegepas te word om die gehoorvaardighede wat reeds bereik is, te bepaal.

Die begrip "gehoorontwikkeling" het in die praktyk geleidelik in gebruik gekom en impliseer 'n wyer veld en 'n meer omvangryke aktiwiteit as gehoortoetse. Of die aanbieding van gehoorontwikkeling wesenlik van die aanbieding van gehoortoetse verskil, sal vasgestel moet word.

Paul Loeb van Zuilenburg (s.j. : 1) skryf soos volg aangaande Gehoortoetse en Gehoorontwikkeling:

"Tog is die begrippe nie sinoniem nie: die opleiding berei die kandidaat voor op die toetse - die toetse is slegs middele om te kan bepaal watter vaardighede is bemeester".

Met totale gehoorontwikkeling word bedoel dat alle afdelings van die musiekonderrig as 'n eenheid saamgesnoer word en meehelp aan die vorming van die geheelbeeld van 'n musiekleerling (Bester 1983:2). Die ontwikkeling van die gehoor moet vanaf die vroegste jare moontlik plaasvind, hoe eenvoudig ook al, en die volgende insluit:

- * Akkurate bewustheid en identifisering van toonhoogte en intonasie
- * Ontwikkeling van die melodiese en ritmiese geheue
- * Bewusmaking van frasering en kadense
- * Sensitiwiteit vir nuanses
- * Klankkleur
- * Toonkwaliteit
- * Toonintensiteit (toonkleur, timbre)
- * Struktuur (vorm, herhalings, sekwense, nabootsings en ander innerlike besonderhede)
- * Tekstuur
- * Styl (unisoon, homofonies, polifonies, tydperke)
- * Karakter
- * Harmonieë en intervalle
- * Toonsoortbewustheid
- * Instrumentasie
- * Notering van klank en ritme in simbole
- * Luistervermoë in samespel (voorloper van byvoorbeeld begeleiding, koorafrigting, orkesdireksie)
- * Die innerlike klankvoorstelling van die notasie - innerlike gehoor.

Met die ontwikkelingstempo van die musiekleerling neem die moeilikheidsgraad wat aan sy gehoorvermoë gestel word, geleidelik toe.

Innerlike gehoorontwikkeling is 'n belangrik deel van gehooropleiding. Hiermee word die vermoë bedoel om 'n relatiewe klankvoorstelling te kan maak wanneer 'n onbekende partituur sonder die hulp van enige ander media bestudeer word. Innerlike gehoorontwikkeling lei na goeie

bladsang en bladlees. 'n Musiekonderwyser wat byvoorbeeld in 'n biblioteek of in 'n musiekboekwinkel na geskikte materiaal vir sy leerlinge soek, sal verlore wees as hy nie 'n getroue klankvoorstelling van 'n partituur kan maak nie.

Die simbool (musieknotasie) en teoretiese begripsvorming behoort parallel met die klankbegrip aan die musiekleerling bekendgestel en verduidelik te word. Vandat die leerling met musiek op skool begin tot aan die einde van Standaard 10, moet daar gewerk word aan musikale eenheid en aan proporsionele skryfwyse (ritme), wat ook van belang is. Die leerling moet wat hy hoor onmiddellik aan 'n simboliese voorstelling kan koppel en deur middel van herhaling kan memoriseer.

Die omgekeerde proses moet ook plaasvind, naamlik wanneer die leerling 'n simbool sien, moet hy die klankvoorstelling daarvan in sy gedagtes kan "hoor". Hierdie beginsel is die ontwikkeling van innerlike gehoor in die aanvangsjare en is van die uiterste belang vir die toekoms van elkeen wat die musiekterrein met erns betree (die leerling, die student, die onderwyser en in die besonder die dosent). Fyn, sensitiewe en gereelde gehoorskooling vanaf die vroeë tot in die latere jare, is onontbeerlik vir musikale beoordeling, die afrigting van kore, orkeste en ensembles, en die leiding wat aan individue in solowerk gegee moet word. Innerlike gehoorontwikkeling is vir die werklike uitvoerende kunstenaar onontbeerlik, en van primêre belang selfs vir beginneronderwys in individuele onderrig.

"As I began to work on my own inner hearing, I found that I was listening to my students in a different way." (Larson & van Auken 1988 : 18)

Die onoordeelkundige gebruik van die pedaal, byvoorbeeld, sal vir enige persoon met 'n goeie gehoorskoling, in dié geval die luistervermoë, hinderlik wees. Innerlike gehoorontwikkeling vir die skolier is veral van belang in die later jare by die komposisie van 'n melodie, die uitwerk van oefeninge in Harmonie en Kontrapunt, asook die sinvolle uitvoering van 'n stuk en begeleidings. "Innerlik hoor" word dikwels net gekoppel aan die vermoë om 'n voorstelling te kan maak wanneer daar 'n harmonie-oefening gedoen word. Laasgenoemde is egter slegs 'n klein onderafdeling van die totale konsep en behoort by alle onderrig van musiek aandag te geniet.

"While critical listening is never-ending for musicians, it must begin immediately when instruction begins." (Larson & van Auken 1988 : 18).

Die menigte foute wat byvoorbeeld by die skryf van vergrote intervalle, skuiftekens, melodiese lyne en notasies gemaak word, is 'n bewys van die toonlose effek van die simbool op die musiekleerling en die musiekstudent. Die onderwyser wat orkes- en koorverwerkings wil doen, behoort die vermoë te besit om klanksamestellings self te kan realiseer as voorvereiste om dit aan die leerlinge te leer. Daarom is 'n deeglike kennis van musiekteorie, die gebruik van geskikte en keurige harmoniese opeenvolgings, musikale melodiese lyne, struktuur en 'n totale gehoorontwikkeling werklik nodig.

Hoe verder die studie van musiek en die beoefening daarvan uiteindelik vorder, hoe meer is dit nodig dat alle afdelings reeds vanaf die

kinderjare gelyktydig en in samehang ontwikkel en gestimuleer word sodat die eenheid van begrip altyd teenwoordig is en beklemtoon word. Wanneer die tyd aanbreek om in 'n definitiewe rigting te spesialiseer, behoort innerlike gehoor al 'n gevestigde tweede natuur te wees. Sou 'n afdeling onontwikkel bly, het dit stremmende en negatiewe gevolge in die latere jare. Hoe verder die studie en beoefening van musiek voortgaan, hoe belangriker word die fundamentele teoretiese en historiese kennis, asook gehoorontwikkeling, vir sinvolle vertolkings, stylanalises, skeppingsvermoë en die geassosieerde onderwyspraktyk. Gehoorontwikkeling is ook 'n voorvereiste vir 'n goeie bladleesvermoë, wat op sy beurt weer die spontane musikale vertolking van 'n stuk beïnvloed.

Alle teoretiese onderwerpe behoort vanuit 'n klankvoorbeeld onderrig te word en die vaslegging daarvan deur herhaling bewerkstellig te word. Reg van die begin af mag geen afdeling van musiekonderrig weggelaat word nie, omdat almal met mekaar verband hou. Alle onderwerpe behoort parallel ontwikkel te word, en deur Gehoorontwikkeling voorafgegaan te word om die geheelbeeld van die musiek vir die musiekleerling te behou.

In die eerste van 'n reeks artikels in die tydskrif Musicus (1973 Vol 1 :3) laat val Hennie Joubert die klem juis op die kerngedagte "Verstaan jou musiekmateriaal!". C.P.E. Bach het ook die mees musikale weg gevolg met sy verklaring "Eers sien, innerlik hoor, en dan speel!" (Herman, Kurt, 1971 : 11, soos deur Hennie Joubert, 1973 : 22 aangehaal).

Hennie Joubert (Musicus, 1973, volume 1.1:3) skryf opsommend as volg:
" 'n Innerlike klankvoorstelling kan uitgebou word deur die **analise** van 'n stuk". Hy meld dat hierdie stelling reeds in 1565 deur Fray Thomas de Santa Maria gemaak is. In 'n tweede artikel (Musicus, 1973, volume 1.1:) meld Joubert dat die gebrek aan insig die grootste remskoen vir gemaklike leesspel is. Die belangrikheid van die notebeeld, proporsionele drukskrif en die uitken van karakteristieke beelde word beklemtoon. "Sleg skryf" beteken dat die nootwaardes of toonhoogtes nie werklik simboolgetrou is nie.

"Ken jou materiaal" is 'n omvattende begrip wat beteken dat die musikonderwyser van elke les "die materiaal, prakties en teoreties moet ken (voorbereiding)", voordat hy in staat sal wees om 'n leerling te voorsien van 'n grondige kennis en insig in die teorie van musiek met gehoorontwikkeling as eerste prioriteit, aangepas by die gereedheidsvlak van die leerling.

6. DIE BETEKENIS VAN DIE BEGRIP: GEHOORONTWIKKELING GEÏNTEGREER MET MUSIEKTEORETIESE VAKKE.

Die noodsaaklikheid en waarde van die totale gebeure van gehoorontwikkeling **geïntegreer met Musiekteoretiese vakke** by die beginner, die jong musiekleerling en die musikstudent, is 'n onderwerp wat al in verskeie handboeke, seminare, handleidings, artikels en ander literatuur ter sprake gekom het.

Die vraag ontstaan nou of die belangrikheid van hierdie onderwerp in

primêre en sekondêre skole, die private musiekpraktyk en musieksentrums in Suid-Afrika onderskat of selfs geïgnoreer word. Ook ontstaan die vraag of die musiekonderwyser die nodige kennis het van wat geïntegreerde onderwysmetodes behels.

Daar kan verskeie vertolkings wees van wat onderwysmetodes behels, maar slegs 'n paar metodes is wetenskaplik gefundeerd en lei musiekleerlinge tot werklike insig in die teorie van musiek in parallel met die ontwikkeling van die gehoorvermoë.

Die oorgrote meerderheid dosente (80%) aan tersiêre inrigtings, met wie gedurende 1988 onderhoude gevoer is, het aangedui dat daar op tersiêre vlak heelwat probleme met die basiese beginsels in Musiekteoretiese vakke en Gehoorontwikkeling ondervind word. Dosente ondervind dat die analitiese vermoë van 'n toenemende aantal studente, veral in die eerste jaar, nie op standaard is nie en dat innerlike gehoor selde of ooit ontwikkel is, in teenstelling met 'n klein aantal wat werklik 'n deeglike ontwikkelingsprogram gedurende skooljare gevolg het.

In 'n onderhoud het Dr. R. Temmingh die treffende stelling gemaak dat die begripsvermoë, kreatiwiteit en denkvaardighede van die beginner en laerskool-musiekleerling dikwels heeltemal onderskat word.

Paul Loeb van Zuilenburg (s.j. : i) maak die volgende bewering:

"Gehooropleiding sal dus noodwendig bestaan uit die volledig maak of kompleter (sic) van musikale indrukke en die benoeming van sodanige indrukke in terme van musiekteorie en die notasie".

Die simbool en die klank moet dus 'n eenheid vorm. Dit kan net bereik

word wanneer die metodes wat by gehooropleiding en die grondbeginsels van musiek gebruik word, dieselfde begrippe deur 'n gemeenskaplike benadering vaslê. Die metodes wat tans in gebruik is, word in Hoofstukke 2 en 3 ondersoek.

Musiekonderrig, gesien vanuit 'n gehoorontwikkelingsmetodiek, is nie net daar om 'n klankervaring in notasievorm te herken nie, maar is ook 'n hulpmiddel om musiek met oorgawe te kan vertolk. Daardeur word meer insig in die musiek self bekom en die fynere nuanses word waargeneem. Samevattend kan gesê word dat Gehoorontwikkeling ten doel het om musiek ten volle te kan ervaar.

Meyer (1988 : ii) skryf soos volg in haar opsomming:

"Gehör en bladles behoort ontwikkel te word as komplimentêre afdelings van die musiekopvoeding en die een behoort nie voorrang bo die ander te geniet nie."

Gehörontwikkeling behoort vir die musiekleerling 'n hulpmiddel te wees om Musiekteoretiese vakke te begryp, terwyl 'n grondige kennis van die Teorie van Musiek die leerling van hulp behoort te wees om te verstaan wat hy hoor en speel.

Willemze (1969 : 16) bevestig die belangrikheid nog sterker:

"Mijn weten is horen, mijn horen is weten. Wat je niet precies weet kun je niet precies horen".

7. NAVORSINGSMETODE.

7.1 'n Literatuurstudie is van relevante handboeke, artikels en

toepaslike navorsingsverslae gemaak.

- 7.2 'n Aantal universiteite en kolleges wat musiekstudente oplei, is besoek (sien lys in Bylae 1). Vraelyste is aan die studente gegee om in te vul.
- 7.3 Sommige klasmusiekdosente, wat by die metodiek van musiekteoretiese vakke betrokke is, is ook om inligting genader.
- 7.4 In totaal het 550 musiekstudente die vraelyste voltooi. Die meeste van die vraelyste is gedurende lesingtye ingevul.
- 7.5 In totaal was 466 vraelyste bruikbaar. 'n Aantal vraelyste is om die volgende redes buite rekening gelaat:
- * Die vraelyste van studente wat nie die afdelings ten opsigte van Teorie-onderrig en Gehooropleiding in hul skooljare beantwoord het nie, kon nie gebruik word nie. Die ontbrekende inligting was een van die bepalende kernfaktore in die ondersoek. Dit was onontbeerlik vanweë die vermoede dat die oorsaak van die probleemsituasie by die Musiekteoretiese vakke daarin verskuil lê.
 - * Enkele studente het die afdeling oor Teorie-onderrig as Gehooropleiding geïnterpreteer en die ooreenstemmende gedeeltes onder die afdeling "Gehooropleiding" as reeds beantwoord beskou.
- 7.6 Onderhoude is gevoer met 62 dosente wat op tersiêre vlak met een

of meer van die afdelings van Musiekteoretiese vakke en Gehooropleiding gemeed was. Hulle is persoonlik besoek by die Musiekdepartemente van Suid-Afrikaanse universiteite en kolleges wat musiekonderwysers opgelei. Die Vraelys is as handleiding by die onderhoude gebruik en dit het uit die reaksie geblyk dat die onderwerp wat ondersoek word, baie aktueel is. Bandopnames is van alle onderhoude gemaak en die musiekdosente se uitsprake en bevindinge statisties verwerk om in die verhandeling paslik aangehaal en bespreek te word. Die dosente is vooraf meegedeel dat die navorsing eerstens ten doel het om te bepaal tot watter mate die musiekstudent se skoolopleiding hom in staat stel om Gehoorontwikkeling en Musiekteoretiese vakke in logiese samehang te verstaan. Tweedens sou uit die navorsing vasgestel word of die musiekstudent hom genoegsaam toegerus en met selfvertroue in die praktyk kan begewe.

8. BEVOLKINGSGROEPE

Die navorsing vir die verhandeling is aan verskeie Universteite en Kolleges gedoen waar Blanke, Kleurling en Indiërstudente opgelei word. (sien Bylae 1). Die opname het nie musiekstudente aan die tradisionele opvoedkundige inrigtings vir Swartes ingesluit nie.

'n Studie van die data wat hierdie groepeerings verteenwoordig, het geen beduidende onderlinge verskille aan die lig gebring nie. Oor die algemeen blyk dit dat soortgelyke probleme deurgaans ten opsigte van Musiekteoretiese vakke en Gehoorontwikkeling by die verskillende

bevolkingsgroepe bestaan. Daar is derhalwe geen verdere onderskeid tussen die groepe getref nie. Die Hoofteikengroep en Subteikengroepe, soos in die verhandeling gedefiniëer, word derhalwe as homogene groepe beskou en geen onderskeid op grond van rasseverskille word gemaak nie. Alhoewel Universiteite reeds vir ander bevolkingsgroepe oopgestel was toe die ondersoek in 1988 begin het, het musiekstudente uit die Blanke, Kleurling en Indiërgemeenskappe steeds oorwegend die inrigtings bygewoon wat tradisioneel vir 'n betrokke groep gereserveer was. Tydens die opname is bevind dat studente van ander rassegroepe wel begin studeer het aan inrigtings wat voorheen gereserveer was.

In die huidige politieke bedeling sal die resultate uit hierdie ondersoek tot voordeel van alle bevolkingsgroepe in Suid-Afrika kan strek.

9. SAMEVATTING.

In die verhandeling word 'n evaluasie gemaak van die mate waarin die Musiekteoretiese vakke en Gehoorontwikkeling tydens onderrig in die praktyk geïntegreer word. Hierdie integrasie moet as onontbeerlik by die opleiding van musiekleerlinge en musiekstudente beskou word. Dit is vir die leerling en student net so belangrik as vir die solis, die musiekwetenskaplike en die onderwyser. 'n Deeglike kennis van die Musiekteoretiese vakke en Gehoorontwikkeling, sowel as 'n sterk ontwikkelde Innerlike Gehoor, is 'n noodsaaklikheid op alle terreine van die effektiewe beoefening van musiek.

HOOFSTUK 2

'N EVALUERING VAN DIE ALGEMENE STAND VAN DIE ONDERRIG VAN MUSIEKTEORETIESE VAKKE EN DIE INTEGRERING DAARVAN MET GEHOORONTWIKKELING

1. INLEIDING

Vanweë die lengte van die vraelys is die bespreking oor vyf hoofstukke versprei om die interpretasie daarvan en kruisverwysings na onderafdelings te vergemaklik.

In die afdeling "Verwerking van die Vraelys" van hierdie hoofstuk word die algemene stand van die musieksituasie ten opsigte van die Musiekteoretiese vakke geïntegreer met Geheerontwikkeling uit die versamelde data bepaal. By die behandeling van sommige vrae word die doel daarvan in meer besonderhede omskryf ten einde die verband met die onderwerp wat ondersoek word, duidelik te stel.

By die nasien van die Vraelys het dit uit opmerkings soos "die vraelys het my laat dink oor wat metodes is", "ek besef nou ek weet nie hoe om onderwys te gee nie", en "in klasmusiek het ek van metodes geleer" geblyk dat die inhoud die musiekstudente laat nadink het. Gevolglik word vermoed dat daar 'n gebrek aan planmatige (metodiese) onderrig in die Musiekteoretiese vakke en Geheerontwikkeling kan wees.

In enkele gevalle is daar benewens die hoofteikengroep (ook soms genoem die teikengroep) sprake van 'n subteikengroep A en 'n subteikengroep B. Die hoofteikengroep sluit al die musiekstudente in wat die Vraelys voltooi het.

Subteikengroep A bestaan slegs uit die eerstejaar musiekstudente van 1988 en uit die gepaardgaande data word bepaal of die eerstejaars wat op nuwe leerplanne opgelei is, ook deur middel van hersiene metodes onderrig is. Subteikengroep B verwys na die tweedejaar tot vyfdejaar musiekstudente wat op die ou leerplanne opgelei is.

Die resultaat van onderhoude met dosente oor 'n bepaalde vraag word toepaslik vermeld.

2. VERWERKING VAN DIE VRAELYS

AFDELING 1 : ALGEMENE INLIGTING

DATA VAN VRAAG 1:

1. Met betrekking tot die skole waar u skool gegaan het, merk die toepaslike blokkies met 'n X.

1.1 Platteland - laerskool	44.6%
1.2 Platteland - hoërskool	37.8%
1.3 Stedelik - laerskool	48.3%
1.4 Stedelik - hoërskool	58.4%
1.5 Privaatskool	7.1%

DOEL VAN VRAAG 1:

Om as vertrekpunt te bepaal hoe die studentekorps saamgestel is ten opsigte van die inrigtings waar skoolopleiding tydens skooljare opgedoen is, waarna uit die analise van verdere data vasgestel kan word of daar 'n verskil is in die metodes waarvolgens musiekleerlinge aan plattelandse en aan stedelike skole in die Musiekteoretiese vakke en in Gehoorontwikkeling onderrig word.

WAARNEMING:

1. 58.4% en 37.8% van die musiekstudente, onderskeidelik, het aan stedelike en plattelandse skole gestudeer. Die stedelike hoërskole voorsien dus sowat 20% meer musiekstudente aan tersiêre inrigtings as die plattelandse hoërskole. Daar kan uit verdere data bepaal word of die studente aan stedelike skole beter opleiding ontvang as aan plattelandse skole.
2. Daar is nie 'n beduidende verskil in die persentasie studente wat aan stedelike en aan plattelandse laerskole onderrig is nie (3,7%).
3. Die persentasie studente wat aan privaatskole studeer het (7,1%), is eweneens onbeduidend.
4. Deur middel van kruistabulerings van Vrae 1.1 en 1.3 met Afdelings 2 en 3, en Vrae 1.2, 1.4 en 1.5 met Afdelings 2 tot 6, is vasgestel dat die data ten opsigte van die subteikengroepe (eerstejaars teenoor die gevorderde jaargroep) dieselfde patroon as die hoofteikengroep volg (die afwyking was hoogstens 0.8%).

DATA VAN VRAAG 2:

	JA	NEE
2. Het u dikwels 'n ander musiekonderwyser/es gekry?	58.5%	41.5%

Indien wel, meld die aantal musiekonderwysers wat u gedurende die verskillende skoolfasas gehad het. Dui asseblief afsonderlik aan vir elke skoolfase.

Laerskooljare: Gemiddeld 3 musiekonderwysers per leerling.

Hoërskooljare: Gemiddeld 5 musiekonderwysers per leerling.

WAARNEMING:

(NOTA: Die vraag onderskei nie tussen teoretiese en praktiese onderrig tydens die skoolloopbaan nie en gevolglik kon die studente die verskillende onderwysers in hierdie dissiplines bymekaargetel het).

Die meeste musiekstudente beweer dat hulle dikwels van musiekonderwyser verander het en kontinue onderrig kon dus selde plaasvind. Indien dit die geval is, is die volgende vrae ter sake waar verskillende onderwysers betrokke is:

- 
- (i) Is dit haalbaar dat geïntegreerde musiekonderwys ten opsigte van Gehoorontwikkeling en die Musiekteoretiese vakke effektief geskied?
 - (ii) Vind koördinasie plaas sodat geïntegreerde onderrig na behore geskied?

NOTA: Die hoofdoelwit van musiekonderwys is die effektiewe opleiding van musiekleerlinge. 'n Doelwit van musiekvakvergaderings, byvoorbeeld, is om koördinasie tussen verskillende onderwysers te bewerkstellig. Koördinasie is van kardinale belang om geïntegreerde onderrig te haal wanneer musiekleerlinge in Gehoorontwikkeling en die Musiekteoretiese vakke opgelei en ontwikkel word.

- (iii) Hoe effektief is die huidige bestel vir geïntegreerde musiekonderwys, en kan dit doeltreffend georganiseer word?

DATA VAN VRAAG 3:

3. Merk die toepaslike instellings waar u tydens u skooljare musiekonderrig ontvang het.

3.1 Laerskool	56.4%
3.2 Hoërskool	77.5%
3.3 Privaat	44.6%
3.4 Musieksentrum	31.1%
3.5 Universiteit	24.5%
3.6 Kollege	5.4%

WAARNEMING:

In die hoofteikengroep is die hoërskool vir 77.5% van die musiekstudente se musiekopleiding tydens skooljare verantwoordelik. Die musiekonderwysers aan die hoërskole het dus 'n baie belangrike bydrae te lewer tot die produkte wat die tersiëre inrigtings ontvang. Die laerskool-musiekonderwys dra by tot die musiekopleiding van 56.4% van die musiekstudente. Musiekonderrig en vir skoolgaande leerlinge by private onderwysers en by musieksentrums dra tesame benaderd dieselfde gewig.

Sommige musieksentrums konsentreer slegs (of hoofsaaklik) op praktiese ontwikkeling, terwyl alle ander afdelings (Musiekteoretiese vakke en Gehoorontwikkeling) by die skool of privaat geneem moet word. Dit versterk die voormelde bedenkinge oor hoe effektief die onderrig van Musiekteorie en Gehoorontwikkeling geïntegreerd geskied.

Individuele musiekonderrig in die skole het die grootste invloed op die musiekstudent wat verdere musiekopleiding by tersiëre inrigtings ontvang. Die volgende kwessies raak dus die eerstejaarsgroep waarmee die tersiëre dosent te doen kry:

- i) Is die leerplanne van die trapstelsel in al die provinsies op dieselfde standaard?
- ii) Hoe vind die evaluering van die trapstelsel plaas, en hoe word die evaluering gekontroleer? Word dieselfde standaarde van evaluering orals gehandhaaf?
- iii) Die voorafgaande vrae geld nou ook vir die musiek-as-vak leerplanne van die verskillende provinsies ten opsigte van aspekte soos leerplaninhoud, evaluering van interne eksamens (standerd 6 tot 10), evaluering van eksterne eksamens (standerd 10), kontrolering van onderrigmetodes, voorligting vir verbeterde onderrigmetodes en direkte riglyne om die leerplanne te interpreteer.
- iv) Hoe verskil toelatingsvereistes en standaarde van oudisies by die verskillende tersiêre inrigtings, en watter faktore dra tot hierdie verskille by?

UNIVERSITY of the
WESTERN CAPE

DATA VAN VRAAG 4:

4. Dui aan in watter AKADEMIESE JAARGANG u is. Merk met 'n X in die toepaslike blokkie.

4.1 Eerstejaar

29.6%

4.2 Tweedejaar

24%

4.3 Derdejaar

24.9%

4.4 Vierdejaar

17.2%

4.5 Vyfdejaar en meer

4.3%

DOEL VAN DIE VRAAG:

Die eerstejaar musiekstudente van 1988 is die produkte van die nuwe leer-

planne wat in Mei 1983 aangekondig is, terwyl die studente in die latere akademiese jare die ou skoolleerplanne gevolg het. Met die inligting uit hierdie vraag kan die eerstejaarsgroep se reaksie op die Vraelys met dié van die latere jaargroep vergelyk word. Soos later sal blyk, is beduidende verskille (groter as 1%) in slegs enkele gevalle waargeneem. Hierdie verskille word by die toepaslike plekke in die verskillende afdelings vermeld.

DATA VAN VRAAG 5:

5. Watter van die volgende musiekeksamens het u tot aan die einde van standerd tien geslaag? Merk die toepaslike afdelings wat u geslaag het met 'n X.

5.1 Musiek as vak HG eerste instrument/sang	50.2%
5.2 Musiek as vak SG eerste instrument/sang	18.6%
5.3 Musiek as vak SG tweede instrument/sang	12.2%

WAARNEMING:

Met behulp van kruistabulerings kon die volgende vasgestel word:

1. Die aantal musiekstudente wat HG eerste instrument en SG tweede instrument aan die einde van standerd tien voltooi het, is 12.2% van die teikengroep.
2. Die aantal musiekstudente wat slegs HG eerste instrument voltooi het is 38% van die teikengroep.
3. Die aantal studente wat slegs SG eerste instrument voltooi het, is 18.6% van die teikengroep.
4. Die persentasie van die teikengroep wat Musiek as 'n vak geneem het, is 68.8%.

5. Uit verdere analyses is bevind dat slegs 23.8% van die teikengroep op grond van oudisies vir musiekkursusse aan tersiëre inrigtings toegelaat is. Dit kan verklaar waarom die druipsyfer in Musiekteoretiese vakke en Gehoorontwikkeling by eerstejaars besonder hoog is ten spyte daarvan dat die meeste eerstejaarskursusse 'n gedeeltelike herhaling insluit van werk wat reeds op skool geleer is.

DATA VAN VRAAG 5 (VOORTSETTING):

Watter van die volgende musiekeksamens het u tot aan die einde van standerd tien geslaag? Merk die toepaslike afdelings wat u geslaag het met 'n X.

5.4 Unisa en ander eksterne eksamens, byvoorbeeld Royal Schools en Trinity College.	
5.4.2 Graad 8 eerste instrument	32.2%
5.4.2 Graad 8 tweede instrument	3.9%
5.4.3 Graad 7 eerste instrument	44.2%
5.4.4 Graad 7 tweede instrument	4.9%
5.4.5 Graad 6 eerste instrument	13.9%
5.4.6 Graad 6 tweede instrument	7.7%
5.4.7 Musiekteorie graad 6	37.8%
5.4.8 Musiekteorie graad 5	47.4%
5.4.9 Musiekteorie graad 4	11.4%
5.4.10 Musiekteorie graad 3	10.9%

LET WEL: Die persentasies van Vrae 5.4.1 tot 5.4.10 is nie onderling uitsluitend nie en kan derhalwe nie direk bymekaar getel word nie. Dis moontlik dat Musiek as vak leerlinge ook op hierdie vraag kon reageer alhoewel dit nie die bedoeling was nie.

Verdere verwerking van die gegewens lewer die volgende resultate:

1. **Ontleding van die praktiese standaarde vir toelating tot tersiêre studies:**
 - (i) Musiek as vak leerlinge was blootgestel aan aanvaarbare standaarde en maak nagenoeg 70% van die hoofteikengroep uit.
 - (ii) Diegene wat ander eksterne eksamens van aanvaarbare standaard afgelê het (Grade 7 en 8), maak 7.4% van die teikengroep uit.
 - (iii) Studente wat nie opleiding van 'n aanvaarbare standaard ondergaan het nie (slegs Graad 6, laer grade of selfs geen praktiese musiekeksamens nie), maak 23.8% van die teikengroep uit.
2. **Ontleding van die teoretiese standaarde vir toelating tot tersiêre studies:**
 - (i) Musiek as vak leerlinge was blootgestel aan aanvaarbare standaarde en maak 70% van die teikengroep uit.
 - (ii) Musiekstudente wat Graad 6 van die Universiteit van Suid-Afrika of 'n ander ekwivalente eksterne eksamen afgelê het, was aan aanvaarbare standaarde blootgestel, en maak 1,2% van die teikengroep uit.
 - (iii) Musiekstudente wat slegs Graad 5 van die Universiteit van Suid-Afrika of 'n ander ekwivalente eksterne eksamen afgelê het, was nie aan aanvaarbare standaarde blootgestel en maak 'n verdere 10% van die teikengroep uit.
 - (iv) Musiekstudente wat laer as Graad 5 of geen teoretiese eksamens afgelê het nie, was nie aan 'n aanvaarbare standaard blootgestel nie, en maak 20% van die teikengroep uit.

WAARNEMING:

Dit is duidelik dat sowat 30% van die musiekstudente wat met tersiêre studies begin, nie op 'n voldoende standaard vir die teoretiese eksamens van die Universiteite is nie. Verskille in standaarde tussen die verskillende leerplanne (Standaard Graad, Hoër Graad, Hoër Graad plus Standaard Graad) wat in die teikengroep aangetref word, dra tot hierdie probleem by en reflekteer in die standaarde van vakke soos Harmonie, Kontrapunt, Vormleer en Gehoorontwikkeling.

Hierdie tekortkoming in die studente se teoretiese mondering is vermoedelik die rede waarom sommige die eerste jaar van sekere teoretiese kursusse nie verrykend vind nie, terwyl ander die vakke weer moeilik vind.

Dit is dus noodsaaklik dat in die eerstejaars se kursusse dermate herhalende en aanvullende grondwerk gedoen word dat alle musiekstudente aan die einde van daardie jaar aan kennis van die verlangde standaard blootgestel is. Volgens toelatingsvereistes en uit onderhoude met dosente is vasgestel dat die probleem nie by alle Universiteite in Suid-Afrika tot dieselfde mate voorkom nie.

DATA VAN VRAAG 6:

6. Meld enige ander musiekeksamens afgelê, byvoorbeeld Lisensiaat of ander kwalifikasies.

3.6%

WAARNEMING:

Met behulp van 'n kruistabulering kon vasgestel word dat hierdie persentasie studente (3.6%) ook Musiek as vak geneem het. Dit maak dus geen

beduidende verskil aan die standaard van die teikengroep nie.

DATA VAN VRAAG 7:

7. Meld die SIMBOOL OF PUNTE behaal in die volgende musiekeksamens.

7.1 Musiek as vak HG eerste instrument: _____

SIMBOOL	A	B	C	D	TOTAAL	TEIKENGROEP
GETAL	85	88	68	13	= 254	466
PERSENTASIE	18.2%	18.9%	14.6%	2.8%	= 55.5%	100%

7.2 Musiek as vak SG eerste instrument: _____

SIMBOOL	A	B	C	D	E	F	TOTAAL uit	TEIKENGROEP
GETAL	24	30	31	6	0	1	= 92	466
PERSENTASIE	5.2%	6.4%	6.7%	1.3%	0.0%	0.2%	= 19.7%	100%

7.3 Musiek as vak SG tweede instrument: _____

SIMBOOL	A	B	C	D	TOTAAL uit	TEIKENGROEP
GETAL	37	14	10	3	= 63	466
PERSENTASIE	7.9%	3.0%	2.2%	0.6%	= 13.5%	100%

WAARNEMING:

Oor die algemeen (die gemiddelde situasie) sal 13.5% van die studente in 'n klas op die HG + SG leerplanne opgelei wees, 55.5% op HG leerplanne en 19.7% op SG leerplanne. Die teoretiese standaarde binne die teikengroep wissel dus baie, en dit is noodsaaklik dat dosente wat eerstejaars onderrig op die vlak van die laagste graad begin wat vir toelatingsvereistes gestel is.

Soortgelyk aan die verskille in die teorie-standaarde van studente wat die verskillende Musiek as vak leerplanne gevolg het, is daar ook onderlinge verskille by die standaarde van studente wat opleiding slégs aan die Universiteit van Suid-Afrika of slégs aan ander eksterne inrigtings deurloop

het, óf wat toelating deur oudisie verkry het.

Hierdie bevinding verklaar die neiging wat by tersiêre inrigtings posgevat het om eers gedeeltelik hersiening van vorige werk by Musiekteoretiese vakke te doen.

DATA VAN VRAAG 8:

8. Evalueer u STANDAARD IN GEHOORTOETSE vir elk van ondergenoemde fases volgens die gegewe skaal. Bring die toepaslike syfer aan in die blokkie.

Uitstekend = 5
Goed = 4
Redelik = 3
Swak = 2 (slaag nie of slaag net)
Baie swak = 1



UNIVERSITY of the
WESTERN CAPE

- 8.1 Laerskooljare _____
8.2 Hoërskooljare _____
8.3 Studentejare _____

DATA VAN DIE HOOFTEIKENSGROEP:

	Laerskool 8.1	Hoërskool 8.2	Studentejare 8.3
Uitstekend = 5	42.6%	12.5%	5.2%
Goed = 4	34.1%	17.5%	9.7%
Redelik = 3	16.1%	33.2%	23.1%
Swak = 2	4.3%	25.7%	39.9%
Baie swak = 1	2.9%	11.1%	22.1%
	100.0%	100.0%	100.0%

(2 = slaag nie of slaag net)

ONTLEDING:		Laerskool 8.1	Hoërskool 8.2	Studentejare 8.3
Uitstekend = 5] = 4	42.6% +	12.5% +	5.2% +
Goed = 4		34.1% =	17.5% =	9.7% =
		76.7%	30.0%	14.9%
Redelik = 3		16.1%	33.2%	23.1%
Swak = 2] = 1	4.3% +	25.7% +	39.9% +
Baie swak = 1		2.9% =	11.1% =	22.1% =
		7.2%	36.8%	62.0%

DATA VAN DIE EERSTEJAARS 1988: (SUBTEIKENSGROEP A)

		Laerskool 8.1	Hoërskool 8.2	Studentejare 8.3
Uitstekend = 5		43.3%	9.4%	6.0%
Goed = 4		33.0%	20.6%	8.2%
Redelik = 3		18.4%	35.4%	23.8%
Swak = 2		4.2%	24.5%	39.4%
Baie swak = 1		1.1%	10.1%	22.6%
		100.0%	100.0%	100.0%

(2 = slaag nie of slaag net)

ONTLEDING:		Laerskool 8.1	Hoërskool 8.2	Studentejare 8.3
Uitstekend = 5] = 4	43.0% +	9.4% +	6.0% +
Goed = 4		33.0% =	20.6% =	8.2% =
		76.0%	30.0%	14.2%
Redelik = 3		18.4%	35.4%	23.8%
Swak = 2] = 1	4.2% +	24.5% +	39.4% +
Baie swak = 1		1.4% =	10.1% =	22.6% =
		5.6%	34.6%	62%

DATA VAN DIE TWEDE- TOT VYFDEJAARS: (SUBTEIKENSGROEP B)

	Laerskool 8.1	Hoërskool 8.2	Studentejare 8.3
Uitstekend = 5	41.0%	13.6%	4.4%
Goed = 4	36.3%	15.0%	10.5%
Redelik = 3	14.5%	32.3%	22.9%
Swak = 2	4.0%	26.0%	40.0%
Baie swak = 1	4.2%	13.1%	21.7%
	100%	100%	100%

(2 = slaag nie of slaag net)

ONTLEDING:

	Laerskool 8.1	Hoërskool 8.2	Studentejare 8.3
Uitstekend = 5	77.3%	28.6%	14.9%
Goed = 4			
Redelik = 3	14.5%	32.3%	23.4%
Swak = 2	8.2%	39.1%	61.7%
Baie swak = 1			

WAARNEMING:

Oor die algemeen evalueer die studente hulle standaard in gehoortoetse as laag (62% van die teikengroep).

Daar is geen noemenswaardige persentasieverskille tussen die hoofteikengroep en die subteikengroepe nie. Die feit dat die eerstejaars 'n ander leerplan as die res gevolg het, het blykbaar geen verskil gemaak aan die metodes van onderrig in Gehoorontwikkeling nie.

Die volgende aspekte moet in aanmerking geneem word:

1. Die resultaat is gebaseer op 'n uitsluitlik subjektiewe self-evaluasie deur die studente aan die hand van die Vraelys. Geen analise van eksamenpunte is gemaak om die resultaat met akademiese resultate te korreleer nie. Uit onderhoude wil dit voorkom asof die heersende standarde by tersiêre inrigtings 'n beter self-evaluasie moes kon oplewer.
2. 'n Positiewe self-evaluasie in al drie kategorieë (laerskool, hoërskool en universiteit) sou klaarblyklik gewens wees. Dit is aangewese om die probleem aan die Universiteit te ondervang deur die metodiekinhoud van Gehoorontwikkeling te verbeter. Onderhoude het laat blyk dat indien die metodiek van Gehooropleiding aan tersiêre inrigtings verbeter, die praktyk (onderwys) ook positief daarby sal baat. Gehoorontwikkeling aan tersiêre inrigtings behels onder andere 'n verdere voortsetting van die inoefen van gehooroefeninge, wat aanvaarbaar is. 'n Positiewe verwikkeling is dat die "eselsbrug" (kortpad metodes om 'n antwoord sonder insig te bekom) nie meer beoefen word nie.
3. Die vermoede ontstaan dat die metodes van die skooljare nie meer in tersiêre opleiding toegepas kan word nie. Uit kommentaar van studente soos "Gehoortoetse was maklik tydens ons skooljare, maar nou is dit ewe skielik moeilik", blyk dit dat buitengewoon hard gewerk moet word om oefeninge baas te raak.
4. Dit blyk uit die onderhoude dat baie skoolwerk in die eerstejaar herhaal word. Baie studente het egter ten spyte van A-simbole in die

Hoër Graad, wel eksamens in Gehoorontwikkeling, Harmonie en Vormleer gedruip.

5. 'n Aangeleentheid wat verder nagevors kan word is of die tersiëre standarde werklik die moeilikheidsgraad bereik wat by 'n volwasse musiekstudent pas? Is die resultate van die huidige praktyke nie dalk die oorsaak van die lae standaard wat uit die evaluering blyk nie?

DATA VAN VRAE 9, 10, 11 EN 12:

DATA VAN DIE HOOFTEIKENGROEP:

	JA	NEE
9. Beskik u oor absolute toonhoogte?	17.1%	82.9%
10. Kan u vir uself 'n klankvoorstelling maak (innerlik hoor), sonder die gebruik van 'n klavier of ander media, wanneer u 'n harmonie-oefening uitwerk?	29.7%	70.3%
11. Kan u vir uself 'n klankvoorstelling maak, sonder die gebruik van 'n klavier of ander media, wanneer u 'n melodie komponeer?	53.8%	46.2%
12. Kan u innerlik hoor wanneer u 'n ONBEKENDE sonate of simfonie moet analiseer SONDER om 'n klavier of ander media te gebruik?	25.1%	74.9%

DATA VAN DIE EERSTEJAARS VAN 1988: (SUBTEIKENGROEP A)

	JA	NEE
9. Beskik u oor absolute toonhoogte?	16.0%	84.0%
10. Kan u vir uself 'n klankvoorstelling maak (innerlik hoor), sonder die gebruik van 'n klavier of ander media, wanneer u 'n harmonie-oefening uitwerk?	25.7%	74.3%
11. Kan u vir uself 'n klankvoorstelling maak, sonder die gebruik van 'n klavier of ander media, wanneer u 'n melodie komponeer?	53.2%	46.8%
12. Kan u innerlik hoor wanneer u 'n ONBEKENDE sonate of simfonie moet analiseer SONDER om 'n klavier of ander media te gebruik?	22.2%	77.8%

DATA VAN TWEEDEJAARS TOT VYFDEJAARS: (SUBTEIKENSGROEP B)

	JA	NEE
9. Beskik u oor absolute toonhoogte?	18.0%	82.0%
10. Kan u vir uself 'n klankvoorstelling maak (innerlik hoor), sonder die gebruik van 'n klavier of ander media, wanneer u 'n harmonie-oefening uitwerk?	33.7%	66.3%
11. Kan u vir uself 'n klankvoorstelling maak, sonder die gebruik van 'n klavier of ander media, wanneer u 'n melodie komponeer?	54.4%	45.6%
12. Kan u innerlik hoor wanneer u 'n ONBEKENDE sonate of simfonie moet analiseer SONDER om 'n klavier of ander media te gebruik?	28.0%	72.0%

Indien die musiekstudente met absolute gehoor van dié wat relatiewe gehoor ontwikkel het, afgetrek word, dan lyk die geslaagdheidssyfer vir die ontwikkeling van innerlike gehoor soos volg:



UNIVERSITY of the

WESTERN CAPE

**DATA VAN VRAAG 10, 11 EN 12 (STUDENTE SONDER ABSOLUTE TOONHOOGTE)
(Sien Waarneming 1 hieronder)**

	JA	NEE
10. Kan u vir uself 'n klankvoorstelling maak (innerlik hoor), sonder die gebruik van 'n klavier of ander media, wanneer u 'n harmonie-oefening uitwerk?	12.6%	87.4%
11. Kan u vir uself 'n klankvoorstelling maak, sonder die gebruik van 'n klavier of ander media, wanneer u 'n melodie komponeer?	36.7%	63.3%
12. Kan u innerlik hoor wanneer u 'n ONBEKENDE sonate of simfonie moet analiseer SONDER om 'n klavier of ander media te gebruik?	8.0%	92.0%

WAARNEMING:

Met betrekking tot die hoofteikengroep kan die volgende waarnemings ten opsigte van Vrae 9, 10, 11 en 12:

1. Slegs 8% van die studente wat uiteindelik musiek as 'n beroep kies het 'n geslaagde innerlike gehoor tydens hul skooljare ontwikkel.
2. Uit die data van die eerstejaars wat volgens 'n gewysigde leerplan die tersiêre inrigtings bereik het, skyn dit dat daar in innerlike gehoorontwikkeling 'n afname was in vergelyking met die tweede- tot vyfdejaarsgroep, naamlik 6.2% (22.2% - 16.0%) teenoor 10.0% (28%-18%).
3. Die innerlik "hoor" van 'n melodie is duidelik sterker ontwikkel by die komposisie as by die uitwerk van 'n harmonie-oefening of die analise van 'n partituur. Dit hou vermoedelik verband met die feit dat kinders reeds voor skool al bekend raak met die sing van eenstemmige liedere.

DATA VAN VRAAG 13:

13.1 Noem u hoofinstrument _____

13.2 Noem u tweede instrument _____

13.3 Is u vaardig op die klavier? _____

Klavier hoofvak	:	329 = 70.0%	(329 + 104 = 433)
Klavier tweede instrument:	:	104 = 22.3%	
Orrel hoofvak	:	17 = 3.6%	(17 + 92 = 109)
Orrel tweede instrument	:	92 = 19.0%	

Die volgende persentasies dui aan tot watter mate die betrokke instrumente as eerste of tweede instrument geneem word:

Viool	:	8.5%
Fluit	:	17.1%
Klarinet	:	7.9%
Sang	:	9.2%
Blokfluit	:	17.1%

DOEL VAN VRAAG 13:

Deur middel van hierdie vraag kon vasgestel word watter persentasie musiekstudente klawerbordvaardig is. Klawerbordvaardigheid is van belang by die onderrig van Musiekteorie, Harmonie, Klawerbordharmonie, Kontrapunt, Vormleer en Gehoorontwikkeling.

WAARNEMING:

Volgens die hoofteikengroep is die meeste musiekstudente toegerus met klawerbordvaardigheid. Daar is min rede waarom Klawerbordharmonie nie suksesvol deur musiekonderwysers aangebied kan word nie (sien Hoofstuk 5).

DATA VAN VRAAG 14:

14. Evalueer u bladlesvermoë ten opsigte van u hoofinstrument volgens die gegewe skaal. Dui met 'n syfer aan in die blokkie.

Uitstekend = 5
Goed = 4
Redelik = 3
Swak = 2
Baie swak = 1

6.0%
21.4%
25.9%
35.9%
10.8%

WAARNEMING:

1. In vergelyking met die resultaat in Vraag 15, is daar 'n verband tussen 'n swak bladlesvermoë en die resultaat in Vormleer.

DATA VAN VRAAG 15:

15. (EERSTEJAARSTUDENTE IS SLEGS BY VRAAG VYFTIEN UITGESLUIT.) Noem u **RESULTAAT** in die volgende kursusse aan die **EINDE VAN U EERSTE STUDIEJAAR**. Gebruik die gegewe skaal en dui die syfer aan in die blokkie vir elke vak.

Slaag met onderskeiding = 5
70% en hoër = 4
60% en hoër = 3
50% en hoër = 2
Herhaal die kursus = 1

15.1 Harmonie 1

15.2 Vormleer 1 (met betrekking tot analise)

15.3 Gehoortoetse 1

DATA VAN AL DIE TWEDE- TOT VYFDEJAARS: (SUBTEIKENGROEP B)

	Harmonie	Vormleer	Gehoer
Slaag met onderskeiding = 5	9.3%	4.2%	10.3%
70% en hoër = 4	14.2%	11.1%	12.6%
60% en hoër = 3	28.5%	26.8%	19.8%
50% en hoër = 2	32.2%	44.2%	49.4%
Herhaal die kursus = 1	15.8%	13.7%	7.9%
	100%	100%	100%

1. Die data van Gehoor en Vormleer is hier heel waarskynlik nie heeltemal geldig nie. Sommige tersiêre inrigtings bied Vormleer nie slegs as 'n suiwer analitiese vak aan nie, maar as deel van 'n kursus wat byvoorbeeld akoestiek ook insluit, in welke geval leerwerk deel vorm van die kursus.

2. Volgens die onderhoude druiop 'n groot aantal studente in die eerste jaar, of wanneer die kursus begin word, in die analitiese deel van die vraestel.
3. In die eerste uitgawe van die tydskrif MUSICUS skryf Hennie Joubert oor die WONDERWĒRELD VAN PRIMA VISTA waar dit deurskemer hoe belangrik goeie GEHOORONTWIKKELING EN TEORETIESE KENNIS vir BLADLEES is.

Deur middel van 'n kruistabulering kon hierdie standpunt ten opsigte van die tweede- tot vyfdejaarstudente wat Harmonie, Vormleer en Gehooropleiding aan die einde van die eerste jaar behaal het én wat Musiek as 'n skoolvak gehad het, vasgestel word. Kombinasies van {HG (eerste instrument) en SG (tweede instrument)}, {HG (eerste instrument)} en {SG (eerste instrument)} is gevorm. Studente wat tydens hul skooljare slegs twee musiekvakke as deel van die ses matrikulasiel vakke geneem het, word slegs tot 'n musiekkursus aan die universiteite toegelaat.

DATA VAN DIE MUSIEKSTUDENTE, TWEDE- TOT VYFDEJAAR, WAT MUSIEK AS 'N SKOOLVAK GEHAD HET:

Slaag met onderskeiding	= 5
70% en hoër	= 4
60% en hoër	= 3
50% en hoër	= 2
Herhaal die kursus	= 1

Kategorië: 1. 2. 3. 4. 5.

HG 1e instru. & SG 2e instru.	HARM.	8.1%	18.9%	43.2%	16.2%	13.5%
	VORM.	14.3%	17.1%	28.6%	31.4%	8.6%
	GEHOOR.	8.1%	24.3%	16.2%	10.8%	40.5%
HG 1e instru.	HARM.	12.1%	33.6%	30.7%	12.1%	11.4%
	VORM.	10.1%	41%	22.3%	14.4%	12.2%
	GEHOOR.	15.7%	34.3%	15.7%	10.0%	24.3%
SG 1e instru.	HARM.	10.3%	26.5%	32.4%	17.6%	13.2%
	VORM.	4.3%	33.3%	42.0%	13.0%	7.2%
	GEHOOR.	10.0%	32.9%	22.9%	22.9%	11.3%

WAARNEMING:

1. Volgens die onderhoude, begin die dosente wat die bogenoemde kursusse in die eerste jaar aanbied, met hersiening. In baie gevalle dek die eerste jaar nie meer as die HG leerplanne nie. Dit is dus opmerklik dat 'n relatief groot persentasie studente wat musiek as 'n skoolvak gehad het, hierdie kursusse druipe of slegs promoveer. Die moontlikheid dat daar onder hulle musiekstudente is wat dit na 'n hereksamen geslaag het, is nie uitgesluit nie.
2. Die musiekstudente wat slegs HG geneem het se persentasies in Kategorie 1 en 2 is in die meeste gevalle die hoogste.
3. Die musiekstudente wat slegs SG eerste instrument geneem het, het die laagste persentasie druipe in Vormleer.

DATA VAN VRAAG 16:

16. Watter musiekspesialiseringskursus volg u of beoog u om te volg? Spesifiseer u rigting byvoorbeeld: Musiekwetenskap, Uitvoerend, B. Mus. Ed., ensovoorts.

Uit die teikengroep het daar 'n verskeidenheid van 15 verskillende musiekgrade en diplomas na vore gekom.

NUMERING	PERSENTASIE	SOORT
1.	39.9%	B.Mus.Ed.
2.	10.7%	B.Mus.Onderwys
3.	21.7%	B.Mus. Voordraers
4.	6.8%	B.Mus. Wetenskap
5.	1%	Terapie & Voordraers
6.	0.7%	Nasionale Diploma Instrumentale Musiek
7.	1%	B.Mus Orkestraal
8.	0.5%	Diploma in Musiek - Universiteit
9.	4.1%	B.A.Mus.
A.	10.7%	Laerskool (Kolleges en B.Prim.Ed. Stell.)
B.	1.5%	Komposisie
C.	0.5%	Kerkmusiek
D.	0.2%	Opvoedkunde
E.	0.2%	Terapie
F.	0.5%	Tld

DATA VAN VRAAG 17:

BEANTWOORD DIE VOLGENDE VRAE SOOS WAT U DIT TYDENS U SKOOLJARE ONDERVIND EN ERVAAR HET.

DATA VAN DIE HOOFTEIKENGROEP:

17. Was daar vir u 'n verband tussen die volgende?

- 17.1 Die teorieles en die gehoorontwikkelingsles
17.2 Die harmonieles en die gehoorontwikkelingsles
17.3 Die vormleerles en die gehoorontwikkelingsles
17.4 Indien wel, beskryf kortliks.

	JA	NEE
17.1	15.2%	84.8%
17.2	20.3%	79.7%
17.3	9.4%	90.6%

DATA VAN DIE EERSTEJAARS 1988: (SUBTEIKENGROEP A)

17. Was daar vir u 'n verband tussen die volgende?

JA NEE

17.1 Die teorieles en die gehoorontwikkelingsles

8.1%	91.9%
------	-------

17.2 Die harmonieles en die gehoorontwikkelingsles

17.0%	83.0%
-------	-------

17.3 Die vormleerles en die gehoorontwikkelingsles

7.5%	92.5%
------	-------

17.4 Indien wel, beskryf kortliks.

DATA VAN DIE TWEDE TOT VYFDEJAARS 1988: (SUBTEIKENGROEP B)

17. Was daar vir u 'n verband tussen die volgende?

JA NEE

17.1 Die teorieles en die gehoorontwikkelingsles

18.4%	81.6%
-------	-------

17.2 Die harmonieles en die gehoorontwikkelingsles

21.9%	78.1%
-------	-------

17.3 Die vormleerles en die gehoorontwikkelingsles

10.3%	90.5%
-------	-------

17.4 Indien wel, beskryf kortliks.

UNIVERSITY of the
WESTERN CAPE

WAARNEMING:

1. Hieruit kan ons aflei dat die meerderheid musiekleerlinge nie die verband tussen hierdie afdelings, naamlik Musiekteorie, Harmonie, Vormleer en Gehoorontwikkeling, ervaar het nie.
2. Die resultaat versterk die vermoede dat die verband tussen hierdie afdelings nie tydens die skooljare beklemtoon is nie.
3. Ook ontstaan die vraag nou of die studente op skool in hierdie afdelings onderrig is.
4. Die eerstejaars van 1988 het nog minder 'n verband tussen die afdelings ervaar as die tweedejaars tot vyfdejaars.

5. Dit wil dus voorkom asof die nuwe leerplanne tot 'n groter neiging in gekompartementeerde onderwys aanleiding gegee het. Geïntegreerde musiekonderrig ten opsigte van die Musiekteoretiese vakke en Gehoorontwikkeling kom steeds minder voor as vantevore.

Resultaat van die Oop Vraag 17.4:

Uit die pogings om geïntegreerde Musiekonderwys-metodes te beskryf, het hoofsaaklik die volgende antwoorde na vore gekom:

1. "Ons het geleer om intervalle en drieklanke te bereken. Nadat ons dit bereken het, hoofsaaklik deur die halftone te tel, het ons daarna geluister en volgens bekende liedere die intervalle geïdentifiseer. Dit was baie maklik".

Hieruit kan die volgende waargeneem word:

- (i) Een metode om die interval te bereken - tel van halftone.
(ii) 'n Tweede metode om die interval te hoor en te identifiseer.
(iii) Omdat dit tydens dieselfde musiekles plaasgevind het, dink die musiekstudent dat dit geïntegreerd aangebied word.

Dit is dus duidelik dat in die geval van Teorie-onderrig, daar 'n wanbegrip is aangaande die betekenis van Gehoorontwikkeling en Gehoortoetse wat parallel en geïntegreerd met Teorie aangebied moet word. Dit is juis in hierdie stadium dat simbool en klank in die regte konteks aangeleer moet word.

2. In die geval van Harmonie-onderrig, was daar beter beskrywings:

"Soos ons die akkoorde geleer het, was dit aan ons voorgespeel om die

klank te hoor". Hierdie beskrywing is aanneemlik. Wat verder volg is minder aanneemlik:

" Wanneer ons die akkoorde moes identifiseer, het ons die baslyn probeer neerskryf, geblaai na 'n toepaslike tabel en die akkoordreeks afgelees".

Die vertikale luister na akkoordklanke word nie op hierdie metode ontwikkel nie.

3. Die beskrywings ten opsigte van die verband tussen Vormleer en Gehoorontwikkeling het die algemene strekking gehad dat die Musiekonderwyser die musiek voorgespeel het, die elemente benoem het en daarmee die saak as afgehandel beskou het.
4. Slegs 1.9% van die musikstudente het aangetoon dat hulle 'n ware begrip het van die verband tussen Musiekteorie, Harmonie, Kontrapunt, Vormleer en die luistermetodes wat ooreenstem met die teoretiese begrip.

'n Verskeidenheid insiggewende kommentaar het ook na vore gekom. Sestig persent van die musiektudente verklaar dat gehoorontwikkeling daaruit bestaan het om kort voor 'n eksamen eers met "Gehoortoetse" te begin. Ontledings is voor eksamens aan hulle gegee om tuis te memoriseer. Analise het geen doel gehad nie - slegs punte vir 'n eksamen. Harmonie was die memoriseer van baie onverklaarbare reëls.

Die algemene gehoorvorming wat tydens die skooljare plaasvind, berus blykbaar merendeels op die memoriseer en herkenning van oefeninge met die

gepaste antwoord daarby.

DATA VAN VRAAG 18:

DATA VAN DIE HOOFTEIKENSGROEP:

18. Was teorie, harmonie, vormleer en gehoorontwikkeling vir u soos vier verskillende afdelings?

JA	NEE
90.8%	9.2%

DATA VAN DIE EERSTEJAARS 1988: (SUBTEIKENSGROEP A)

18. Was teorie, harmonie, vormleer en gehoorontwikkeling vir u soos vier verskillende afdelings?

JA	NEE
92.1%	7.9%

DATA VAN DIE TWEDEJAARS TOT VYFDEJAARS 1988: (SUBTEIKENSGROEP B)

18. Was teorie, harmonie, vormleer en gehoorontwikkeling vir u soos vier verskillende afdelings?

JA	NEE
87.2%	12.8%

WAARNEMING:

1. Hierdie persentasies bevestig dat musiekleerlinge in die meeste gevalle gekompartementeerde musiekonderrig ontvang.
2. Die eerstejaars van 1988 het dit in 'n groter mate ervaar as die ander jaargroepe.
3. Die leerplan-wysigings met betrekking tot Musiekteorie, Harmonie, Vormleer en Gehoorontwikkeling was dus nie tot voordeel van geïntegreerde musiekonderrig nie.

DATA VAN VRAAG 19:

DATA VAN DIE HOOFTEIKENGROEP:

19. Was daar vir u tydens u skooljare 'n verskil tussen die gehoortoetsles en die gehoorontwikkelingsles?

JA	NEE
6.8%	93.2%

Indien wel, beskryf kortliks.

DATA VAN DIE EERSTEJAARS 1988: (SUBTEIKENGROEP A)

19. Was daar vir u tydens u skooljare 'n verskil tussen die gehoortoetsles en die gehoorontwikkelingsles?

JA	NEE
4.0%	96.0%

Indien wel, beskryf kortliks.

DATA VAN DIE TWEDE TOT VYFDEJAARS: (SUBTEIKENGROEP B)

19. Was daar vir u tydens u skooljare 'n verskil tussen die gehoortoetsles en die gehoorontwikkelingsles?

JA	NEE
8.8%	91.2%

Indien wel, beskryf kortliks.

WAARNEMING:

1. Slegs 'n gemiddelde van 6.8% musiekstudente van die hoofteikengroep kon bevestig dat hulle werklik Gehoorontwikkeling gedurende hul skooljare ontvang het.
2. Weer dui die eerstejaars in 'n (effe) kleiner persentasie aan dat hulle 'n verskil tussen gehoortoetse en gehoorontwikkeling ervaar het.
3. Die vraag ontstaan weer of die sillabuswysigings ten goede was vir musiekonderrig in skole.

'n Moontlike verklaring vir hierdie verskynsel kan in die data van Afdeling 1 Vraag 21 gevind word.

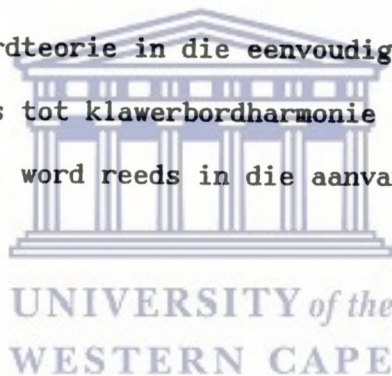
DATA VAN VRAAG 20:

20. Het u die volgende teorie-oefeninge prakties by die klavier gespeel sonder skriftelike hulp?

	JA	NEE
20.1 Drieklanke in verskillende toonsoorte	47%	53%
20.2 Intervalle in verskillende toonsoorte	41.4%	58.6%
20.3 Transponering van 'n melodie vanaf een toonsoort na 'n ander toonsoort	24.7%	75.8%

WAARNEMING:

1. Praktiese klawerbordteorie in die eenvoudigste vorm, wat die voorloper en voorbereiding is tot klawerbordharmonie en 'n hulpmiddel is vir gehoorontwikkeling, word reeds in die aanvangsonderrig in 'n mindere mate beoefen.



DATA VAN VRAAG 21:

DATA VAN DIE HOOFTEIKENGROEP:

	JA	NEE
21. Was u teorie-, gehoor-, vormleer- en harmonielesse toegespits op eksamenafrigting en -resultate?	86.8%	13.2%

DATA VAN DIE EERSTEJAARS 1988: (SUBTEIKENGROEP A)

	JA	NEE
21. Was u teorie-, gehoor-, vormleer- en harmonielesse toegespits op eksamenafrigting en -resultate?	90.2%	9.8%

DATA VAN DIE TWEDE TOT VYFDEJAARS: (SUBTEIKENSGROEP B)

21. Was u teorie-, gehoor-, vormleer- en harmonielesse toegespits op eksamenafrigting en -resultate?

JA	NEE
83.5%	16.5%

WAARNEMING:

1. Die musiekstudente ervaar oor die algemeen dat hulle eksamenafrigting met die doel op resultate ontvang.
2. Die eerstejaars ervaar dit in 'n meerder mate as die ander groep.



DATA VAN VRAAG 22:

DATA VAN DIE TEIKENSGROEP:

22. Indien u as student meer kan leer aangaande die kombinerings van Musiekteoretiese vakke met Gehoorontwikkeling sodat dit vir skoolgaande leerlinge as 'n eenheid aangebied word, watter van die volgende stellings is op u van toepassing?

- 22.1 Ek sal belangstel in so 'n benaderingswyse.
- 22.2 Ek sal sulke metodes in die onderwyspraktyk toepas.
- 22.3 Ek sal bereid wees om my eie lesse te evalueer en daarop te verbeter

JA	NEE
57.3%	42.7%
65.9%	34.1%
49.4%	50.6%

WAARNEMING:

1. Daar was geen noemenswaardige verskil tussen die uitslag van die hoofteikensgroep en dié van die subteikensgroepe nie.
2. Dit is opvallend dat die persentasies in die vraag oor selfevaluerings byna 50% - 50% was.

3. Die aantal B.Mus. Ed. studente en dié wat B.Mus. Onderwys volg is ongeveer ook 50% van die teikengroep. In hierdie kursusse leer die studente wat die waarde is en hoe om eie lesse self te evalueer, asook die maatstawwe waarvolgens geëvalueer word.
4. Die afleiding kan gemaak word dat studente wat nie metodieklesings in Harmonie, Kontrapunt, Vormleer en Gehoorontwikkeling ontvang nie, weet nie wat selfevaluering beteken nie. Hulle sal waarskynlik onseker voel by oor die aanbieding van bogenoemde afdelings van die Teorie van Musiek.



DATA VAN VRAAG 23:

DATA VAN DIE TEIKENGROEP: UNIVERSITY of the WESTERN CAPE

23. Is u van plan om in die toekoms u eie leerlinge te onderrig soos wat u in u eie skooljare musiekonderrig ontvang het?

JA	NEE
23.6%	76.4%

Lewer kommentaar oor punt 23.

Uittreksels van die kommentaar lui soos volg:

1. "Die vrae het my laat dink oor: Wat is metodes?".
2. "Ek kom nou my leemtes agter".
3. "Die metodes waarop ek geleer was, het my by die universiteit uitgebring".
4. "Navorsing op hierdie gebied is nodig omdat ek volgende jaar nie sal weet wat om te doen nie".
5. "Ek het goeie onderrig ontvang - sal so voortgaan".
6. "Dis noodsaaklik om hoë punte te behaal". (Hierdie stelling is baie

dubbelsinnig en kan enigiets van 'n positiewe of 'n negatiewe ingesteldheid tot verandering beteken.

WAARNEMING:

Die positiewe ingesteldheid van die studente teenoor die onderwerp is opmerklik.

3. AFLEIDINGS EN BEVINDINGE VOORTSPRUITENDE UIT DIE VRAELYS - AFDELING EEN.

1. Daar bestaan skynbaar 'n gebrek aan kontinue onderrig ten opsigte van musiekteoretiese vakke en gehoorontwikkeling in die musikstudent se kinderjare (ontwikkelingsjare).
2. Musiekonderrig aan skole is die grootste voedingsbron waaruit musikstudente na die Universiteite kom.
3. Die persentasie studente wat Musiek as Vak-leerlinge was en wat aan die einde van hulle eerstejaar Musiekteoretiese vakke druipe, is hoog siende dat die kursusse 'n gedeeltelike herhaling is van werk wat reeds in die skoolleerplanne gedek is.
4. Innerlike gehoorontwikkeling vind min plaas - slegs 8% van die musikstudente met relatiewe gehoor het dit suksesvol ontwikkel. Aangesien die musikstudente alreeds 'n gekeurde groep studente is teenoor dié wat in die laer- en hoërskole musiekopleiding ontvang het, is hierdie persentasie baie laag en dui op onsuksesvolle onderrig in hierdie verband.

5. Die meeste musiekstudente (92.3%) beskik oor klawerbordvaardigheid. Daar behoort dus minimale probleme by die onderrig van Klawerbordharmonie en Gehoorontwikkeling te wees. Klawerbordharmonie is 'n hulpmiddel vir gehoorontwikkeling indien dit planmatig, gereeld en doelgerig beoefen word.
6. Daar was slegs vir 'n klein persentasie van die musiekstudente 'n verband tussen Gehoorontwikkeling en Grondbeginsels van Musiek (15.2%), Gehoorontwikkeling en Harmonie (20.3%) en Gehoorontwikkeling en die Vormleerles (9.3%). Die eerstejaars van 1988 dui 'n nog kleiner verband tussen Musiekteoretiese vakke en Gehoorontwikkeling aan.
7. Slegs 6.8% van die musiekstudente het aangedui dat hulle 'n verskil tussen gehoorontwikkeling en gehoortoetse ervaar. Hieruit kan afgelei word dat die meeste gehoorontwikkelingsessies uit die indril van gehoortoetse bestaan. Weer dui die eerstejaarstudente die verskil met 'n kleiner persentasie aan (4%).
8. Gekompartementeerde onderwys van die Musiekteoretiese vakke en Gehoorontwikkeling word grotendeels waargeneem (90.8%)
9. Eksamenafrigting speel 'n baie groot rol in die onderrig van musiek.
10. Dit blyk dat die metodes waardeur Musiekteoretiese vakke en gehoorontwikkeling in die plattelandse sowel as die stedelike skole aangebied word, hoofsaaklik dieselfde is.

4. VOORSTELLE VIR VERDERE NAVORSING:

1. Die meeste musiekstudente beweer dat hulle eendag in die praktyk nie wil onderrig gee soos wat hulle dit ontvang het nie. Daar moet nou bepaal word wat werklik in die praktyk met die jong musiekonderwyser gebeur. Kan hulle die metodiekvaardigede waarin hulle opgelei is, gaan toepas, of verval hulle in die mag van die gewoonte, naamlik om musiek te onderrig soos wat hulle musiekonderrig ontvang het?
2. Die kwessie van hoe sillabusinhoud die musiekonderwyser se metodiek van Musiekteoretiese vakke geïntegreer met Gehoorontwikkeling beïnvloed, behoort ondersoek te word.

5. SAMEVATTING

Daar is 'n gebrek aan planmatige en kontinue onderwysmetodes gedurende die musiekstudente se kinderjare. Geïntegreerde onderwysmetodes van Musiekteoretiese vakke en Gehoorontwikkeling vind min plaas.

In Hoofstukke 3 tot 8 word ondersoek gedoen na die moontlike oorsake van hierdie situasie in die musiekpraktyk.

HOOFSTUK 3

'N EVALUASIE VAN DIE KONvensionELE METODES WAARDEUR MUSIEKTEORIE TANS IN DIE PRAKTYK ONDERRIG WORD

1. INLEIDING

Teorie-onderrig in die aanvangsjare behels die oordrag van die basiese kennis wat die leerling nodig het om musiek te leer speel, te blad lees, te vertolk en te verstaan. Sonder die nodige teoretiese kennis kan hy nie self 'n stuk instudeer nie, en daarom is dit nodig dat hierdie kennis 'n logiese samehang met sy praktiese onderrig vorm.

Die onderrig van Musiekteorie (die simbool van die klank) is 'n noodsaaklike vereiste vir gehoorontwikkeling in die geheel, asook die ontwikkeling van innerlike gehoor in die besonder. Die METODE van onderrig het 'n groot invloed op die sukses van 'n deeglike teoretiese begripsvorming.

"Perhaps the main teaching objective should be clarifications of facts at all stages and, to this end, the method of presentation plays an important role" (Randall, 1985 : 15).

In dieselfde artikel maak Randall die volgende stelling oor deeglik beplande onderrig:

"With careful teaching, keys will take the form of logical patterns rather than a jungle of unrelated symbols, and it is disturbing to find pupils reaching the stage of compulsory theory without this knowledge"

(Randall, 1985 : 15).

2. VERWERKING VAN DIE VRAELYS

AFDELING 2 — TEORIE-ONDERRIG

By ondersoek is die volgende vasgestel uit die data wat op hierdie afdeling van toepassing is:

1. Geen beduidende verskil is deur die opname tussen musiekstudente in die eerstejaar en dié in die tweede- tot vyfdejaar van die 1988 akademiese jaar aan die lig gebring nie. Hierdie twee groeperings is tydens hul skooljare op verskillende leerplanne opgelei.
2. Daar is geen beduidende verskil gevind tussen die musiekstudente wat Musiek as 'n skoolvak geneem het, en dié wat toelating tot 'n musiek-kursus uitsluitlik op grond van kwalifikasies van die Uiversiteit van Suid-Afrika of ander eksamensisteme bekom het nie.
3. Daar is geen beduidende verskil gevind tussen die musiekstudente wat in plattelandse skole en dié wat in stedelike skole onderrig in musiekteorie en gehoorontwikkeling gehad het nie.
4. Die data van die hoofteikengroep vir die algemene metodes wat gebruik word om Musiekteorie en Gehoorontwikkeling in ons land aan skoolgaande leerlinge te leer, is dus geldig vir stedelike sowel as plattelandse laerskole en hoërskole (sien Afdeling 2 en 3 van die Vraelys).

AFDELING 2 : TEORIE-ONDERWYS

DATA VAN VRAAG 1 : LAERSKOOLJARE

ALLE VRAE IN HIERDIE AFDELING HET BETREKKING OP U SKOOLJARE. ONTHOU DIT ASSEBLIEF BY DIE BEANTWOORDING DAARVAN.

1. LAERSKOOLJARE

	JA	NEE
1.1 Het u teorie-onderrig in die laerskool ontvang?	86.4%	13.6%
1.2 Was dit deel van u praktiese les?	40.8%	59.2%
1.3 Was dit 'n afsonderlike lesuur?	56.7%	43.3%
1.4 Het u dieselfde onderwyser/es gehad vir praktiese musiek en musiekteorie?	82.7%	17.3%
1.5 Het 'n privaat- of ander onderwyser/es die teorieles vir u aangebied?	30.8%	69.2%
1.6 Het u gereeld elke week 'n teorieles ontvang?	65.6%	34.4%
1.7 Het u slegs teorielesse voor praktiese eksamens vir eksamendoeleindes ontvang?	39.7%	60.3%
1.8 Was daar 'n verband tussen die teorie- en gehoorontwikkelingsles?	18.7%	81.3%
1.9 Het u gelyktydig met teorie- en praktiese lesse begin?	59.0%	41.0%
1.10 Het u gelyktydig met teorie- en gehoortoetslesse begin?	34.4%	65.6%
1.11 Enige ander opmerkings ten opsigte van u teorie-onderrig in die laerskool.		

Resultaat:

Musiekteorie word oppervlakkig/oninteressant aangebied .. = 87.1%
 Musiekteorie word deeglik en goed aangebied = 5.6%
 Onbevredigend..... = 7.3%

WAARNEMING:

- Volgens die resultate van Vrae 1.1 tot 1.10 blyk dit dat omstandighede tot 1988 ideaal was om Musiekteorie (simbool) en Gehoorontwikkeling

(klank) geïntegreerd in die laerskole aan te bied, klaarblyklik as gevolg van die bedeling vir musiekonderrig wat tot op daardie stadium gegeld het. Uit die teikengroep het 86.4% van die studente teorie-onderrig in die laerskool ontvang, en 82.7% het musiekteorie en praktiese onderrig by dieselfde musiekonderwyser gehad.

2. Slegs 34.4% dui aan dat hulle gelyktydig met musiekteorie en gehoorontwikkeling begin het, terwyl 59.0% gelyktydig met gehoorontwikkeling en met praktiese lesse begin het. Hieruit kan dit positief afgelei word dat die beginsel van "eers hoor en dan skryf" in die praktyk toegepas word.

NOTA: Die vraag ontstaan nou of die beginsels van die musiek hoor en die betekenis van die simbool vir die musiekleerlinge 'n eenheid vorm? 'n Verdere vraag is hoe effektief die metodes van onderrig hierdie eenheid van begrip tussen gehoor en teorie ontwikkel?

3. 'n Beduidende 65.6% dui aan dat hulle gereeld elke week teorie-onderrig ontvang het.
4. 'n Klein persentasie van 18.7% dui aan dat 'n verband tussen musiekteorie en gehoorontwikkeling wel ondervind was, en die afleiding kan gemaak word dat geïntegreerde metodes slegs tot die ooreenstemmende mate onderrig is.
5. Die ontleding van die oop vraag (Vraag 1.11) dui aan dat die musiekleerlinge die teorie-onderrig nie geniet of interessant vind

nie. 'n Baie klein persentasie (5.6%) dui aan dat hulle dit as deeglik en goed aangebied ervaar het.

Uit die voorgaande ontstaan die vermoede dat die aanbieding van Musiekteorie problematies is en dat die metodes wat daarby betrokke is ondersoek regverdig. Die bevinding by Vraag 1.8 versterk die vermoede dat daar hoofsaaklik van nie-geïntegreerde metodes by Gehoorontwikkeling en Musiekteorie gebruik gemaak word.

Aangesien Musiekteorie (Grondbeginsels van Musiek) die voorbereiding tot Harmonie, Kontrapunt en Vormleer is, is dit noodsaaklik dat die grondwerk deeglik geskied.

NOTA: 'n Subprobleemstelling wat nou in verband met die onderrig van Harmonie, Kontrapunt en Vormleer ontstaan, is of die ooreenstemmende afdelings in Musiekteorie voldoende voorberei word?

DATA VAN VRAAG 2 : HOËRSKOOLJARE

2. HOËRSKOOLJARE

	JA	NEE
2.1 Het u teorie-onderrig in die hoërskool gehad?	91.8%	8.2%
2.2 Het u op dieselfde metodes voortgewerk as in die laerskool?	49.1%	50.9%
2.3 Het u hoërskoolonderwyser/es musiekteorie volgens ander metodes aangebied?	59.8%	40.2%
2.4 Kon u daaraan gewoon raak en dit toepas?	67.1%	32.9%
2.5 Was die gewoontes van die laerskooljare té gevestig om daarvan af te sien?	66%	34%
2.6 Ander omstandighede, spesifiseer. _____		

Resultaat van oop vraag:

"Ons het min teorie gedoen - slegs met die doel om toelating vir 'n praktiese eksamen te verkry"	72.8%
"Ons het antwoorde gevind en nie geweet waarom dit so is nie"...	20.0%
"Ons het dikwels die onderwyser reggehelp".....	3.6%
"Teorie-onderrig in die hoërskool was insiggewend en verrykend"..	3.6%

WAARNEMING:

1. Teorie-onderrig kry tot 'n mate meer aandag in die hoërskool as in die laerskool.
2. Die verandering van metodes van laerskool na hoërskool is gering.
3. Die resultaat van die oop vraag dui daarop dat die inhoud van teorie karig ("min") is en dat dit hoofsaaklik vir eksamendoeleindes aangeleer word.
4. Die mees ontvanklike jare van die musiekleerlinge se ontwikkelingsperiode gaan verby voordat die "simbool" van die klanke wat hy hoor werklik bestudeer word.

NOTA: Daar is 'n teenstrydigheid by die antwoorde op Vrae 2.4 en 2.5. By Vraag 2.4 beweer 67.1% van die musiekstudente dat hulle aan die hoërskoolmetodes gewoon kon raak. By Vraag 2.5 beweer 66% van die musiekstudente dat laerskoolgewoontes reeds te gevestig was.

DATA VAN VRAAG 3 : METODES

NOTA: In hierdie vraag word die verskeidenheid metodes bestudeer wat aangewend word om musiekleerlinge Musiekteorie (grondbeginsels) te leer, en welke metodes die gewildste is.

Watter van die volgende metodes is aan u geleer om intervalle te bepaal? Merk die toepaslike stellings met 'n X.

3.1	INTERVALLE (TEORIE-ONDERRIG)	JA	NEE
3.1.1	Die tel van halftone om die kwantiteit van die interval te bepaal.	48.9%	51.1%
3.1.2	Die tel van halftone om die kwaliteit van die interval te bepaal.	65.4%	34.6%
3.1.3	Die gebruik van 'n tabel om die kwantiteit en kwaliteit te bepaal.	73.8%	26.2%
3.1.4	'n Kennis van slegs toonsoorttekens en halftone om die interval te bepaal.	30.3%	69.7%
3.1.5	Die skryf van 'n toonleer en toonsoorttekens om 'n interval te bepaal.	18.8%	81.2%

3.1.6 Ander metodes om 'n interval te bepaal. Spesifiseer.

Resultaat van oop vraag:

Geen ander metodes is vermeld nie.

WAARNEMING:

1. Die gewildste metode om die kwaliteit en die kwantiteit van intervalle te bepaal, is deur middel van 'n tabel (73.8%).
2. Die tel van halftone is die tweede gewildste metode (65.4%).
3. Slegs 18.8% van die musiekstudente verklaar dat hulle intervalle in toonsoortverband aangeleer het.

Dit is dus duidelik dat intervalle (teoreties) hoofsaaklik deur middel van metodes wat losstaande van klank is, aangeleer word. Alhoewel die regte antwoord bereik mag word, hou dit nie verband met die ware struktuur van die teorie van musiek nie. Ook kan innerlike gehoorontwikkeling nie op hierdie wyse bevredigend geskied nie, omrede die onderrig nie "simbool en klank" effektief integreer nie.

DATA VAN VRAAG 3 (VOORTSETTING):

Het u soms met die volgende intervalberekenings fouteer?

	JA	NEE
3.1.7 Die kwaliteit van 'n interval, byvoorbeeld verminderd, vergroot, ensovoorts	66.1%	33.9%
3.1.8 Die kwantiteit van 'n interval, byvoorbeeld kwint, sepiem, ensovoorts	53.3%	46.7%
3.1.9 Die identifisering van toonsoorte waarin 'n betrokke interval kan voorkom	73.5%	26.5%
3.1.10 Die identifisering van die toonsoorte waarin vergrote en verminderde intervalle kan voorkom	76.9%	23.1%
3.1.11 Die berekening van intervalle groter as 'n oktaaf	52.6%	47.4%
3.1.12 Die omkering van intervalle	35.7%	64.3%
3.1.13 Die korrekte omkering van intervalle groter as 'n oktaaf	69.2%	30.8%
3.1.14 Indien sommige van bogenoemde intervalberekenings vir u AANVANKLIK moeilik was om te begryp, dui dit asseblief met behulp van bogenoemde nommers in die volgende spasies aan.		

Resultaat van oop vraag:

1. Intervalle het probleme veroorsaak omdat daar nie verband was met 'n toonsoort of 'n toonleer nie..... = 45.4%
2. Kan nie meer die probleme onthou nie..... = 8.5%
3. Het meestal geraai..... = 40.9%
4. Geen kommentaar..... = 5.2%

WAARNEMING:

1. 'n Hoë persentasie musiekstudente fouteer waar toonsoorte van intervalle geïdentifiseer moet word (73.5%).
2. 'n Effe hoër persentasie dui aan dat hulle met die identifisering van die toonsoorte van vergrote en verminderde intervalle fouteer (76.9%).

3. As in ag geneem word dat die basiese benoeming van intervalle nog deel is van die basiese grondslag van Musiekteorie, dan is die foutvoorkoms hier besonder hoog (66.1%).
4. Die omkerings van intervalle lewer die minste probleme (35.7%) terwyl die korrekte omkerings van intervalle groter as 'n oktaaf heelwat probleme gee (69.2%). (Hierdie werk kan as die voorloper van Kontrapunt beskou word).
5. Die ander vrae toon geen "veilige" begrip van die berekening van intervalle nie. Die persentasies dui op gemiddelde vermoë in hierdie opsig.



DATA VAN VRAAG 3 (VOORTSETTING):

- 3.1.15 Meld enige ander probleme wat u ten opsigte van intervalberekenings tydens u skooljare ondervind het.

Resultaat van op vraag:

(LET WEL: Ondergegewe persentasies is nie optelbaar nie).

1. Intervalle met 'n dubbelmol of -kruis.....	65.8%
2. Onderskeid tussen majeur- en mineurintervalle.....	34.7%
3. Berekening van intervalle in 'n melodiese lyn na onder was verwarrend.....	74.6%
4. Onsekerhede ten opsigte van intervalberekenings wanneer die tabelle waarvandaan die antwoorde vervaag het (geheue) of nie beskikbaar was nie (het vergeet hoe om die tabel in die eksamen neer te skryf).....	71.5%
5. Insig in intervalberekenings het eers by die universiteit duidelik geword.....	55.9%
6. Die verskillende metodes wat deur verskillende onderwysers gebruik was, het veroorsaak dat geen vaste metode gebruik, of goed bekend was nie.....	61.2%
7. Geen definitiewe metode nie - geraai.....	30.9%
8. Kan nie meer onthou nie.....	20.8%
9. Het net onderrig voor die eksamen ontvang en het dit gou weer vergeet.....	78.9%
10. Die verskuiwing van die onderste noot op of af, was onduidelik, moeilik verstaan of verwarrend.....	80.1%
11. Studente wat geen kommentaar gelewer het nie.....	7.9%

WAARNEMING:

1. Die gebruik van skuiftekens lewer probleme op (Punt 1 - 65.8%). Die heel-en halftoonbeginsel is dus onseker vasgelê.
2. Halftoonbewegings (Punt 10 - 80%) is verwarrend.
3. Memorisering is baie duidelik een van die grootste probleme in die onderrig van Musiekteorie in die aanvangsjare. Onderrig net voor die eksamen (Punt 9 - 78.9%) veroorsaak dat die teorie maklik vergeet word.
4. Verskillende metodes deur verskillende musiekonderwysers (Punt 6 - 61.2%) lei tot verwarring en onsekerheid.
5. Die logika agter die beginsels van Musiekteorie gaan klaarblyklik verlore.
6. Dit skyn asof die berekening van intervalle in die stadium van teorie-onderrig alreeds 'n groot mate van onsekerheid aantoon. Hierdie probleem kan aanleiding gee tot interval-identifikasieprobleme by bladsang en diktee-oefeninge.

DATA VAN VRAAG 3 (VOORTSETTING):

3.2 DRIEKLANKE (TEORIE-ONDERRIG)

Deur watter van die volgende metodes is u onderrig om drieklanke in grondposisie te bepaal? Merk die toepaslike blokkies met 'n X.

(LET WEL: Die ondergewe persentasies is nie optelbaar nie).

3.2.1 'n Kennis van intervalle om drieklanke te bepaal

60.9%

3.2.2 Die tel van halftone om die intervalle van die drieklank te bepaal	70%
3.2.3 Die gebruik van 'n tabel om die drieklank te bepaal	75.5%
3.2.4 'n Kennis van toonsoorttekens om die drieklank te bepaal	48.5%
3.2.5 Die skrywe van 'n toonleer en toonsoorttekens om 'n drieklank te bepaal	25.5%
	9.0%

3.2.6 Ander metodes, spesifiseer kortliks:

Resultaat van 3.2.6:

(LET WEL: Die ondergegewe persentasies is nie optelbaar nie).

1. "Which note of the chord was in the base".....	3.0%
2. "As with intervals much keyboard knowledge and by using the ear".....	4.2%
3. Onseker hoe om dit te doen.....	8.4%
4. Kan nie onthou nie.....	25.2%
5. Tel die note.....	5.0%
6. Intuisie.....	8.3%
7. "Just memorise symbols and their quality - never understand really why it is major or minor.....	7.4%
8. Studente wat geen kommentaar gelewer het nie.....	74.8%

WAARNEMING:

Geen spesifieke beduidende inligting het na vore gekom nie. Die meeste studente (74.8%) het nie gereageer nie.

DATA VAN VRAAG 3 (VOORTSETTING):

3.2.7 Hoe het u die omkerings van drieklanke in noue ligging bepaal?

Resultaat van Vraag 3.2.7:

1. Kyk waar die grootste gaping is (sic).....	48.0%
2. Watter noot van die akkoord is in die bas.....	9.5%
3. Leer 'n tabel.....	15.2%

4. Het maar geraai (quessing all the time).....	16.2%
5. Foutiewe beskrywing van berekening (liedmetode).....	11.4%
6. Sing die klank afwaarts.....	2.7%
7. "Putting the base note an octave higher".....	6.7%
8. Tel die halftone.....	23.4%
9. Toonsoort bepaal en dan die grondnoot probeer vasstel.....	1.2%
10. Die studente se beskrywing was te onduidelik om te verstaan wat hulle bedoel het.....	2.0%
11. 'n Netjies gedefinieerde beskrywing.....	0.7%
12. Deur te speel en dan te skryf.....	0.2%
13. Tel van note en intervalle.....	0.2%
14. Kennis van toonsoorttekens.....	1.0%
15. Intuïsie.....	0.5%
16. Self ontdek - die onderwyseres het my gelei.....	0.2%
17. Nooit gedoen nie.....	0.7%

WAARNEMING:

1. 86.3% van die musiekstudente het hierdie vraag beantwoord.
2. Daar word aanvaar dat die res (13.7%) nie tydens hulle skooljare geleer het om die drieklanke in omkering te bereken nie.
3. Vanuit bogenoemde beskrywings kan afgelei word dat slegs 17.1% van die musiekstudente 'n goeie begrip gehad het van hoe om hierdie berekenings te doen.
4. Die oorgrote meerderheid studente (71.6%) het aangedui dat 'n verskeidenheid metodes soos memorisering, tel van halftone, leer van tabelle, intuïsie, raai, en verskeie ander van twyfelagtige aard aangewend word.
5. In onderhoude het 95% van die dosente melding gemaak van die eerstejaar musiekstudente se nalatige gebruik van toonsoorttekens en foutiewe intervalberekenings, soos waar 'n majeur derde tussen die mineur derdes in 'n verminderde drie- of vierklank verskyn.

6. Die (gebrekkige) mate waartoe musiekstudente tydens skooljare in die basiese metodes onderrig word om intervalle te bereken, skeep probleme tydens die tersiëre stadium van hulle opleiding in Musiek.

DATA VAN VRAAG 3 (VOORTSETTING):

	JA	NEE
3.2.8 Het u dikwels fouteer met die uitwerk van drieklanke?	56.8%	43.2%

WAARNEMING:

1. Meer as die helfte van die musiekstudente het met die uitwerk van drieklanke gefouteer.

DATA VAN VRAAG 3 (VOORTSETTING):

- 3.2.9 Indien wel, noem die mees algemene foute of probleme wat u ten opsigte van drieklank-bepalings ondervind het.

Resultaat van Vraag 3.2.9:

1. Fouteer met die majeurdrieklank.....	14.7%
2. Fouteer met die mineurdrieklank.....	18.5%
3. Fouteer met die verminderde drieklank.....	78.4%
4. Fouteer met die vergrote drieklank.....	88.5%
5. Die kwaliteit was dikwels verkeerd.....	9.0%
6. Omkerings was dikwels verkeerd bereken.....	63.7%
7. Baie foute maar vergeet wat dit was.....	8.5%
8. Fouteer omdat die toonsoorttekens vergeet is	94.0%

LET WEL: Bostaande persentasies verwys na die groep van 56.8% van die studente wat probleme ondervind het. Die persentasies is nie optelbaar nie aangesien 'n musiekstudent by meer as een kategorie in bostaande tabel 'n probleem kon vermeld het.

WAARNEMING:

1. Uit die teikengroep het slegs 26.1% van die studente nie probleme aangemeld nie.
2. 'n Hoë persentasie dui die berekening van vergrote en verminderde drieklanke en die omkerings van drieklanke as probleemareas aan.

3. Die grootste persentasie (94%) beweer dat hulle fouteer omrede hulle die toonsoorttekens vergeet.
4. 'n Onderzoek na die wyse waarop die musiekstudente toonsoorttekens aanleer, blyk wenslik te wees.

DATA VAN VRAAG 3 : (VOORSTSETTING):

3.2.10 Watter metode het u gedurende u skooljare gebruik om drieklanke in wye ligging te bepaal?

Resultaat van Vraag 3.2.10:

1. "Range into close position and then determine the triad"..	6.1%
2. Beskrywing onverstaanbaar en vaag	3.3%
3. Heeltemal foutief beskryf (liedmetode e.a.).....	21.0%
4. Het nooit verstaan hoe om dit te doen nie.....	12.8%
5. Moes weet wat die toonsoorttekens is.....	2.0%
6. Kan nie onthou of so 'n vraag geleer is nie.....	6.4%
7. Het nie hierdie werk gedoen nie.....	42.7%
8. Volgens gehoor bepaal wat die basnoot is.....	2.6%
9. Tel van halftone.....	1.5%
10. Op absolute toonhoogte staategemaak.....	1.5%

WAARNEMING:

1. 15.7% van die musiekstudente in die hoofteikengroep het hierdie afdeling nie beantwoord nie, vermoedelik omdat hulle geen onderrig daarin gehad het nie.
2. 42.7% van die respondente het aangedui dat hulle nie die werk in hierdie afdeling (drieklanke in wye ligging) gedoen het nie.
3. 6.4% van die respondente kon nie onthou dat hulle hierdie werk gedoen het nie.
4. 65.1% van die respondente was nie goed met hierdie afdeling van die werk bekend nie.
5. 6.1% van die respondente het 'n aanvaarbare antwoord verstrek.

6. Drieklanke in wye ligging is die voorloper van Harmonie-onderrig in die sekondêre skoolfase. Daarom is dit noodsaaklik dat musiekleerlinge op 'n deeglike wyse daarmee sal kennis maak.
7. Hierdie waarnemings dui daarop dat die voorbereiding tot die bestudering van Harmonie waarskynlik nie voldoende is nie.

DATA VAN VRAAG 3 (VOORTSETTING):

3.2.11 Watter metode het u gebruik om die kwaliteit van 'n drieklank binne 'n toonsoort in teorie-oefeninge te bepaal?

Resultaat van Vraag 3.2.11:

1. "Use of key signatures and scales".....	6.4%
2. Onseker van die intervalle.....	4.9%
3. Weet nie hoe om dit te doen nie/nooit gedoen nie.....	39.0%
4. Geen onderrig daarin gehad nie.....	8.2%
5. Beskrywing goed en duidelik geformuleer.....	0.9%
6. Van 'n tabel gelees.....	6.4%
7. Kan glad nie onthou nie.....	8.4%
8. Met toonsoorttekens gefouteer/foute begaan.....	4.0%
9. Absolute toonhoogte het die kwaliteit verklaar.....	1.7%
10. Tel van halftone.....	5.6%
11. Aantal wat nie beantwoord het nie.....	14.1%

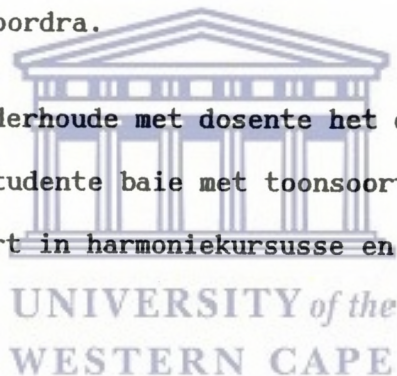
WAARNEEMING:

1. Slegs 7.9% van die musiekstudente het 'n goeie en duidelik geformuleerde beskrywing by Vraag 3.2.11 gegee. Dit dui daarop dat baie min studente die vraag verstaan het of 'n goed geformuleerde antwoord kon verstrek.
2. Die ander studente het oorwegend aangedui dat hulle nie met hierdie werk bekend is nie.

3. Die voorgaande resultaat dui daarop dat die spesifieke basiese voorbereiding tot die bestudering van Harmonie wat hier nodig was, nie gedoen is nie, en dat dit mees waarskynlik daaraan te wyte is dat leerplanne nie voldoende ontleed en ten volle geïmplimenteer is nie.

NOTA: Daar is 'n doel waarom hierdie onderwerpe (kennis) in vraestelle en leerplanne behandel word. Dis 'n kwelvraag of leerkragte hierdie doel duidelik beseft en die nodige kennis paslik en effektief aan die leerlinge oordra.

4. Uit 90% van die onderhoude met dosente het dit geblyk dat die eerstejaar-musiekstudente baie met toonsoorttekens fouteer, veral met die mineur toonsoort in harmoniekursusse en kontrapuntale melodiese lyne.



DATA VAN VRAAG 3 (VOORTSETTING):

3.3 TOONSOORTTEKENS

Deur watter van die volgende metodes is u onderrig om toonsoorttekens te kan hanteer? Merk die toepaslike blokkies met 'n X.

	JA	NEE
3.3.1 Die onthou van toonsoorttekens volgens woordassosiasie. Byvoorbeeld: F#, C#, G# word Fat Cat Goes.....	78.1%	21.9%
3.3.2 Die gebruik van 'n tabel om die aantal kruis- of moltekens van 'n toonsoort te bepaal	60.9%	39.1%
3.3.3 Die memoriseer van die kwintsirkel	26.2%	73.8%
3.3.4 Indien u van die kwintsirkelmetode gebruik gemaak het, het u die ontstaan daarvan self kon ontdek?	12.0%	22.7%

WAARNEMING:

1. 12% van die musiekstudente het aangedui dat hulle met insig en logika onderrig is.

DATA VAN VRAAG 3 : (VOORTSETTING)

3.3.5 Ander metodes, beskryf kortliks of lewer komentaar:

Resultaat van Vraag 3.3.5:

1. Speel die toonleer en skryf dit neer.....	0.4%
2. Het alles gememoriseer.....	2.8%
3. Het op die vingers getel.....	1.0%
4. Het 'n eie metode probeer uitvind.....	0.6%
5. Die ander metodes is reeds in 3.3.1 tot 3.3.4 gevra.....	5.2%

WAARNEMING:

1. Slegs 10.7% van die musiekstudente in die teikengroep het op hierdie vraag gereageer.
2. Uit die reaksie op hierdie vraag is bevestig daar nie ander beduidende metodes gebruik word om die musiekleerlinge te leer nie.
3. Die vermoede dat die konvensionele metodes nie wetenskaplik gefundeerd is nie, ontstaan nou baie sterk.

DATA VAN VRAAG 3 : (VOORTSETTING)

3.3.6 Watter foute het u tydens u skooljare ten opsigte van toonsoorttekens gemaak? (Byvoorbeeld die uitwerk van 'n mineur toonsoort se toonsoorttekens, of om te vergeet om die leitoon van die mineur-tonsoort te verhoog, of selfs die leitoon foutief te bereken.)

Resultaat van Vraag 3.3.6:

(Hierdie persentasies is nie optelbaar nie)

1. Volgorde van toonsoorttekens in die mineurtonsoort.....	28.1%
2. Vergeet om die leitoon te verhoog.....	67.4%
3. Skuiftekens van die 6de & 7de, mineur toonsoort verwar.....	70.0%
4. Baie met die skuiftekens van die melodiese toonleer fouteer - altyd in die war oor die #, b & kanselleerteken.....	57.9%
5. Dikwels die # toonsoorte verwant aan die moltoonsoorte bereken - nooit werlik verstaan nie.....	56.1%
6. Halftone verkeerd-om bereken.....	59.4%

7. Skuiftekens by modulasie.....	63.8%
8. "Lack of memory".....	60.0%

WAARNEMING:

1. Die musiekstudente dui aan dat onsekerheid en verwarring die oorsaak van foutering is.
2. Die hoë persentasie (70.0% en 63.8%) wat aandui dat musiekleerlinge met skuiftekens fouteer, versterk die vermoede dat die musiekleerlinge nie die klank innerlik hoor wat hulle neerskryf nie. Indien hulle die klank innerlik kon voorstel, sou hulle foute makliker kon identifiseer.
3. Die hoë persentasie (67.4%) wat nalaat om die leitoon te verhoog en verward is met die verhoogde sesde en sewende trap van die mineurtoonleer (70%), dui op 'n probleemarea.
4. In onderhoude met dosente is byna deurgaans (98%) aangedui dat die eerstejaarstudente 'n menigte foute begaan ten opsigte van die leitoon, verhoogde en verlaagde sesde en sewende trappe van die mineurtoonsoort.

DATA VAN VRAAG 3 : (VOORTSETTING):

3.4 VERWANTE MAJEUR EN MINEUR

Watter van die volgende metodes het u gebruik om die verwante majeur/mineur te bepaal?

	JA	NEE
3.4.1 Die gebruik van 'n tabel om die verwante majeur/mineur te bepaal.	48.2%	51.8%
3.4.2 Die tel van drie halftone op of af om die verwante majeur of mineur te bepaal.	96.2%	3.8%
3.4.3 Indien u van bogenoemde metode (tel drie halftone op of af) gebruik gemaak het, het u dikwels fouteer deur op te tel in plaas van om af te tel en andersom?	77.3%	22.7%
3.4.4 Het u in u skooljare die REDE geweet hoekom u op of af moet tel?	28.5%	71.5%

WAARNEMING:

1. Slegs 28.5% het die rede geweet waarom hulle 'n bepaalde metode moes volg.
2. 77.3% van die musiekstudente het gefouteer met die toepassing van die basiese beginsels om verwante toonsoorte reg te kan uitwerk.
3. Die gewildste metodes berus eerder op memorisering as op beredenering.
4. Weereens kan die deeglikheid en logika van die grondwerk wat die voorbereiding tot harmonie-onderrig voorafgaan, bevraagteken word.

DATA VAN VRAAG 3 : (VOORTSETTING):

- 3.4.5 Watter ander metodes het u gedurende u skooljare gebruik om die verwante majeur of mineur van 'n toonsoort te bepaal?

Resultaat van Vraag 3.4.5:

1. Slegs 10.5% van die musiekstudente het op hierdie vraag gereageer, en geen verdere noemenswaardige metodes is beskryf nie.
2. Antwoorde soos die volgende is verstrekk: rympies, geraai, dikwels foutief, tel 4 af of op, moes dit net ken, by die klavier uitgewerk, hoe dit voel, skryf die majeur en verlaag die derde en sesde (parallele mineur).

WAARNEMING:

1. Geen wetenskaplik gefundeerde metodes kan waargeneem word nie.

DATA VAN VRAAG 3 : (VOORTSETTING):

3.5 TOONLERE

By die onderrig in die skrywe van toonlere, deur watter van die volgende metodes is u geleer?

	JA	NEE
3.5.1 Skryf die note van die tonika tot die tonika een oktaaf hoër. Lees die aantal kruis- of moltekens vanaf 'n tabel, skryf dit in en merk die halftoontrappe.	77.4%	22.6%
3.5.2 Dieselfde metode as in 3.5.1 geld vir die skrywe van 'n mineurtoonleer.	71.2%	28.8%
3.5.3 Die halftone van 'n majeureurtoonleer is tussen die derde en vierde trap asook die sewende en agste trappe van 'n toonleer.	94.4%	5.6%
3.5.4 Dieselfde metode as in 3.5.3 gemeld om die mineurtoonleer te bereken.	88%	22%
3.5.5 Het u die geleentheid gehad om self die toonleerstruktuur te ontdek?	8.9%	91.1%
3.5.6 Het u volgens die heel- en halftoonmetode self 'n toonleer uitgewerk en daarna die toonsoorttekens self bepaal?	7%	93%

WAARNEMING:

1. Slegs 7% van die teikengroep het bevestig dat hulle die toonleerstruktuur volgens beredenering kon uitwerk en daarvolgens die toonsoorttekens kon bepaal.
2. Die metodes wat in die meerderheid van gevalle gebruik word, berus weereens op memorisering en nie op logiese beredenering nie.

DATA VAN VRAAG 3 : (VOORTSETTING):

3.5.7 Ander metodes wat u gebruik het om 'n toonleer uit te werk. Beskryf kortliks.

Resultaat van Vraag 3.5.7:

1. Geen ander metodes is beskryf as dié wat reeds in die vraag self genoem is nie.
2. "Weet hoe dit moet klink" is deur 'n paar studente (6) (1.28% van die teikengroep) vermeld wat absolute toonhoogte het

WAARNEMING:

1. Slegs 8.6% van die musiekstudente het op die vraag gereageer.

DATA VAN VRAAG 3 : (VOORTSETTING):

3.6 MAATSLAG EN RITME (TEORIE-ONDERRIG)

Maatslag- en ritme-oefeninge word dikwels baie onnoukeurig uitgewerk. Bestudeer die onderstaande metodes noukeurig deur en merk daarna die metode(s) wat u toegepas het.

U word gevra om 'n paar mate te voltooi met agstenote reg gegroep. Gestel die fragment is in 4/4 maatslag genoteer.

- 3.6.1 U skryf eers die maatslae neer en voltooi dan die oop spasies.
- 3.6.2 U skryf eers die maatslae, eweredig versprei, neer en vul daarna die onderverdelings van die maatslae, eweredig verspreid, in.
- 3.6.3 U is geleer om die maatslae in u **GEDAGTES** te onthou en slegs die antwoord neer te skryf.

	JA	NEE
3.6.1	49.4%	50.6%
3.6.2	17%	83%
3.6.3	28%	71%

WAARNEMING:

Die persentasie musiekstudente (17.0%) wat met proporsionele skryfwyse bekend is, is buitengewoon laag.

DATA VAN VRAAG 3 : (VOORTSETTING):

3.6.4 Ander metodes wat u gebruik het om 'n maatslag oefening te voltooi.

Resultaat van Vraag 3.6.4:

1. Slegs 5.6% van die musiekstudente in die hoofteikengroep het op die vraag gereageer.
2. Antwoorde is verstrek soos: geen metode nie, geen maatslag- en ritme-oefeninge gedoen nie, en "relating the rhythm to make it easier".

WAARNEMING:

Geen beduidende bykomende metodes is genoem nie.

DATA VAN VRAAG 3 : (VOORTSETTING):

	JA	NEE
3.6.5 Het u dikwels fouteer met die voltooiing van 'n maatslag-oefening?	60.2%	39.8%
3.6.6 Maak 'n lys van foute en onverstaanbaarhede wat u ten opsigte van maatslag-oefeninge ondervind het, byvoorbeeld groeperings, saamgestelde maatslag, onreëlmatige groepe, tydmaat, ensovoorts.		

Resultaat van Vraag 3.6.6:

1. Foute met groeperings..... 79.2%
2. Foute met saamgestelde maatslag..... 66.7%
3. Foute met onreëlmatige groepe..... 55.4%
4. Foute met oorgebinde note/gepunteerde ritmes/sinkopasie/ en rustekens..... 46.9%
5. Foute omdat maatslag- en ritme-oefeninge altyd grieks was.. 7.9%

WAARNEMING OP VRAE 3.6.5 en 3.6.6:

1. Die resultate van hierdie afdeling dui daarop dat daar geen vaste grondslag van maatslag- en ritme-oefeninge was nie. Dit versterk die vermoede verder dat die grondliggende rede vir hierdie oefeninge nie besef word nie.

DATA VAN VRAAG 3 : (VOORTSETTING):

3.7 MELODIEBOU

3.7.1 Watter metodes het u in elk van die volgende skoolfasies gebruik om 'n melodie te voltooi, of te komponeer?

1) Laerskooljare _____

2) Hoërskooljare _____

Resultaat van VRAAG 3.7.1 (1):

Uit die hoofteikengroep sal die persentasies ten opsigte van melodiebou in die laerskool soos volg wees.

1. Geen melodiebou gedoen nie.....	68.2%
2. Gebruik 'n ou melodie en werk daarop.....	17.3%
3. Werk volgens vaste reëls.....	13.9%
4. Goed en duidelik beskryf.....	0.6%

WAARNEMING:

1. Die teikengroep toon aan dat 68.2% nie tydens hul laerskooljare melodiebou gedoen het nie.
2. Kreatiwiteit om melodieë te improviseer en te komponeer is by die meerderheid agterweë gelaat. Die mees vatbare tyd vir die ontwikkeling van melodiebou word dus nie benut nie.

Resultaat van Vraag 3.7.1 (2):

1. Gebruik 'n ou melodie as basis.....	1.5%
2. Gewerk volgens vaste reëls.....	41.6%
3. Hou in kop - skryf met behulp van 'n klavier.....	24.5%
4. Goed en duidelik beskryf.....	1.3%
5. Geen metode nie/nie gedoen nie/te vaag beskryf/ weet nie...	31.1%

WAARNEMING:

1. 42.9% van die musiekstudente in die teikengroep het volgens vaste reëls gewerk en goeie duidelike beskrywings gegee.

2. Die res van die studente het óf die betrokke werk nie gedoen nie, óf het, te oordeel aan die beskrywings, geen vaste grondslag ontvang waarop hulle hul kon verlaat nie.
3. Die beklemtoning van kreatiwiteit speel blykbaar nie 'n noemenswaardige rol in die onderrig van melodiebou nie.
4. Die voorafgaande is verdere getuienis dat die doel van hierdie soort oefening nie besef word nie.

DATA VAN VRAAG 3 : (VOORTSETTING):

- 3.7.2 Het u die melodie volgens musikale aanvoeling voltooi in die laerskool?
- 3.7.3 Het u die melodie volgens musikale aanvoeling voltooi in die hoërskool?
- 3.7.4 Het u probeer om die melodieë te sing gedurende die hoërskooljare?
- 3.7.5 Het u die melodieë harmonies ontleed tydens u hoërskooljare?
- 3.7.6 Het u 'n melodie gekomponeer volgens beplande harmoniese progressies?

	JA	NEE
3.7.2	51.1%	48.9%
3.7.3	73.3%	18.2%
3.7.4	75.1%	17.8%
3.7.5	15.6%	78.1%
3.7.6	15.6%	83.3%

WAARNEMING:

1. Uit hierdie reeks vrae is waargeneem dat 'n hoë persentasie musiekleerlinge (73.3%) in die hoërskool melodieë op musikale aanvoeling skryf.
2. 'n Positiewe tendens is dat 'n hoë persentasie musiekleerlinge (75.1%) die goeie gebruik volg om die gekomponeerde liederes te sing.

3. Die harmoniese struktuur en harmoniese ontleding word in die minderheid van gevalle gedoen (15.6% in beide gevalle). 'n Goeie harmoniese agtergrond is die sukses van 'n goeie melodie.

DATA VAN VRAAG 3 : (VOORTSETTING):

- 3.7.7 Maak 'n lys van die foute of swak melodiese bewegings waarop u onderwyser/es u aandag gevestig het.

Resultaat van Vraag 3.7.7:

Die persentasie musiekstudente wat foute gelys het, beloop 93.9%. Daar kan van die veronderstel uitgegaan word dat die orige 6.1% nie probleme met die werk ondervind het nie.

(Die volgende persentasies van die verskillende kategorieë is nie optelbaar nie aangesien 'n bepaalde student verskeie foute kon aandui).

1. Harmoniese struktuur is swak / skryf soos dit kom / "based on one note" / "not interesting" / retrogressies / vervelig / onsamehangend / swak kadense / geen hoogtepunt / swak melodiese lyn / te veel hoogtepunte / te groot omvang / te hoog en onmusikaal 63.4%
2. Te veel groot spronge / vergrote intervalle / te dissonant/onsingbaar 51.9%
3. Struktuur swak / ongelyke frases indelings / fraserings.. 3.9%
4. Swak ritmiese balans / teveel verskeidenheid / baie foute 14.4%
5. Vergeet / weet nie..... 2.4%
6. Leitton foutief / modulasiefoute..... 27.5%

WAARNEMING:

1. Die harmoniese struktuur lei tot 'n verskeidenheid probleme soos aangetoon in kategorie 1 hierbo.
2. As gevolg van die harmoniese implikasies, ontstaan daar heelwat melodiese struktuurprobleme soos uit die res van die gelyste probleme afgelei kan word.

DATA VAN VRAAG 3 : (VOORTSETTING):

3.8 TRANSPOSISIE

Met watter van die volgende transposisie-oefeninge het u dikwels gefouteer? Merk die toepaslike stellings met 'n X.

3.8.1	Die transponeer van een toonsoort na 'n ander met toonsoorttekens	16.1%
3.8.2	Die transponeer van een toonsoort na 'n ander toonsoort sonder toonsoorttekens. U moet dus die toonsoorttekens voor elke noot plaas en die toonsoort van die gegewe melodie self bepaal.	43.8%
3.8.3	Die transponeer van 'n melodie in 'n mineur toonsoort na 'n ander mineur toonsoort * met toonsoorttekens	22.3%
	* sonder toonsoorttekens	39.1%
3.8.4	Die transponeer van 'n melodie van een sleutelteken na 'n ander, byvoorbeeld vanaf die bassleutel na die tenoorsleutel.	29.8%

WAARNEMING:

1. In hierdie stel vrae het daar nie ernstige probleme na vore gekom nie.
2. Die hoogste persentasie musiekstudente fouteer weereens by die gebruik van die skuiftekens. Dit dui daarop dat klank in die teorie-onderrig nie 'n groot genoeg rol speel nie.
3. Soos reeds voorheen vermeld (sien Vraag 3.2.11), het meer as 90% van die dosente tydens onderhoude hierdie waarneming bevestig.

DATA VAN VRAAG 3 : (VOORTSETTING):

	JA	NEE
3.8.5	73.6%	26.4%

Het u dikwels fouteer met die hantering van die verhoogde/verlaagde sesde en sewende trappe van 'n mineurtoonsoort in 'n transposisie-oefening?

WAARNEMING:

1. By 73.6% van die musikstudente in die teikengroep tree die probleemarea van die verhoogde / verlaagde sesde en sewende trappe sterk na vore.
2. Hierdie probleem kan in die metode waarop die melodiese en harmoniese toonlere aangeleer word, gesetel wees.

DATA VAN VRAAG 3 : (VOORTSETTING):

3.9 ITALIAANSE TERMINOLOGIE

Deur watter van die volgende metodes is u geleer om die betekenis te memoriseer?

- 3.9.1 Weekliks 'n groep woorde leer:
Italiaans - Afrikaans, en andersom.
- 3.9.2 Na musikopnames luister om die betekenis van die woorde deur 'n musikale uitvoering te leer identifiseer.

JA NEE

89%	11%
8.8%	91.2%

WAARNEMING:

1. Volgens die musikstudente word musikterminologie op 'n oninteressante wyse aangeleer.
2. Ongeveer 60% van die teikengroep het spontane kommentaar gelewer: " Nie weekliks nie, maar 'n week voor die eksamen". Dit skep die indruk dat daar nie moeite gedoen word om die aanbieding van hierdie werk deurgaans interessant te maak nie.
3. 8.8% van die musikstudente het die musikterminologie op 'n logiese en interessante audio-aanskoulike metode aangeleer.

DATA VAN VRAAG 3 : (VOORTSETTING):

3.9.3 Noem hieronder enige **ANDER** probleme wat u ondervind het of foute wat u begaan het in verskillende soorte teorie-oefeninge.

Resultaat van Vraag 3.9.3:

Slegs 24.7% (115) van die studente het op hierdie vraag gereageer.

1.	Slegs voor eksamen gedoen.....	7.8%
2.	Saamgestelde maatslag en ritmes.....	4.3%
3.	Kromatiese toonlere en toonlere.....	34.8%
4.	Geen ware begrip van teorie nie.....	13.9%
5.	Het soos 'n papegaai geleer en gou weer vergeet.....	20.0%
6.	Geen vaste grondslag in teorie nie.....	8.7%
7.	Transposisie-oefeninge.....	2.6%
8.	Intervalle.....	1.7%
9.	Italiaanse spelling.....	3.5%
10.	"Confused about the alto clef for long".....	0.9%
11.	"Teaching lack to syllabus requirements".....	1.7%

WAARNEMING:

1. Al die genoemde probleme in hierdie vraag is alreeds in verskeie vorige vrae vermeld.

3. ALGEMENE WAARNEMING TEN OPSIGTE VAN HOOFSTUK 3: METODEDES EN ONDERRIG VAN MUSIEKTEORIE IN DIE SKOOLJARE

1. Die onderrigmetodes van Musiekteorie in die laerskool en hoërskool berus hoofsaaklik op memorisering van reëls en nie op beredenering nie.
2. Daar word in die meeste gevalle van onderrigmetodes gebruik gemaak wat nie by die struktuur van Musiekteorie pas nie. Insig in die logiese struktuur van Musiekteorie wat Gehoorontwikkeling moet bevorder, word byvoorbeeld met die gebruik van tabelle in die geval van toonsoort-tekens, vervang.

3. By die oorgrote meerderheid van metodes speel die tersaaklike logika nie die hoofrol nie.
 4. Hoewel die omstandighede in die praktyk tot 1988 gunstig was ten opsigte van Musiekteorie geïntegreer met Gehoorontwikkeling, is dit nie optimaal benut nie.
 5. Die onderrigmetodes wat in die aanvangstadium van teorie-onderrig toegepas word, openbaar eers op 'n latere stadium 'n uitwerking (gunstig of ongunstig) op die musiekleerling se begrip van Gevorderde Musiekteorie, Harmonie, Kontrapunt, Vormleer en Gehoorontwikkeling.
 6. 'n Baie lae persentasie musiekstudente (5.6%) het aangedui dat teorie-onderrig bevredigend geskied. Hierdie waarneming is deurgaans in Afdeling 2 van die Vraelys beklemtoon.
-

HOOFSTUK 4

EVALUASIE VAN DIE METODES WAARDEUR GEHOOROPLEIDING TANS AAN SKOLIERE ONDERRIG WORD

1. INLEIDING

In hierdie hoofstuk is die primêre doelwit om vas te stel deur watter metodes gehooropleiding in die praktyk plaasvind en of daar 'n verskil tussen gehooropleiding en die indril van gehoortoetse is.

Daar word in die spreektaal dikwels geen verskil gemaak tussen gehoortoetse en gehooropleiding nie. Tog is die begrippe nie sinoniem nie: die opleiding berei die kandidaat voor op die toetse - die toetse is slegs middele om te bepaal wat die kandidaat geleer het of watter vaardighede bemeester is. (Loeb van Zuilenburg s.j.: 1).

Gehooropleiding behoort dus veel meer as net gehoortoetse te wees.

"Die gehooropleiding is 'n totaal terwyl die toetse byna fragmentaries is" (Loeb van Zuilenburg s.j. : 1)

'n Verdere doelwit is om te bepaal of geïntegreerde onderrigmetodes aangewend word om die samehang tussen Musiekteorie (sien Hoofstuk 3) en Gehoorontwikkeling (hierdie Hoofstuk) te realiseer.

2. VERWERKING VAN DIE VRAE TEN OPSIGTE VAN DIE HOOFTEIKENGROEP

AFDELING 3 — GEHOORONTWIKKELING/GEHOORTOETSE

	JA	NEE
1. Was daar in u laerskooljare 'n verskil tussen gehoorontwikkeling en gehoortoetse?	10.8%	89.2%
2. Was daar in u hoërskooljare 'n verskil tussen gehoorontwikkeling en gehoortoetse?	12.3%	87.4%
3. Indien daar 'n verskil was, beskryf kortliks.		

Resultaat van Vraag 3:

Slegs 11.37% musiekstudente het gereageer en verteenwoordig nagenoeg die persentasies studente wat in Vrae 1 en 2 bevestigend geantwoord het.

Hier volg nou 'n verkorte uiteensetting van die antwoorde wat verstrekkend is in terme van die aantal wat gereageer het:

1. "The only aural I ever did was a month before my examination. Once the tests were given to me, I was expected to do it myself"..... (3)
2. Slegs voor en tydens die eksamens..... (4)
3. (kode nie van toepassing nie)
4. (kode nie van toepassing nie)
5. Toon geen korrekte begrip van die verskil tussen gehoorontwikkeling en gehoortoetse nie..... (30)
6. Gehoortoetse word in die eksamens gedoen. Gehoorontwikkeling was meer pret en spontaan..... (6)
7. Uitstaande beskrywing..... (3)
8. Nooit sistematies ontwikkel nie..... (4)
9. Gehoortoetse is by die musieklesse geoefen, maar gehoorontwikkeling is in ons musiekbeluisteringsklasse in klasmusiek gedoen..... (3)

WAARNEMING:

1. Die 53 musiekstudente verteenwoordig 11.37% van die hoofteikengroep.
2. Volgens die data is daar baie min musiekleerlinge in die Republiek van

Suid-Afrika wat die verskil tussen gehoorontwikkeling en die indril van gehoortoetse tydens die skooljare agtergekom (beleef of ervaar) het.

3. Die verskil in die data tussen die laer- en die hoërskool is onbeduidend.
4. Uit die beskrywings wat die respondente (11.37%) gegee het, het 12 musiekstudente 'n aanduiding gegee dat hulle moontlik die verskil tussen Gehoorontwikkeling en die indril van Gehoortoetse begryp.
5. Die feit dat daar musiekstudente is wat Gehoorontwikkeling aan Klasmusiek koppel behoort ondersoek te word.

DATA VAN VRAAG 4 : GEHOORONTWIKKELINGLESSE:

4. Tydens watter van die volgende lesure het u gehoorontwikkelingslesse ontvang? Merk die toepaslike blokkies met 'n X.

	JA	NEE
4.1 Tydens 'n klavierles - net voor 'n eksamen	47.4%	52.6%
4.2 Tydens 'n klavierles - gereëld	16.5%	83.5%
4.3 Tydens 'n teorieles	9.0%	91.0%
4.4 Tydens 'n harmonieles	5.4%	94.6%
4.5 Tydens 'n vormleerles	5.8%	94.2%
4.6 Tydens 'n afsonderlike lesuur	50.0%	50.0%
4.7 Ander, noem asseblief		

Resultaat van Vraag 4.7:

1. Geen ander omstandighede is by hierdie vraag vermeld nie. Die Vrae 4.1 tot 4.6 dek dus die verskeidenheid omstandighede van die teikengroep volledig.

WAARNEMING:

1. Die onderwerp van die verhandeling handel oor die integrering van Gehoorontwikkeling met Musiekteorie, Harmonie, Klawerbordharmonie, Kontrapunt en Vormleer sodat die klank en simbool vir die musiekleerling en die -student 'n eenheid kan word.
2. Hoogstens 9.0% van die musiekleerlinge het Gehoorontwikkeling tydens die Musiekteorie-, Harmonie- en Vormleerlesse ontvang.

NOTA: Op grond van hierdie waarneming kan dit weereens bevraagteken word of Gehooropleiding geïntegreerd met Musiekteorie aangebied word.

3. Slegs 16.5% van die musiekleerlinge dui aan dat hulle Gehoorontwikkeling gereeld tydens klavierlesse ontvang het.
4. 47.4% musiekleerlinge het Gehoortoetse/-ontwikkeling net voor 'n eksamen bestudeer, terwyl 50.0% dit tydens 'n afsonderlike lesuur ontvang het.
5. Die data wat aandui dat 50% van die teikengroep Gehoortoetse/-ontwikkeling tydens die afsonderlike lesuur ontvang het, bewys nie onteenseglik dat Gehoorontwikkeling daadwerklik beoefen is nie. Insgelyk kan nie beweer word dat daar slegs Gehoortoetse beoefen is nie. Of daar geïntegreerde onderrig tussen Gehoorontwikkeling en Musiekteorie plaasgevind het, kan uit die data van verdere vrae vasgestel moet word.

DATA VAN VRAAG 4 : (VERVOLG)

4.8 Was u gehoorontwikkelingslesse/toetse gerig op eksamenafrigting en -resultate?

JA NEE

90.8%	9.2%
-------	------

WAARNEMING:

1. Volgens hierdie data blyk dit sonder twyfel dat musiekleerlinge Gehooropleiding in die praktyk ervaar as uitsluitlik ingestel op afronding vir eksamendoeleindes (resultate).
2. Hieruit ontstaan die vermoede dat musiekonderwysers die gehoortoetsboeke as handleiding by Gehoorontwikkeling gebruik en dan die leerlinge daarvolgens afrig.

DATA VAN VRAAG 5 : INTERVALLE:

5. INTERVALLE

Watter van die volgende metodes het u gebruik om intervalle te onderskei? Merk die toepaslike blokkie met 'n X.

5.1 Die interval van 'n kwart (do - fa) word deur middel van 'n lied uitgeken.

JA NEE

85.7%	14.3%
-------	-------

NOEM die lied.

Resultaat van Vraag 5.1 :

1. Die lied MY SARIE MARAIS is deur 87.5% van die musiekstudente gemeld.
2. Selfs Engelssprekende studente het ook hierdie lied vermeld.
3. Enkele ander liedere, onder andere Die stem van Suid-Afrika is ook genoem.

WAARNEMING:

1. Wat die oorgrote meerderheid liedere in gemeen het, is dat almal met "so - do" begin. Dit is nie die enigste interval van 'n kwart wat bestaan nie.
2. Daar was voorbeelde van liedere wat met "do - so" begin wat 'n aanduiding is dat hierdie memoriseringsmetodes (liedere) feilbaar is.

DATA VAN VRAAG 5 : (VERVOLG)

- 5.2 Die interval van 'n **majeur sekst (do - la)** word ook gewoonlik deur middel van 'n lied uitgeken.

JA	NEE
83.9%	16.1%

NOEM die lied.

Resultaat van Vraag 5.2:

1. Soos by Vraag 5.1 het die meerderheid musiekstudente die liedmetode gebruik vir die identifisering van 'n interval.
2. Jan Pierewiet is in 68.2% van die gevalle genoem. Ook Engelssprekende studente het hierdie lied vermeld.
3. "My Bonnie lies over the ocean", "Ek sien 'n nuwe hemel kom", en enkele ander liedere is ook genoem.

WAARNEMING:

1. Alle liedere wat genoem is, begin met "so - me". Weer is dit nie die enigste interval van 'n sekst wat bestaan nie.
2. Onder die enkele ander liedere wat genoem is, is daar ook foutiewe liedere wat nie met 'n interval van 'n sekst begin nie. Onder andere was Die Stem van Suid-Afrika ook in hierdie afdeling genoem.

3. Deur op die memorisering van 'n lied staat te maak, sal die verkeerde lied meganies tot die verkeerde antwoord lei, soos dit uit hierdie gegewens duidelik blyk. Dit is andersinds onverklaarbaar hoe 'n musiekstudent die aanhef van Die Stem van Suid-Afrika met 'n sekst kan assosiëer.

DATA VAN VRAAG 5 : (VERVOLG)

- 5.3 Het u die solfastelsel gebruik om intervalle te bepaal?

JA	NEE
30.1%	69.9%

WAARNEMING:

1. Slegs 30.1% van die musiekstudente het die solfastel gebruik. Komende van musiekstudente self, van wie verwag kon word om goed in hierdie besondere opsig onderleg te wees, is hierdie persentasie besonder laag.
2. Hieruit kan ook afgelei word dat slegs 'n lae persentasie talentvolle musiekleerlinge, wat moontlik musiek as 'n beroep wil kies, aan solfastel bekend gestel word.

NOTA: Die solfastel staan by musiekopvoedkundiges bekend as die mees geslaagde metode vir die ontwikkeling van gehoor ten opsigte van intervalidentifisering, bladsang, diktee en innerlike gehoorontwikkeling.

DATA VAN VRAAG 5 : (VERVOLG)

5.4 Hoe het u elk van die volgende intervale in gehoortoetse bepaal?

5.4.1 Die majeure tertse

Resultaat van Vraag 5.4.1:

1. 72.7% van die musiekstudente het aangedui dat die majeure tertse hoofsaaklik uitgeken word aan die sing van die drie akkoordnote in grondposisie. Die sing van die toonleer is ook genoem. (Dit is nie duidelik uitgespel of die solfame metode gebruik of net neurie nie).
2. Slegs 10.5% van die musiekstudente maak hier van die liedmetode gebruik. Die keuse van die lied was egter meer sinvol: "Three blind mice". Dit is 'n getroue weergawe van me-re-do.
3. 'n Persentasie (12.6%) vermeld dat hulle geraai of die klank gememoriseer het.
4. 'n Klein persentasie (4.2%) het die vraag nie beantwoord nie.

WAARNEMING:

1. In hierdie afdeling maak 72.7% van die musiekstudente hoofsaaklik van die sing van akkoordnote gebruik om die tertse te bepaal. (Vergelyk Vrae 5.1 en 5.2 waar die kwart en sekste hoofsaaklik deur middel van die liedmetode (85.7% en 83.8% onderskeidelik) uitgeken is.

DATA VAN VRAAG 5 : (VERVOLG)

5.4.2 Die mineur tertse

Resultaat van Vraag 5.4.2:

1. 58.0% van die musiekstudente sing eers 'n majeurterts en daarna 'n halftoon af.
2. 37.8% van die musiekstudente het hierdie interval geraai.
3. 4.2% van die musiekstudente het nie die vraag beantwoord nie.
4. 60% van die musiekstudente het vermeld dat hulle dikwels gefouteer het met die mineurterts. Dit wil dus voorkom asof die probleem om tussen die halftone te onderskei, reeds in 'n baie vroeë stadium voorkom.

WAARNEMING:

1. Die identifisering van die mineurterts word deur twee ander metodes uitgeken, naamlik deur eers 'n majeurterts te sing en daarna 'n halftoon laer te intoneer (58%), of om te raai (37.8%).

Hierdie twee metodes verdeel die teikengroep in twee dele wat saam 95.8% verteenwoordig. Dit verteenwoordig dan 'n derde metode om intervale te identifiseer.

2. Sestig persent van die musiekstudente het spontaan gemeld dat hulle dikwels gedurende hul skooljare met hierdie interval gefouteer het. Hierdie twee metodes kan dus nie as veilig bestempel word nie.

DATA VAN VRAAG 5 : (VERVOLG)

5.4.3 Die majeureseptiem

Resultaat van Vraag 5.4.3:

1. Sing die oktaaf op, of die akkoord, en sing dan 'n halftoon af.....	31.1%
2. Geraai (klink vals/lelik ens.)	38.1%
3. Solfa. Dit kan dalk saam met die eerste beskrywing gegroepeer word. Ten minste is dit duidelik gedefinieer..	5.3%
4. Memoriseer van die klank.....	7.5%
5. Nooit gedoen nie.....	13.8%
6. Vraag nie beantwoord nie.....	4.2%

TOTAAL:

100.00%

WAARNEEMING:

1. Die persentasie musiekstudente wat metodes gebruik wat ook begrip in berekening bring, is 31.1% en 5.3% (resultate 1 en 3 onderskeidelik). Die totale persentasie van die musiekstudente wat moontlik in wetenskaplik gefundeerde metodes onderrig is, is 36.4%.
2. Diegene wat geleer is om te raai, of om die klank te memoriseer, is 38.1% en 7.5% (resultate 2 en 4 onderskeidelik). Die totaal hiervan is 45.6%.
3. Die oorblywende persentasie (18.0%) het die vraag nie beantwoord nie, of het die werk nie gedoen nie.
4. 36.4% van die musiekstudente was moontlik goed in hierdie opsig onderrig, terwyl 63.6% nie 'n vaste grondslag ten opsigte van hierdie vraag aangetoon het nie.
5. Die liedmetode is hier glad nie meer ter sprake nie.
6. Hoe meer ingewikkeld die gehooroefening word, hoe meer is die musiekstudente geneig om te "raai" of "klanke te memoriseer".
7. Weer word hier 'n verdere verskeidenheid van metodes waargeneem.

DATA VAN VRAAG 5 : (VERVOLG)

5.4.4 Die mineurseptiem

Resultaat van Vraag 5.4.4:

1. Sing van die dominantvierklank.....	22.5%
2. Geraai. Klink minder vals as die majeureseptiem.....	33.9%
3. Solfa (do-do ¹ -te-tô).....	3.6%
4. Sing op na die boonste do en dan twee halftone af.....	3.8%
5. Memoriseer van die klank.....	7.5%
6. Nooit gedoen nie / vergeet.....	16.3%
7. Aantal wat die vraag nie beantwoord het nie.....	12.4%

WAARNEMING:

1. Die metode om die mineurseptiem met behulp van die dominantvierklank te memoriseer, word hoofsaaklik eers in die hoërskool beoefen. Of die musiekstudente dit op solfa of slegs geneurie het, word nie gespesifiseer nie. Die algemene stelling was dat hulle dit moes inpas op die dominantvierklank. Dit wil voorkom asof hier 'n gehooroefening beoefen word wat met Harmonie-onderrig geïntegreer is.
2. Die identifisering deur middel van die dominantvierklank, is nou 'n sesde metode wat aangewend word.
3. Die metodes wat meriete inhou, volg uit resultate (1), (3) en (4), en moontlik ook (5), wat deur 'n totaal van 37.4% van die studente aangedui is. Die oorblywende 62.6% van die studente vertoon ongunstig.

DATA VAN VRAAG 5 : (VERVOLG)

- 5.5 Spesifiseer enige ander metodes wat u gebruik het om intervalle in gehoortoetse te bepaal.

Resultaat van Vraag 5.5:

1. Geen ander metode nie	4.3%
2. Sing van die een noot na 'n ander. Tel aantal note	2.6%
3. Tel van halftone.....	1.9%
4. Memoriseer van die klank.....	2.1%
5. Sing vir tweede omkering "Ek kan hoor die Heiland roep my"..	0.9%
6. "Sing do-me-so, but did not know the solfa of the 7th".....	0.4%
7. Liedmetode. Die lied word nie genoem nie.....	2.4%
8. "Guessing all the time".....	0.2%
9. (kode nie van toepassing nie)	
A. Absolute toonhoogte.....	0.6%

TOTAAL:

15.4%

WAARNEMING:

1. 15.4% van die musiekstudente in die teikengroep het hier gereageer.
2. Uit die resultaat kan afgelei word dat daar nie nóg ander metodes gebruik word nie.
3. Dit was opmerklik dat die meeste musiekstudente hulself nie goed gedefinieer kon verwoord nie.

ALGEHELE WAARNEMING VAN VRAAG 5:

1. Dit blyk dat die leerling 'n verskeidenheid van metodes moet gebruik om individuele intervalle te identifiseer. Dit is egter nie moontlik om so 'n verskeidenheid van metodes te gebruik wanneer die intervalle in een melodiese lyn voorkom nie, byvoorbeeld in diktee.
2. Inligting en metodes hoe om hierdie probleem te voorkóm is klaarblyklik nodig.

DATA VAN VRAAG 6 : DRIEKLanke (GehoOrONTWIKKELING)

6. DRIEKLanke (GehoOrONTWIKKELING)

JA NEE

6.1 Het u dikwels die onderskeid tussen majeur- en mineurdrieklanke verwar - veral as dit in wye ligging voorgespeel word?

57.7%	42.3%
-------	-------

WAARNEMING:

1. 'n Onaanvaarbare hoë persentasie van die musiekstudente (57.7%) het aangedui dat hulle in hierdie basiese oefening gefouteer het.

DATA VAN VRAAG 6 : (VERVOLG)

6.2 Watter metode het u gebruik om drieklanke te onderskei in:

6.2.1 Grondposisie?

Resultaat van Vraag 6.2.1:

1. Sing die toonleer / akkoord.....	10.3%
2. Geluister na die toonkleur	3.0%
3. Luister na die boonste noot en/of die onderste noot.....	8.6%
4. Onthou die note van die drieklanke en sing af.....	18.5%
5. Solfa.....	5.2%
6. 'n Onverstaanbare antwoord.....	5.8%
7. Memoriseer die klank d.m. v. die lied	14.8%
8. Intervalmetode.....	10.0%
9. Kan nie onthou nie	2.1%
10. Vul die spasie met note en sing na die grondnoot.....	0.4%
11. Op gehoor gegaan {Moontlik absolute toonhoogte}.....	2.1%
12. Half- en heeltoonverhoudings.....	2.6%
13. Altyd geraai.....	2.4%
14. Nooit gedoen nie	3.0%
15. Aantal wat die vraag nie beantwoord het nie	11.2%

WAARNEMING:

1. Die metodes genoem in resultate (1), (3), (4), (5) en (10) hou meriete in, en word in totaal deur 43% van die musiekstudente gebruik.

2. 2.6% van die musiekstudente dui onsekere metodes (heel- en halftoonverhoudings) aan.
3. Slegs 14.8% van die musiekstudente dui aan dat hulle die drieklanke deur middel van 'n lied memoriseer.

NOTA: Vergelyk hierdie resultaat met dié waar die liedmetode gebruik is om intervalle te identifiseer. Die identifisering van intervalle deur middel van die lied kan as voorbereiding tot die identifisering van drieklanke dien.

4. Die intervalmetode en die liedmetode (onderskeidelik deur 10.0% en 14.8% van musiekstudente aangedui) kan van nut wees. Laasgenoemde (liedmetode) gee egter slegs by individuele identifisering vinnig die regte antwoord en bewerkstellig nie in werklikheid gehoorontwikkeling nie.
5. 'n Klein persentasie van 3% het aangedui dat hulle na die toonkleur luister. Dié metode kan van waarde wees mits die nodige begrip en insig daarmee gepaard gaan. Die respondente het nie gespesifiseer wat onder toonkleur verstaan word nie.
6. 26.6% van die musiekstudente het die vraag nie beantwoord nie of 'n ander onseker aanduiding gegee (nooit gedoen nie, op gehoor gedoen, geraai).

DATA VAN VRAAG 6 : (VERVOLG)

6.2.2 Eerste omkering?

Resultaat van Vraag 6.2.2:

1.	Sing die toonleer / akkoord.....	5.0%
2.	Geluister na die toonkleur.....	2.5%
3.	Luister na die boonste noot en/of onderste noot.....	7.5%
4.	Onthou die note van die toonleer en sing af.....	22.1%
5.	Solfa	3.0%
6.	'n Onverstaanbare antwoord.....	7.5%
7.	Memoriseer die klank d.m.v. die lied	11.5%
8.	Intervalmetode.....	12.4%
9.	Kan nie onthou nie	2.3%
10.	Vul op met note en sing na die grondnoot	1.7%
11.	Op gehoor gegaan {Moontlik absolute toonhoogte}.....	2.3%
12.	Half- en heeltoonverhoudings	2.3%
13.	Altyd geraai.....	5.0%
14.	Nooit gedoen nie	3.6%
15.	Aantal wat nie die vraag beantwoord het nie	11.3%

WAARNEMING:

1. Die metodes genoem in resultate (1), (3), (4), (5) en (10) hou meriete in, en word in totaal deur 39.3% van die musiekstudente gebruik.
2. 2.3% van die musiekstudente dui onsekere metodes (heel- en halftoonverhoudings) aan.
3. Slegs 11.5% van die musiekstudente dui aan dat hulle die drieklanke deur middel van 'n lied memoriseer.

NOTA: Vergelyk hierdie resultaat met dié waar die liedmetode gebruik is om intervalle te identifiseer. Die identifisering van intervalle deur middel van die lied kan as voorbereiding tot die identifisering van drieklanke dien.

4. Die intervalmetode en die liedmetode (onderskeidelik deur 12.4% en 11.5% van musiekstudente aangedui) kan van nut wees. Laasgenoemde (liedmetode) gee egter slegs by individuele identifisering vinnig die

regte antwoord en bewerkstellig nie in werklikheid gehoorontwikkeling nie.

5. 'n Klein persentasie van 2.5% het aangedui dat hulle na die toonkleur luister. Dié metode kan van waarde wees mits die nodige begrip en insig daarmee gepaard gaan. Die respondente het nie gespesifiseer wat onder toonkleur verstaan word nie.
6. 32.0% van die musiekstudente het die vraag nie beantwoord nie of 'n ander onseker aanduiding gegee (nooit gedoen nie, op gehoor gedoen, geraai).

DATA VAN VRAAG 6 : (VERVOLG)

6.2.3 Tweede omkering?

Resultaat van Vraag 6.2.3:

1. Sing die toonleer / akkoord	5.0%
2. Geluister na die toonkleur.....	2.5%
3. Luister na die boonste noot en/of onderste noot.....	7.5%
4. Onthou die note van die drieklank en sing af.....	21.6%
5. Solfa	3.0%
6. 'n Onverstaanbare antwoord	7.3%
7. Memoriseer die klank d.m.v. die lied	11.5%
8. Intervalmetode.....	12.4%
9. Kan nie onthou nie.....	2.7%
10. Vul op met note en sing na die grondnoot.....	1.7%
11. Op gehoor gegaan {moontlik absolute toonhoogte}.....	2.3%
12. Half- en heeltoonverhoudings.....	2.3%
13. Altyd geraai.....	5.0%
14. Nooit gedoen nie	3.6%
15. Aantal wat die vraag nie beantwoord het nie	11.6%

WAARNEMING:

1. Die metodes genoem in resultate (1), (3), (4), (5) en (10) hou meriete in, en word in totaal deur 38.8% van die musiekstudente gebruik.

2. 2.3% van die musiekstudente dui onsekere metodes (heel- en halftoonverhoudings) aan.
3. Slegs 11.5% van die musiekstudente dui aan dat hulle die drieklanke deur middel van 'n lied memoriseer.

NOTA: Vergelyk hierdie resultaat met dié waar die liedmetode gebruik is om intervalle te identifiseer. Die identifisering van intervalle deur middel van die lied kan as voorbereiding tot die identifisering van drieklanke dien.

4. Die intervalmetode en die liedmetode (onderskeidelik deur 12.4% en 11.5% van musiekstudente aangedui) kan van nut wees. Laasgenoemde (liedmetode) gee egter slegs by individuele identifisering vinnig die regte antwoord en bewerkstellig nie in werklikheid gehoorontwikkeling nie.
5. 'n Klein persentasie van 2.5% het aangedui dat hulle na die toonkleur luister. Dié metode kan van waarde wees mits die nodige begrip en insig daarmee gepaard gaan. Die respondente het nie gespesifiseer wat onder toonkleur verstaan word nie.
6. 32.5% van die musiekstudente het die vraag nie beantwoord nie of 'n ander onseker aanduiding gegee (nooit gedoen nie, op gehoor gedoen, geraai).

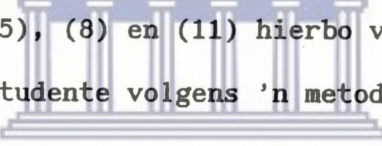
DATA VAN VRAAG 6 : (VERVOLG)

6.2.4 Drieklanke in wye ligging:

Resultaat van Vraag 6.2.4:

1.	Kon nooit uitken nie.....	1.5%
2.	Nooit gedoen nie	40.6%
3.	In gedagte in noue ligging geplaas.....	4.7%
4.	Geraai.....	24.1%
5.	Luister na basnoot en sing tot by do.....	1.2%
6.	Kan nie onthou nie.....	4.8%
7.	Geen metode gebruik nie.....	8.7%
8.	Intervalmetode.....	0.8%
9.	Op gehoor gegaan {moontlik absolute toonhoogte}.....	0.8%
10.	Half- en heeltoonverhoudings	1.2%
11.	Aantal wat die vraag nie beantwoord het nie.....	11.5%

WAARNEMING:

- 
1. Uit resultate (3), (5), (8) en (11) hierbo volg dit dat 'n totaal van 7.9% van die musiekstudente volgens 'n metode gewerk het.
 2. Uit resultate (1), (2) en (4) hierbo kan afgelei word dat 66.2% van die musiekstudente besliste probleme ondervind het (die werk nie gedoen nie, nie kon uitken nie of geraai het).
 3. Uit resultate (6), (7) en (9) hierbo kan afgelei word dat 14.3% van die musiekstudente nie kon onthou hoe hulle die werk gedoen het of nie 'n metode gebruik het nie.

NOTA: Aangesien daar aan die meeste Universiteite geen metodiek in hierdie afdeling aanbied nie, sal die musiekonderwyser probleme met die onderrig en voorbereiding van hierdie werk ondervind tensy die nodige kennis op eie inisiatief bekom word.

4. Resultaat (12) hierbo dui aan dat 11.5% van die studente nie die vraag beantwoord het nie. Ingeslote in hierdie groep kan diegene wees wat geen probleme ondervind het nie, wat nie kon onthou of die werk gedoen

is nie en wat selfs nie die werk gedoen het nie.

5. Uit die reaksie blyk dit dat soveel as 80.5% van die musiekstudente oor (totaal van waarnemings 2 en 3) oor geen bevredigende vermoë beskik om hierdie werk te doen nie. Dié hoë persentasie dui op 'n uiters ongunstige toestand.
6. Dit wil voorkom asof dat metodes wat die musiekleerling kon voorberei om hierdie toets te beantwoord, blykbaar nie meer toegepas word nie (sien afdelings oor drieklanke en intervalle (Vrae 5 en 6 onderskeidelik)). Die Solfa en die liedmetode is nie eens genoem nie.
7. Die resultaat van hierdie vraag dui daarop dat 'n leemte bestaan in die onderrig en voorbereiding van die musiekleerling om drieklanke in wye ligging te onderskei.
8. NOTA: 'n Verdere vraag is of die leerling deur middel van die metode van heel- en halftoonverhoudings die vermoë kan bemeester om hierdie werk te doen.
9. Dit wil dus voorkom asof die doel van hierdie oefening weens 'n gebrek aan 'n goeie metodiek nie bereik word nie. Hierdie afdeling is die voorloper van die innerlike gehoorontwikkeling wat moet plaasvind om harmonie-oefeninge (reekse akkoorde in tonale verband) denkbeeldig te kan "hoor". Ook vir die latere gehooroefening in tweestemmige diktee is hierdie oefening van onskatbare waarde.

DATA VAN VRAAG 7: DIKTEE:

	JA	NEE
7.1 Het u tydens u skooljare diktee gedoen?	71.4%	28.6%

Indien nee, gaan voort met vraag agt.

WAARNEMING:

1. Slegs 71.4% van die musiekstudente het tydens hul skooljare diktee-oefeninge gedoen. Dit vergelyk met die persentasie wat musiek as 'n vak geneem het (68.8%).
2. Dit laat die indruk dat diene wat nie musiek as 'n skoolvak geneem het nie, slegs blootgestel is aan die oefeninge soos voorgestel in die handleidings (gehoortoetsboeke) van ander eksamineringsstelsels.



DATA VAN VRAAG 7 : (VERVOLG)

(LET WEL: By hierdie vrae is die analise uitgevoer op dié groep musiekstudente wat diktee tydens hul skooljare gedoen het, en wat dus 71.4% van die hoofteikengroep verteenwoordig. Die persentasies verwys dus na hierdie subgroep en nie na die hele teikengroep nie).

	JA	NEE
7.2 Het u goed gedoen in diktee-oefeninge?	54.7%	45.8%
7.3 Het u aanvanklik die ritme en toonhoogte afsonderlik genoteer?	56.6%	43.7%
7.4 Wanneer u die ritme noteer het, het u eers die maatslae bokant die notebalk aangebring?	37.8%	62.6%
7.5 Het u die toonhoogte noot-vir-noot genoteer?	69.8%	30.2%
7.6 Het u die toonhoogte in frases gememoriseer en daarna die toonhoogte noteer?	48.7%	51.3%

	JA	NEE
7.7 Het u 'n frase gememoriseer en daarna die toonhoogte en ritme gelyktydig noteer?	47.8%	52.2%
7.8 Het u die toonhoogte bepaal met behulp van solfa?	16.2%	83.8%
7.9 Het u die toonhoogte bepaal volgens die intervalmetode?	68.7%	31.3%

WAARNEMING:

1. Daar is geen aanduidings gevind van 'n tendens dat die musiekstudente oorwegend goed of swak in diktee-oefeninge gevaar het nie. 'n Meer positiewe resultaat was egter uit die respons van die musiekstudente self te wagte.
 2. Slegs 37.8% van die respondente het ritmiese notasie deur middel van die visuele voorstelling van die maatslag geleer doen.
 3. 'n Hoë persentasie van 69.8% noteer die toonhoogte noot-vir-noot terwyl slegs 16.2% van solfa gebruik maak.
 4. Die musiekstudente dui aan dat hulle hoofsaaklik die intervalmetode gebruik om die toonhoogte te bepaal. In die afdeling oor intervale is dit duidelik dat daar hoofsaaklik 'nveskeidenheid van verskillende metodes gebruik word om intervale te identifiseer.
- NOTA: Die vraag ontstaan nou of dit moontlik is om hierdie metodes in een melodiese lyn te kan toepas.
5. Uit die resultate van Vrae 7.6 en 7.7 blyk dit dat net minder as die helfte van die studente in die ooreenstemmende subgroepe ook melodieë

in frases memoriseer voordat hulle dit noteer. Indien daar in berekening gebring word dat 17.1% van die musikstudente in die teikengroep oor absolute toonhoogte beskik, dan reduceer die betrokke subgroepe slegs 40.4% en 39.6%, onderskeidelik, van die musikstudente wat relatiewe gehoor moet ontwikkel en wat frases memoriseer en dan noteer.

6. 'n Verdere waarneming is dat uit die twee subgroepe musikstudente van 40.4% en 39.6%, daar moontlik in elke subgroep sowat 16.2% studente is wat solfa as 'n hulpmiddel gebruik. 'n Verstelling om solfa weg te laat, reduceer die subgroepe tot 33.9% en 33.2%, onderskeidelik.

NOTA: In terme van die teikengroep sal dit 24.9% en 23.7% van die musikstudente verteenwoordig.

DATA VAN VRAAG 7 : (VERVOLG)

7.10 Noem enige ander metodes wat u gebruik het om diktee te bemeester.

Resultaat van Vraag 7.10:

1.	Ek luister en raai maar wat om neer te skryf	5.0%
2.	Doen dit op solfa.....	0.6%
3.	Gebruik geen metode nie.....	7.5%
4.	Kan nie onreëlmatige ritmes noteer nie.....	10.0%
5.	Sinkopasie swak.....	0.3%
6.	Baie foute in die mineurtoonsoort.....	1.0%
7.	Was altyd swak daarin - het geen metode gehad nie.....	6.0%
8.	Ek het self inisiatief geneem om dit te leer doen.....	0.9%
9.	Ek het altyd die klavier in gedagte gehou. (Dit kan moontlik 'n aanduiding van absolute toonhoogte wees).....	1.5%
A.	Het dit met absolute toonhoogte gedoen.....	0.9%

WAARNEMING:

1. Geen noemenswaardige alternatiewe metodes is aangemeld nie. Slegs 'n klein persentasie wat hul absolute toonhoogte gebruik, of self metodes beplan het, is waargeneem (3.27%).
2. Dit is opmerklik dat die musiekstudente hier meestal probleme gestel het en nie metodes nie.

DATA VAN VRAAG 7 : (VERVOLG)

7.11 Maak 'n lys van die intervalle waarmee u die meeste in diktee gefouteer het.

Resultaat van Vraag 7.11:

(LET WEL: Ondergegewe persentasies is nie optelbaar nie).

1. Interval van die kwart en die sekst.....	70.6%
2. Interval van die sekst.....	68.5%
3. Interval van die septiem.....	31.7%
4. Alle intervalle.....	53.6%

WAARNEMING:

1. 88.0% van die musiekstudente wat Vrae 7.2 tot 7.9 beantwoord het (dws die subgroep wat diktee gedoen het en wat 71.4% van die teikengroep uitmaak), het op hierdie vraag gereageer. Dit kan dus aanvaar word dat die restant van 12% in die subgroep nie probleme met intervalle in diktee gehad het nie. Dit herlei tot 8.6% van die musiekstudente in die teikengroep.
2. Dit is opmerklik dat die kwart en die sekst (waar liedere in die toetse gebruik was om die twee intervalle te identifiseer) die hoogste persentasie probleme veroorsaak.

3. Dit wil dus voorkom asof die voorbereiding tot diktee (met ander woorde die identifisering van intervalle) nie suksesvol is nie.

DATA VAN VRAAG 7 : (VERVOLG)

	JA	NEE
7.12 Was die ritme vir u moeilik om te noteer? Meld u probleme in dié verband.	47.7%	52.3%

Resultaat van Vraag 7.12:

Geen beduidende probleme is vermeld nie.

WAARNEMING:

1. Ongeveer die helfte van die studente dui aan dat probleme by ritme-notasie ondervind is.
2. Komende van die musiekstudente self, dui dit op 'n leemte by die onderrig van voorbereiding vir diktee-oefeninge.

DATA VAN VRAAG 8: BLADSANG:

8. BLADSANG

In hierdie afdeling het 90% van die musiekstudente die vrae beantwoord. Die volgende persentasies is dus van toepassing op die subgroep van 419 musiekstudente uit die totaal van 466 studente in die teikengroep.

	JA	NEE
8.1 Was bladsang vir u moeilik?	55.3%	44.7%
8.2 Het u tydens u skooljare bladsang geoefen?	51.4%	48.6%
8.3 Het u bladsang volgens die solfametode geoefen?	19.1%	80.9%

	JA	NEE
8.4 Het u nootname gesing wanneer u bladsang geoefen het?	14.3%	85.7%
8.5 Het u die melodie op "la" gesing met 'n blote skatting van die melodie of interval?	85.4%	14.6%
8.6 Het u dikwels van die toonhoogte afgewyk?	72.8%	27.2%
8.7 Was daar 'n verband tussen u bladsangmetodes en diktee?	16.4%	83.6%

WAARNEMING:

1. Meer as die helfte van die musiekstudente het bladsang moeilik gevind.
2. Ongeveer die helfte (51.4%) het dit tydens hul skooljare beoefen.
3. Relatief min het van die solfasistees gebruik gemaak (19.1%).
4. Nootname is nog minder gebruik om bladsang te beoefen (14.3%).

NOTA: Die sing van nootname is moeiliker as solfa aangesien die musiekleerling presies moet weet watter interval gesing moet word.

5. Uit die resultaat op Vraag 8.5 kan afgelei word dat die meerderheid musiekleerlinge (85.4%) die melodiese verloop skat of raai.
6. Die resultaat op Vraag 8.6 toon gevolglik dat verreweg die meerderheid (72.8%) dikwels van die toonhoogte afgewyk het.
7. Die resultaat op Vraag 8.7 dui daarop dat dat slegs 16.4% van die musiekleerlinge die verband tussen klank en simbool ervaar het.

AFLEIDING:

1. Die afleiding word gemaak dat omrede die oorgrote meerderheid

musiekstudente in bladsang hulle tydens die skooljare op raaiwerk verlaat, daar is 'n besliste probleem is wat ondersoek regverdig ten opsigte van die voorbereiding tot bladsang asook die metodes waarvolgens bladsang aan die musiekleerlinge geleer word.

DATA VAN VRAAG 8 : (VERVOLG)

8.8 Maak 'n lys van probleme wat u in bladsang gehad het.

Resultaat van Vraag 8.8:

1. Foutering met intervalle.....	70.1%
2. Die kromatiese halftoon.....	65.4%
3. Verloor die tonika en weet dan nie verder nie.....	80.2%
4. Die verlaagde note was moeilik om te noteer.....	32.4%
5. Moeilik om ritme en toonhoogte gelyktydig te bladsing...	69.8%
6. Modulasies en die terugkeer was moeilik.....	23.9%
7. Die mineurtoonsoort.....	68.3%

WAARNEMING:

UNIVERSITY of the
WESTERN CAPE

1. Die resultaat bevestig probleme wat reeds voorheen uitgewys is: afwyk van toonhoogte, onseker van solfa, werk nie gedoen nie, vals sing, ritme swak, intervalskatting foutief, en die mineurtoonsoort.

DATA VAN VRAAG 9 : MELODIESE GEHEUE:

9. MELODIESE GEHEUE

Wanneer 'n melodie of 'n tweestemmige passasie aan u voorgespeel is, merk die stellings wat op u van toepassing is.

	JA	NEE
9.1 Memorisering was 'n probleem	59.2%	40.8%
9.2 Toonhoogte was 'n probleem	15.5%	84.5%
9.3 Die uitkenning van die tweede stem was 'n probleem	58.2%	41.8%
9.4 Geen probleme nie	29.6%	70.4%

WAARNEMING:

1. 'n Relatief lae persentasie (29.6%) dui aan dat hulle nie met hierdie toets probleme ondervind het nie.
2. Memorisering word deur die meerderheid musiekstudente as 'n probleem aangedui (59.2%).

NOTA: Die bevinding in Afdeling 1 dat slegs 'n klein persentasie van die musiekstudente tydens hul skooljare gereëld gehoorontwikkeling ontvang het, verklaar hierdie probleem ten opsigte van memorisering. Geheue moet ook sistematies en gereëld ontwikkel word.

4. Min musiekstudente het met toonhoogte 'n probleem (15.5%) wanneer hulle dit naboots. Daarom is die bevinding dat musiekleerlinge in bladsang van die toonhoogte afwyk (sien Vraag 8.6) 'n verdere bevestiging dat daar 'n probleem by gehoorontwikkeling in die skooljare kan bestaan.
5. Die resultaat by Vraag 9.3 oor die stand van die identifisering van die tweede stem, bevestig weereens die toonhoogte-probleem, maar dui meer in die besonder aan dat die tweede stem die ontwikkeling van konsentrasie én geheue verg om uitkenning te kan doen.
6. Die meerderheid musiekstudente identifiseer hier dat memorisering en uitkenning van die tweede stem probleemareas is en die afleiding word gemaak dat die oorsaak by die basis in gehoorontwikkeling lê.

NOTA: Die vraag ontstaan nou of die musiekstudent twee melodiese lyne gelyktydig op skrif kan vertolk en innerlik kan hoor.

DATA VAN VRAAG 9: (VERVOLG):

- 9.4 Ander probleme met betrekking tot melodiese geheue. Spesifiseer.
-

Resultaat van Vraag 9.4:

1. Slegs 13.7% van die studente het op hierdie vraag gereageer.
2. Die musiekstudente het vorige probleme herhaal en geen nuwe probleme is geopper nie.

WAARNEMING:

1. Geen bykomende waarnemings is gemaak nie.



DATA VAN VRAAG 10 : RITMIESE GEHEUE:

10. RITMIESE GEHEUE

Nadat 'n melodie twee maal aan u voorgespeel is, moet u die ritme klap of op die tafel klop. Merk die stellings wat op u van toepassing is.

	JA	NEE
10.1 Die herken van die maatslag was maklik		
10.2 Die herken van die maatslag was dikwels foutief		
10.3 Ritme was altyd baie maklik	76.2%	23.8%
10.4 Ritme was dikwels foutief	13.3%	86.7%
10.5 Ritme was nie die probleem nie, maar die memoriseer daarvan was die probleem	61.4%	38.6%

WAARNEMING:

1. Memorisering is as 'n probleem deur 61.4% van die musiekstudente aangedui.

DATA VAN VRAAG 6 : (VERVOLG):

- 10.6 Ander probleme ten opsigte van ritmiese geheue.
Spesifiseer asseblief
-

Resultaat van Vraag 10.6:

1. Slegs 7.1% van die musiekstudente het op die oop vraag gereageer.
2. Melding is gemaak van die volgende probleme: memorisering, die onthou van ritmename (vergeet die ritme sodra hulle dit begin uitwerk) en "het geen ritmiese ontwikkeling gehad nie".

WAARNEMING:

1. Die probleem van memorisering is weer aanwesig. Dit is 'n aanduiding dat ritmiese geheue ook nie na wense ontwikkel is nie.
2. Ook hierdie afdelings is duidelik nie sistematies ontwikkel nie.

DATA VAN VRAAG 11 :

	JA	NEE	
11.1	Het u ritmes vanaf 'n musiekboek geklap?		
	37.8%	62.2%	64
11.2	Noem die mees algemene foute of probleme ten opsigte van ritme waarvan u onderwyser/es u bewus gemaak het, byvoorbeeld was foutief ensovoorts.		

Resultaat van Vraag 11.2:

Die volgende algemene foute is aangedui:

- (i) Ritme en diktee-oefeninge net voor die eksamen.
- (ii) Onderskeid tussen en
- (iii) Oorgebinde note.
- (iv) Sinkopasie.
- (v) Rustekens nie waargeneem nie.
- (vi) Onreëlmatige groepe.
- (vii) Verskil tussen 3/4 en saamgestelde maatslag.

WAARNEMING:

1. Die minderheid van die musiekstudente het ritmiese ontwikkeling geïntegreer met die praktiese les gehad.
2. Skynbaar word die klap van ritmiese patrone ook tot die gehoortoetsboek beperk.

3. SAMEVATTING VAN HOOFSTUK 4:

1. Uit Afdeling 3 van die Vraelys blyk dit dat die gehooroefeninge ter voorbereiding van die meer gevorderde oefeninge in die latere jare ook nie geïntegreer of in verband geplaas word tydens musiekonderrig nie.

Byvoorbeeld, die identifisering van intervalle behoort na die identifisering van drieklanke en in later jare na bladsang en diktee te lei. Ook die identifisering van drieklanke in noue ligging is nie as voorbereiding tot die identifisering van drieklanke in wye ligging gedoen nie. Die verskeidenheid van metodes verklaar hierdie stelling. Drieklanke in wye ligging is die voorloper van die uitken van vierstemmige harmonieë. Drieklank in wye ligging dui op 'n probleemarea wat aandag behoort te geniet.
 2. Gehooroefeninge word uitermate tot die voorbeelde in die gehoortoetsboeke beperk. Die klem is te veel op afronding vir eksamendoeleindes en om 'n goeie punt te behaal in plaas van die ontwikkeling van gehoor om gehoor en innerlike gehoor te verbeter as 'n doel insigsself.
 3. Die vraag ontstaan nou of die musiekonderwyser die waarde en doel van gehoorontwikkeling of gehoorskoling besef.
-

HOOFSTUK 5

EVALUASIE VAN DIE PROBLEME IN HARMONIE- EN KLAWERBORDHARMONIE-ONDERRIG

1. INLEIDING

In hierdie hoofstuk word gekonsentreer op die probleme wat musiekstudente tydens hulle skooljare in harmonie-oefeninge ondervind. Daar gaan verder ondersoek word of gehoorontwikkeling deel van harmonie-onderrig vorm, en tot watter mate die geïdentifiseerde probleme by voorbereidende teorie-onderrig en gehoorontwikkeling in Harmonie voortgeplant word.

'n Gedeelte van die metodiek van Harmonie is Klawerbordharmonie.

Die eerste jaar van harmonie-onderrig behoort hoofsaaklik by die klavier plaas te vind. 'n Leerling wat teen die einde van die eerste jaar in staat is om kadense vlot te speel, beskik oor 'n goeie basis vir suksesvolle harmonie-onderrig, aangesien hy die progressies dan innerlik behoort te kan hoor.

Harmonie-kennis moet soveel moontlik by die klavier aan die leerlinge oorgedra word, omdat hy kennis gebaseer op klankindrukke baie beter sal onthou as blote teoretiese formules. Die leerling moet die harmoniese middele kan hoor, hy moet kan sien hoe die note voortbeweeg en hy moet die gevoel van die akkoord of die akkoordprogressie onder sy hand kry (Spies 1984 : 37).

In afdeling vyf van die Vraelys word die stand van die onderrig van Klawerbordharmonie bepaal word.

Uit die teikengroep musiekstudente het 'n subgroep van 91% (hierna genoem die Subgroep) hierdie afdeling beantwoord. Die oorblywende 9% wat nie

die afdeling beantwoord het nie, het aangedui dat hulle geen harmonie-onderrig tydens hulle skooljare ontvang het nie.

Die verdere analise is op die Subgroep uitgevoer wat nie die restant van 9% van die teikengroep insluit nie. Die analise werp ook meer lig op die groep musiekstudente (23.7% van die teikengroep - sien) wat deur middel van oudisies tot 'n musiekkursus toegelaat is. Uit die Subgroep gaan bepaal word of die probleme wat by teorie-onderrig ontstaan het, ook in Harmonie aanwesig is.



2. VERWERKING VAN DIE VRAELYS

AFDELING 4 : SKOOLJARE: HARMONIE-ONDERRIG

UNIVERSITY of the
WESTERN CAPE

1. Met watter van die onderstaande foute en probleme het u gesukkel of fouteer en die moeilikste oorbrug?

EVALUEER USELF VOLGENS DIE VOLGENDE NUMERIESE SKAAL. MERK ALLE AFDELINGS.

- 5 = Baie foute
- 4 = Redelik, maar nogtans heelwat foute
- 3 = Gemiddeld aantal foute
- 2 = Min foute
- 1 = Selde of nooit foute nie.

	5	4	3	2	1
1.1 Die identifisering van opeenvolgende oktawe en kwinte	4.2%	12.0%	31.3%	31.6%	20.9%
1.2 Akkoordkeuses	24.6%	33.7%	30.2%	14.2%	7.3%
1.3 Akkoordopeenvolgings	21.5%	29.4%	31.4%	11.2%	6.5%
1.4 Die skryf van vergrote intervalle in 'n mineurtoonsoort	26.5%	24.0%	26.6%	17.3%	5.6%
1.5 Die hantering van die leitoon in 'n mineurtoonsoort	22.6%	25.3%	29.8%	17.0%	5.3%

	5	4	3	2	1
1.6 Die hantering van die verhoogde sesde en sewende trap van 'n mineurtoonsoort	32.5%	36.4%	19.7%	7.8%	3.6%
1.7 Die hantering van die verlaagde sesde en sewende trap van 'n mineurtoonsoort	33.7%	38.4%	17.5%	7.2%	3.2%
1.8 Die mistasting van die toonsoort, veral 'n mineur toonsoort	20.5%	28.4%	30.4%	12.2%	8.5%
1.9 Oorvleueling en oorkruising van stemme	2.9%	6.4%	19.0%	36.9%	34.8%
1.10 Bedekte oktawe en kwinte	16.6%	22.1%	34.3%	16.4%	10.6%
1.11 Hantering van die verminderde drieklank	19.0%	36.2%	27.1%	12.2%	5.5%
1.12 Hantering van die vergrote drieklank	19.3%	26.5%	33.8%	12.2%	6.2%
1.13 Verdubbeling van akkoordnote	5.6%	7.2%	20.0%	32.7%	34.5%
1.14 Die hantering van nie-akkoordnote (deurgangnote)	30.2%	18.5%	27.1%	16.3%	7.9%

Om die probleemareas makliker te bepaal, word die volgende diagram opgestel waar die persentasies in bostaande resultaat in drie kategorieë gegroepeer word: baie (5) en heelwat foute (4); 'n gemiddelde aantal foute (3); min (2) en selde of nooit foute nie (1). Hieruit kan dan vasgestel word of die probleme in teorie-onderrig ook in harmonie-onderrig aanwesig was.

- ☐ → 5 = Baie foute
- ☐ → 4 = Redelik, nog heelwat foute
- 3 = Gemiddeld aantal foute
- ☐ → 2 = Min foute
- ☐ → 1 = Selde of nooit foute nie

	5 + 4	3	2 + 1
1.1 Die identifisering van opeenvolgende oktawe en kwinte	16.2%	31.3%	52.5%

	5 + 4	3	2 + 1
1.2 Akkoordkeuses	58.3%	30.2%	11.5%
1.3 Akkoordopeenvolgings	50.9%	31.4%	17.7%
1.4 Die skryf van vergrote intervalle in 'n mineurtoonsoort	50.5%	26.6%	22.9%
1.5 Die hantering van die leitoon in 'n mineurtoonsoort	47.9%	29.8%	22.3%
1.6 Die hantering van die verhoogde sesde en sewende trap van 'n mineurtoonsoort.	68.9%	19.7%	11.4%
1.7 Die hantering van die verlaagde sesde en sewende trap van 'n mineurtoonsoort	72.1%	17.5%	10.4%
1.8 Die mistasting van die toonsoort, veral 'n mineur toonsoort	48.9%	30.4%	20.7%
1.9 Oorvleueling en oorkruising van stemme	9.3%	19.0%	71.7%
1.10 Bedekte oktawe en kwinte	38.7%	34.3%	27.0%
1.11 Hantering van die verminderde drieklank	55.2%	27.1%	17.7%
1.12 Hantering van die vergrote drieklank	45.8%	33.8%	20.4%
1.13 Verdubbeling van akkoordnote	12.8%	20.0%	67.2%
1.14 Die hantering van nie-akkoordnote (deurgangsnote)	48.7%	27.1%	24.2%

WAARNEEMING:

1. Ten opsigte van die meeste soorte foute wat gelys is, het 'n redelike persentasie musiekleerlinge min of selde foute gemaak.
2. Die identifisering van opeenvolgende kwinte en oktawe, oorvleueling en oorkruising van stemme en die verdubbeling van akkoordnote lewer nie baie probleme nie.
3. Die grootste persentasie (72.1%) musiekstudente dui aan dat hulle

op skool baie met die hantering van die verlaagde 6de en 7de trappe van die mineurtoonsoort gefouteer het.

4. 'n Vergelykbare persentasie van die musiekstudente (68.9%) dui aan dat die verhoogde 6de en 7de trappe van die mineurtoonleer ook baie foute opgelewer het.
5. Daar sou verwag kon word dat musiekleerlinge wat musiek as 'n beroep kies nie baie probleme met die verhoogde sowel as die verlaagde 6de en 7de trappe van die mineurtoonsoort sou hê nie, maar komende van komende van die musiekstudente self (die voormalige musiekleerlinge) is die omgekeerde bevind.

NOTA: Dit blyk dat daar nie 'n bevredigende klankkonsep (musiekkonsep) ten opsigte van die klankimplikasies en eise van die mineurtoonleer gevorm is nie, veral nie ten opsigte van die vergrote en verminderde intervalle, en die verhoogde sesde en sewende trappe van die mineurtoonsoort nie.

6. Leerlinge wat in Musiekteorie probleme ondervind het met toonsoort, vergrote en verminderde intervalle, leitoon en die verhoogde 6de en 7de trappe van die mineurtoonleer, ondervind op 'n later stadium steeds probleme daarmee in Harmonie.
7. Dit blyk dat daar 'n gebrekkige vorming van die korrekte teoretiese begrip en die gepaardgaande ontwikkeling van die klankbeeld is.

Uit die resultate in die volgende twee tabelle gaan bepaal word of daar 'n

verskil is in die data van die eerstejaarsgroep wat 'n ander leerplan in hul skooljare gevolg het as die teikengroep.

DATA VAN DIE EERSTEJAARS 1988

- > 5 = Baie foute
- > 4 = Redelik, nog heelwat foute
- 3 = Gemiddeld aantal foute
- > 2 = Min foute
- > 1 = Selde of nooit foute nie.

	5 + 4	3	2 + 1
1.1 Die identifisering van opeenvolgende oktawe en kwinte	16.0%	28.3%	55.7%
1.2 Akkoordkeuses	60.2%	27.3%	12.5%
1.3 Akkoordopeenvolgings	45.8%	29.9%	24.3%
1.4 Die skryf van vergrote intervalle in 'n mineurtoonsoort	51.3%	26.2%	22.5%
1.5 Die hantering van die leitoon in 'n mineurtoonsoort	50.1%	29.4%	20.5%
1.6 Die hantering van die verhoogde sesde en sewende trap van 'n mineurtoonsoort	68.2%	19.9%	11.9%
1.7 Die hantering van die verlaagde sesde en sewende trap van 'n mineurtoonsoort	70.1%	19.8%	10.1%
1.8 Die mistasting van die toonsoort, veral 'n mineur toonsoort	51.9%	35.4%	12.7%
1.9 Oorvleueling en oorkruising van stemme	9.0%	19.9%	71.1%
1.10 Bedekte oktawe en kwinte	39.3%	35.3%	25.4%
1.11 Hantering van die verminderde drieklank	53.9%	26.2%	19.9%
1.12 Hantering van die vergrote drieklank	45.7%	37.5%	16.8%

- 1.13 Verdubbeling van akkoordnote
- 1.14 Die hantering van nie-akkoordnote (deurgangsnote)

5 + 4	3	2 + 1
12.1%	20.6%	67.3%
55.7%	33.1%	11.2%

WAARNEMING:

1. Daar is geen noemenswaardige verskil in die data van die eerstejaars 1988 teenoor dié van die teikengroep nie. Die data van die teikengroep is dus verteenwoordigend van al die studente.
2. Dit volg weereens dat die gewysigde leerplanne nie 'n effek op die metodes van musiekonderrig gehad het nie.
3. Die vraag kan gestel word of die musiekonderwysers voldoende tyd beskikbaar gehad het om goeie musiekonderwys te gee en of die leerplanne só oorlaai was dat hulle noodgedwonge "kortpad" metodes volg moes aanwend om musiekleerlinge vir eksamendoelseindes voor te berei.
4. 'n Sekondêre vraag is of eksamens nie slegs korttermyn geheue (of metodes) toets nie.
5. Die slotsom waartoe gekom word, is dat langtermyn musiekkonsepte nie bevredigend gevorm word nie.

DATA VAN VRAAG 1 : (VERVOLG)

- 1.15 Beskryf kortliks hoe u te werk gegaan het om 'n melodie te harmoniseer.

Resultaat van Vraag 1.15:

	TOTAAL
1. Hoor melodie en harmonieë en skryf. A. Op gehoor gewerk. B. Sing en speel melodie, vul baslyn in wat goed klink en vind die akkoordnote uit.	2.9%
2. Beskrywing toon geen begrip van hoe om te harmoniseer nie. 3. Geen metode - net maar geraai. 4. Weet nie hoe om te werk te gaan nie. 5. Te vaag beskryf.	13.9%
6. Bepaal kadense, pas reëls toe en benut vasgestelde akkoorde vir sekere melodiese lyne.....	19.8%
7. Uitstekende beskrywing (asook die Riemann funksieteorie)	4.3%
8. Skryf lettername van akkoorde uit en kyk wat pas.	50.1%
9. Geen harmonie gedoen nie.....	9.0%

WAARNEMING:

1. 'n Klein persentasie (4.3%) van die musiekstudente kon 'n goed gedefinieerde beskrywing gee van hoe hulle werklik te werk gegaan het om 'n melodielyn te harmoniseer.
2. Die metode wat die meerderheid van die musiekstudente (50.1%) verkies om 'n melodielyn te harmoniseer, is om die lettername uit te skryf en dan die akkoord wat by die letternaam van die melodielyn inpas, te gebruik. Hierdie metode lei dikwels daartoe dat die toonsoorttekens voor die betrokke lettername weggelaat word. Dit kan een van die

oorsake wees waarom daar so 'n hoë persentasie foute met die skuiftekens in die mineurtoonsoort (die leitoon inkluis) gemaak word.

3. Die metode van Resultaat 6 hierbo dui op memorisering van vasgestelde "idiome" vir melodiese bewegings.

NOTA: Die vraag ontstaan nou wat met die note gebeur wat nie in betrokke "idiome" kan inpas nie.

4. In die beskrywings van Resultate 6 en 8 het geeneen gemeld dat hy die harmonie deurspeel, gehoor of ook musikale aanvoeling betrek wanneer harmonie gedoen word nie.

5. Slegs 'n baie klein persentasie van die musiekstudente (2.9%) het dit terloops vermeld gemaak dat hulle gehoor of 'n instrument betrek.

DATA VAN VRAAG 1 : (VERVOLG)

- 1.16 Watter ander probleme het u gehad ten opsigte van die uitwerk van 'n harmonie-oefening? Spesifiseer:

Resultaat van Vraag 1.16:

(Die onderstaande persentasies is nie optelbaar nie).

Akkoordkeuses.....	35.4%
Modulasies.....	50.9%
Sekondêre dominante.....	50%

WAARNEMING:

1. Akkoordkeuses is reeds in Vraag 1.2 as 'n probleemarea aangedui en baie studente het dit vermoedelik nie weer hier genoem nie.

2. Modulasies is deur 50.9% van die teikengroep gemeld.
3. In 80% van die onderhoude met dosente is daar vermeld dat modulاسie ("key sense") baie foute en nalatighede veroorsaak.
4. As die bevindinge hier vergelyk word met die bevindinge ten opsigte van Teorie-onderrig (Hoofstuk 3), dan dui dit op 'n verwantskap tussen die onderskeie probleemareas in teorie-onderrig en in harmonie-onderrig.
5. Die meeste probleemareas is deur Vrae 1.1 tot 1.15 aangespreek. Dit Geen verdere beduidende probleme is aangemeld nie.

Daar gaan vervolgens vasgestel word wat die algemene stand van die vak Harmonie is.

DATA VAN VRAAG 2:

- 2.1 Het u 'n harmoniehandboek gehad?
Indien wel, spesifiseer alle handboeke.

JA NEE

42.4%	57.6%
-------	-------

Handboeke geïdentifiseer:

1. "Harmony" deur W. Lovelock (s.j. voor 1956) is deur 60% van die musiekstudente wat van 'n handboek gehad het, genoem.
2. "Musiek vir Vandag" deur C. Mears (1977) en "Harmony" deur A. Warburton (1958) is twee handboeke wat redelik dikwels genoem is.

WAARNEMING:

1. Die minderheid musiekstudente het tydens hul skooljare geleer om 'n handboek vir harmonie te gebruik.
2. Die gewildste handboek bly "Harmony" van W. Lovelock te wees.

3. Hierdie handboeke stel inhoudelike kennis daar (reëls), maar beskryf nie die metodiek van die onderrig van Harmonie nie. Dit word aan die inisiatief van die onderwyser oorgelaat.

DATA VAN VRAAG 2 : (VERVOLG)

	JA	NEE
2.2 Het u klasnotas ontvang?	72.2%	27.8%
2.3 Het u akkoordanalise vanuit 'n partituur gedoen?	49.2%	50.8%
2.4 Was u bekend met die funksieteorie van Hugo Riemann tydens u skooljare?	9.6%	90.4%

WAARNEMING:

1. Die meeste musiekonderwysers maak van klasnotas gebruik.
2. Die resultaat van Vraag 2.3 dui aan dat die helfte van die musiekstudente (49.2%) nie tydens hul skooljare met partituuranalise ten opsigte van akkoorde te doen gekry het nie. Een van die doelwitte waarom harmonie-onderrig noodsaaklik is, gaan dus verlore.
3. Die funksieteorie van H. Riemann, wat 'n uitstekende metode aan skoolgaande leerlinge bied om goeie akkoord-progressies vir 'n melodiese lyn te beplan, word minimaal gebruik. In die antwoorde op Vraag 1.15 het slegs 4.3% van die studente aangedui dat hulle dit wel gebruik het.

'n Verdere aspek waaroor daar navorsing gedoen is, was Tweestemmige Skryfwyse (Kontrapunt).

DATA VAN VRAAG 3:

3. TWEESTEMMIGE SKRYFWYSE (KONTRAPUNT)

Watter van die volgende metodes het u gebruik om 'n geskikte melodie bokant of onderkant 'n gegewe melodie te skryf?

	JA	NEE
3.1 Die gebruik van die intervalmetode: nie meer as drie opeenvolgende tert- of sekstintervalle nie	81.8%	18.2%
3.2 Die skryf van 'n sinvolle harmoniese opeenvolging en dan die melodie.	18.2%	81.8%
3.3 Ander metodes om 'n teenmelodie te skryf.		

Resultaat van Vraag 3.3:

1. Daar is bevind dat 81.8% van die musikstudente volgens intervale werk.
2. Geen ander metodes is vermeld nie.



WAARNEMING:

1. Die gewildste metode is om volgens intervale te werk.
2. 'n Goeie harmoniese implikasie is nodig vir enige goeie melodielyn. Die resultaat van Vraag 3.2 dui daarop dat 'n minderheid van musiekleerlinge aanvanklik leer om 'n goeie melodielyn volgens 'n goeie harmoniese basis te ontwikkel en later spontaan te kan improviseer.

DATA VAN VRAAG 4:

	JA	NEE
4. MELODIEBOU		
4.1 Het u 'n handboek gehad vir die komponeer van 'n melodie?	21.6%	78.4%

4.2 Indien wel, noem die handboek

Resultaat van Vraag 4.2:

1. 'n Onbeduidende aantal musiekstudente het 'n handboek vermeld.

WAARNEMING:

1. Baie min musiekonderwysers laat leerlinge 'n handboek gebruik vir die komponeer van die enkel melodiese lyn. Hoewel dit goed is dat leerlinge leer om volgens aanvoeling te komponeer, is 'n studie van wat goeie melodieë behels ook 'n noodsaaklikheid, veral met die doel om

DATA VAN AFDELING 5 : SKOOLJARE: KLAWERBORDHARMONIE

In hierdie afdeling word bepaal hoeveel musiekstudente tydens hul skooljare onderrig in Klawerbordharmonie ontvang het en wat die kwaliteit van die onderrig was.

Klawerbordharmonie speel 'n onontbeerlike rol in die ontwikkeling van innelike gehoor mits dit op die regte manier toegepas word.

Klawerbordharmonie is 'n onafskeibare deel van harmonie-onderrig.

Die leerling moet uit die staanspoor bewus gemaak word dat hy met klank werk. Die onderwyser moet dus voortdurend gebruik maak van die klavier. Benewens die spesifieke onderrig van klawerbordharmonie. Waar die innerlike oor van die leerling ontwikkel word, sodat hy algaande 'n klankvoorstelling maak van wat hy skryf (kyk hoofstuk 4), moet die klavier 'n belangrike rol speel in enige teorie-en harmonieles (Spies 1984 : 6)

DATA VAN VRAAG 1:

1. Indien u geen klawerbordharmonie op skool ontvang het nie, beantwoord dan slegs die eerste vraag. Die ander vrae kan u ignoreer. Indien u reeds graad 8 (Unisa) geslaag het, is daar 'n moontlikheid dat u klawerbordharmonie gedoen het.

	JA	NEE
1.1 Het u gedurende u SKOOLJARE klawerbordharmonie-onderrig ontvang?	22.1%	77.9%

WAARNEMING:

1. Slegs sowat een vyfde van die musiekstudente (22.1% of 103 in getal) het klawerbordharmonie-onderrig op skool gehad.

DATA VAN VRAAG 1 : (VERVOLG)

Die analise om te bepaal wat die kwaliteit van die onderrig was wat die musiekleerlinge ontvang het, is op die subgroep van musiekstudente (103 in getal) wat positief op die vraag gereageer het, uitgevoer.

Die persentasies hieronder verwys dus na hierdie subgroep. Daar moet op gelet word dat die persentasies nie optelbaar is nie.

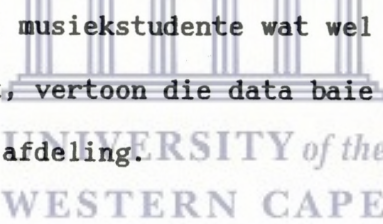
DATA VAN VRAAG 1 : (VERVOLG)

1.2 Tydens watter van die volgende lesure het u die onderrig ontvang?

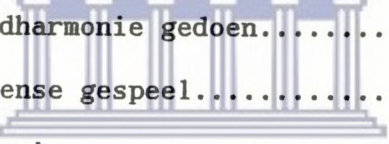
	JA	NEE
1.2.1 Harmonieles	76.7%	
1.2.2 Gehoortoetsles	74.6%	
1.2.3 Praktiese les	52.1%	
1.2.4 Vormleerles	19.5%	
1.3 Was klawerbordharmonie-onderrig vir u van nut?	76.7%	

	JA	NEE
1.4 Was klawerbordharmonie vir u interessant?	71.4%	
1.5 Het die klawerbordharmonie-oefeninge verband gehou met u skriftelike harmonieles?	75.7%	
1.6 Het u slegs kadensopeenvolgings gespeel?	58.7%	
1.7 Het u 'n klawerbordharmonie-handboek gehad?	12.4%	
1.8 Indien wel, spesifiseer		

WAARNEMING:

- 
1. Uit die klein aantal musiekstudente wat wel onderrig in klawerbordharmonie ontvang het, vertoon die data baie gunstig ten opsigte van die onderrig in hierdie afdeling.
2. 'n Hoë persentasie musiekstudente (75.7%) in die subgroep dui aan dat klawerbordharmonie vir hulle van nut was, terwyl 71.4% dit interessant gevind het.
3. Vanuit hierdie groep het 58.7% slegs kadensopeenvolgings gespeel terwyl 52.1% klawerbordharmonie tydens die klavierles ontvang het.
4. 'n Persentasie van 75.7% dui aan dat klawerbordharmonie verband gehou het met die skriftelike les in Harmonie. Hierdeur ondersteun die een afdeling die ander.
5. Min musiekonderwysers (12.4%) laat die musiekleerlinge 'n handboek gebruik vir klawerbordharmonie. Dit is egter geensins 'n nadeel nie.

6. Dit is baie positief om waar te neem dat 76.7% en 74.6% van die musiekstudente wat Klawerbordharmonie-onderrig ontvang het, dit tydens die harmonieles en die gehoorles, onderskeidelik, gedoen het. Een van die doelwitte van Klawerbordharmonie is om die gehoor en die innerlike gehoor te verbeter en te ontwikkel.
7. Die lesingsituasie waarmee die dosent in die algemeen te doen kry, sal daar as volg uitsien (samestelling soos die teikengroep van 466 musiekstudente):

- 
- (i) Het Klawerbordharmonie gedoen.....23%
- (ii) Het slegs kadense gespeel.....13%
- (iii) Was goed onderrig.....10%

UNIVERSITY of the
WESTERN CAPE

3. SAMEVATTING

1. Die musiekstudente het aangedui dat die volgende probleemareas by harmonie-oefeninge voorkom: akkoordkeuses, mineurtoonsoort, die verhoogde en verlaagde sesde en sewende trappe van in 'n melodielyn, verminderde drieklank en die hantering van die verminderde en vergrote intervalle in die melodiese lyne (sien p. 6.2 en 6.3).
2. Hierdie probleme kan terug herlei word na die aanleer van toonlere, toonsoorttekens, intervalle en drieklanke in teorie-onderrig (sien Hoofstuk 3).
3. Die waarneming dat musiekleerlinge dikwels fouteer met die onderwerpe wat in paragraaf 1 genoem is, dui daarop dat die klankkonsep nie die teoretiese konsep vergesel en in samehang daarmee ontwikkel word nie.

4. By die onderrig om 'n melodie te komponeer en te improviseer is daar ook probleme geïdentifiseer. Die studente verklaar dat hulle die afdeling redelik doelloos beantwoord het. Komende van musiekstudente plaas dit hierdie afdeling van musiekonderrig onder verdenking.
5. Die mees gewilde handboek is al meer as 30 jaar (?) in omloop. Dit dui daarop dat musiekonderwysers geneig is om hul skoolhandboeke weer te gebruik wanneer hulle die praktyk self betree. Hierdie tendens bring nie vernuwing in die onderwys nie.
6. Tweestemmige skryfwyse word tot 'n groot mate deur 'n baie onmusikale teoreties geïntereerde metode aangebied. Hierdie metode benodig aanvanklik nie klank nie, en kan ook nie veel verder as slegs die aanvangsfase gebruik word nie. Weer is dit die aanvangsonderrig, wat die basis tot Kontrapunt lê en die eerste indrukke vestig, wat in die gedrang kom. Die onderhawige metode gee wel by die eerste eksamens 'n goeie uitslag, maar vestig nie 'n betroubare basis waarop goeie resultate in die lang termyn geproduseer kan word nie.
7. Min onderrig word in Klawerbordharmonie gegee. Bykans 78% van die musiekstudente in die opname het geen onderrig daarin ontvang nie. Aangesien Klawerbordharmonie 'n groot bydrae tot gehoorontwikkeling en in die besonder innerlike gehoorontwikkeling lewer, dui die gebrek aan onderrig in hierdie vak op 'n ernstige leemte in die onderwys. Klawerbordharmonie kan nog verder benut word deur vroegtydig op bykomende doelwitte te fokus, soos byvoorbeeld vrye improvisasie,

die improvisasie van eenvoudige begeleidings in die klasmusieksituasie en verskeie ander. Die musikstudente wat wel in Klawerbordharmonie onderrig gehad het, het die onderrig en nut daarvan baie positief ervaar het.



UNIVERSITY *of the*
WESTERN CAPE

HOOFSTUK 6

EVALUASIE VAN DIE ONDERRIG VAN VORMLEER

1. INLEIDING

Reeds in Hoofstuk 2 is daar vasgestel dat weinig gehoorontwikkeling in die Vormleerklasse plaasvind en het die vermoede posgevat dat Vormleer dikwels tydens die skooljare vermy word. Hierdie vermyding van die onderwerp kan die gevolg wees van musikonderwysers wat hulself nie bevoeg voel om die vak aan te bied nie. Hierdie gevoel van onvermoë kan weereens die gevolg wees van die gebrek aan 'n sinvolle metodiek en selfs die nodige kennis van die vak.

UNIVERSITY of the
WESTERN CAPE

In hierdie hoofstuk word 'n evaluasie van Vormleer gedoen om te bepaal hoe effektief onderrig geskied en watter suksesse behaal word.

2. VERWERKING VAN DIE VRAELYS

AFDELING 6 : VORMLEER

Volgens die 86% van die onderhoude wat met doserende lektore gevoer is, blyk dit dat daar probleme in die praktiese analise van 'n partituur gedurende die eksamens is. Om die moontlike oorsaak hiervan te bepaal word die data van afdeling ses en die data van enkele vrae uit afdeling een in verband met mekaar geplaas.

DATA VAN VRAAG 1:

1. Daar is 'n verskil tussen ONDERRIGMETODES en die blote oordra van inhoudelike kennis. Sommige leerkragte gebruik definitiewe wetenskaplike onderrigmetodes om vormanalise te onderrig. Ander onderwysers gee slegs 'n voorbeeld en benoem bloot die elemente. Wat was u ervaring gedurende u skooljare hieromtrent?

DOEL VAN DIE VRAAG:

Die doel van die vraag was om van die studente te verneem of hulle in die onderrig wat hulle gekry het duidelik kon onderskei of metodiek enersyds aan hulle oorgedra is, of slegs teoretiese vakkennis. Omrede baie studente nie weet wat metodiek behels nie, was dit nodig om 'n verskil tussen die twee konsepte te verduidelik ten einde 'n norm daar te stels waarvolgens hulle kon beoordeel.

UNIVERSITY of the
WESTERN CAPE

Resultaat van Vraag 1:

Geen Vormleer op skool:.....	29.3%
Geleer op wetenskaplik gefundeerde metodes...	11.2%
Die voorsê-en-leer-metode.....	59.5%

WAARNEMING:

1. Uit die resultaat blyk dit weereens dat die metodes waarop die meeste musiekstudente staatmaak (59.5%) op memorisering berus. Indien diegene wat geen Vormleer ontvang het nie ook in berekening gebring word, is die persentasie musiekstudente (88.8%) wat nie werklik die fundamentele doel van Vormleer ken nie, uitemate hoog.
2. In die praktyk is daar skynbaar 'n gebrek aan wetenskaplik gefundeerde metodes om vormleeranalises aan skoolgaande leerlinge oor te dra.

DATA VAN VRAAG 2:

2. Hoe dikwels het u vormleerlesse ontvang?

Resultaat van Vraag 2:

- | | | |
|----|---------------------------|-------|
| 1. | Net in st. 6 & 7..... | 22.5% |
| 2. | Net voor die eksamen..... | 21.7% |
| 3. | Selde..... | 16% |
| 4. | Gereëld..... | 10.5% |
| 5. | Nooit..... | 29.3% |

WAARNEMING:

1. Die persentasie musiekstudente wat Vormleer op gereelde basis ontvang het (10.5%), korrelleer goed met die resultaat van Vraag 1 te opsigte van diegene wat dit aan die hand van wetenskaplik gefundeerde metodes ontvang het (11.2%).
2. 'n Persentasie van 67.0% het Vormleer op ongereelde basis of nooit ontvang nie (sien subresultate 2, 3 en 5 hierbo). Hierdie persentasie kan selfs hoër wees as gevolg van 'n komponent in die groep wat net in standerd 6 en 7 Vormleer gehad het.
3. Die persentasie van 29.3% wat nooit Vormleer tydens skooljare ontvang het nie, vergelyk met die persentasie musiekstudente wat nie akademies kwalifiseer om aan 'n tersiëre inrigting vir 'n musiekkursus in te skryf nie (23.1%). Laasgenoemde groep word op grond van 'n oudisie tot 'n musiekkursus aan 'n universiteit toegelaat.
4. Die feit dat Vormleer nie by wyse van 'n eksterne eksamen aan die einde van standerd 10 geëksamineer word nie, of slegs 'n minimale aantal punte in die vak Musiek tel, kan moontlik die oorsaak wees waarom

Vormleer nie op 'n gereelde grondslag onderrig word nie.

5. Subresultaat (2) is opmerklik en beklemtoon weer die neiging om musiekleerlinge hoofsaaklik vir eksamens af te rig.

DATA VAN VRAAG 3:

3. Beskryf kortliks die lesverloop van die vormleerles.

LET WEL: Hierdie oop vraag is persoonlik verwerk omdat die verskeidenheid antwoorde wat verwag is, onbeperk kon wees.

Resultaat van Vraag 3:

1. Die onderwyser speel die stuk en gee die antwoorde van die vrae wat gevra gaan word. Daarna moet ons dit gaan leer..... 60.0%
2. Die onderwyser verduidelik begrippe en daarna moes ons dit in 'n musiekstuk identifiseer..... 10.7%
3. Studente wat nie die vraag beantwoord het nie 29.3%

WAARNEMING:

1. Die kennis van eerstejaar musiekstudente ten opsigte van Vormleer is klaarblyklik skraal.
2. Die moontlikheid bestaan dat min musiekstudente gelei word om self tydens hul skooljare vorm in musiek te analiseer.

DATA VAN VRAE 4 TOT 8:

	JA	NEE
4. Was vormleer vir u moeilik om te begryp?	56.2%	42.8%
5. Kon u nadat 'n werk ontleed is, die antwoorde maklik terugvind om te beantwoord?	66.2%	33.8%

	JA	NEE
6. Het u die antwoorde gememoriseer om dit bloot te reproduseer?	55.9%	44.1%
7. Het u die vormleer verstaan en kon daarom die antwoorde verskaf?	34.1%	65.9%
8. Het u onderwyser/es u ooit gemotiveer om self te ontleed?	30.4%	69.6%

WAARNEMING:

1. Die meerderheid van die musiekstudente het Vormleer moeilik gevind (56.2%).
2. Uit Vraag 5 kan afgelei word dat die meerderheid musiekstudente inhoudelike feite geleer en gememoriseer het.
3. Die persentasie studente wat by Vraag 6 bevestigend geantwoord het (55.9%), dui daarop dat die meeste van memorisering en nie beredenering nie, gebruik maak.
4. In Vraag 7 is daar verdere bewys dat musiekleerlinge Vormleer nie verstaan nie en daarom die antwoorde nie kan vind nie. Slegs 34.1% van die musiekleerlinge het aangedui dat die werk verstaan is. Die restant van 65.9% het bloot geleer en gememoriseer.
5. 'n Relatiewe lae persentasie (30.4%) dui aan dat musiekonderwysers hulle gemotiveer het om self te analiseer. Volgens 80% van die onderhoude met dosente is ontleding ook 'n probleemarea by musiekstudente.
6. Uit al die bogenoemde waarnemings kan afgelei word dat dat Vormleer

(Vormanalise), wat 'n vak is waarin beredenering voorop staan, in die meerderheid van gevalle as 'n memoriseringsvak aangebied word.

DATA VAN VRAAG 9:

9. Noem enige opmerkings aangaande u skooljare met betrekking tot Vormleer of lewer enige kommentaar.

LET WEL: Hierdie vraag is vanweë die verskeidenheid antwoorde op 'n persoonlike basis verwerk.

Resultaat van Vraag 9:

1. Slegs 30% van die studente het gereageer.
2. Opmerkings met die volgende strekking het na vore gekom:
 - 2.1 "Ek het Vormleer bloot geleer om 'n goeie simbool in Musiek as vak te verwerf".
 - 2.2 "Vormleer het geen doel gehad nie - net vir punte".
 - 2.3 "Vormleer is interessant aangebied".
 - 2.4 "Waarom so baie werk vir so min punte?"
 - 2.5 "Ek het dit nooit geleer nie, want dit word nie in die eksamen gevra nie".

WAARNEMING:

1. Uit bostaande resultate kon slegs 'n kwalitatiewe indruk gevorm word dat die respondente oorwegend negatief teenoor die vak ingestel is.

3. SAMEVATTING

Die resultate dui aan dat sowat 30% van die musiekstudente nie Vormleer tydens hul skooljare ontvang het nie. Slegs 10% van die studente het onderrig in Vormleer gereëld ontvang, terwyl 'n vergelykbare persentasie onderrig by wyse van wetenskaplik gefundeerde metodes ervaar het.

Te oordeel daaraan dat ongeveer 70% van die studente nie verstaan waarom hulle die vak Vormleer op skool bestudeer word nie, skyn dit asof die leerkragte self nie die doelwitte besef nie.

Daar is 'n sterk neiging om hierdie afdeling van die teoretiese vakke, soos in die geval van Musiekteorie (sien Hoofstuk 3) nét voor eksamens aan te bied. Daarby word dit ook in 'n memoriseringsvak in plaas van 'n insig- en beredeneringsvak omskep, wat tot oppervlakkige kennis, korttermyn memorisering en lae retensie van kennis lei. Wanneer die basiese kennis uiteindelik vir verdere studie benodig word, is dit reeds vergete. Daar is ook 'n beduidende tendens om hierdie vak bloot vir eksamendoeleindes en resultate aan te bied.



UNIVERSITY of the
WESTERN CAPE

HOOFSTUK 7

EVALUERING VAN MUSIEKSTUDENTE SE MENING OMTRENT OPLEIDING OM ONDERRIG IN MUSIEKTEORETIESE VAKKE EN GEHOORONTWIKKELING TE GEE

1. INLEIDING

In hierdie afdeling word daar bepaal hoe die musiekstudent homself evalueer ten opsigte van die inhoudelike kennis en die metodiek van Harmonie, Vormleer en Geoorontwikkeling. Hierdeur kan bepaal word of die musiekstudent homself toegerus voel om die betrokke vakke met selfvertroue te kan aanbied.



2. VERWERKING VAN DIE VRAELYS

AFDELING 7 : TERSIËRE OPLEIDING

DATA VAN VRAAG 1:

HIERDIE AFDELING WORD SLEGS DEUR DERDE- EN VIERDEJAAR STUDENTE VOLTOOI. U MOET NOU U STUDENTE-ERVARING HIER WEERSPIËL.

1. Beskik u oor genoeg **INHOUDELIKE** kennis met betrekking tot die volgende kursusse sodat u die **ONDERRIGMETODES** daarvan sinvol kan bestudeer?

	JA	NEE
1.1 Ontleding	35.2%	64.8%
1.2 Harmonie	44.6%	55.4%
1.3 Klawerbordharmonie	26.1%	73.5%
1.4 Geoorontwikkeling	37.8%	62.2%
1.5 Lewer kommentaar oor bogenoemde		

Resultaat van Vraag 1.5:

Alle derdejaar en vierdejaar musiekstudente het gereageer. Die hoofgedagtes kan as volg opgesom word:

1. "Ons het elke jaar 'n ander dosent vir Harmonie en Vormleer gehad en weet nou nog nie wat is reg of verkeerd nie"..... 66.8%.
2. "Ek raai nog net so soos in die skooljare, maar kom tog deur"... 69.0%
3. "My kennis is te wisselvallig om die vakke oor te dra"..... 70.0%
4. "Die vakke interesseer my maar ek verstaan min"..... 20.0%
5. "Alles is nou anders - sou dit dalk beter gewees het as ek niks geweet het nie?".....

NOTA: Van die musiekstudente het ook vermeld dat die beantwoording van die Vraelys hulle tot ander insigte ten opsigte van die aard van metodiek gebring het.



WAARNEMING:

1. Dit blyk dat die musiekstudente in die teikengroep nie seker voel oor die inhoudelike kennis van Ontleding, Harmonie, Klawerbordharmonie en Gehoorontwikkeling nie. Dit verklaar gedeeltelik waarom musiekstudente steeds die metodes toepas waarop hulle hul skooleksamens geslaag het wanneer hulle by voltooiing van hul studies die onderwys betree. Hulle het nie die selfvertroue om die beste en nuutste vakmetodiek toe te pas nie of dra te min kennis daarvan.
2. Deeglike inhoudelike kennis is nodig om 'n metodiek sinvol te kan bestudeer. Die vraag is of reg kan geskied aan die metodieklesings aan tersiêre inrigtings indien die musiekstudente oor inhoudelike kennis onseker voel ("guessing", raai).
3. **VERWANTSKAP TUSSEN KURSUSSE GEVOLG EN INHOUDELIKE KENNIS**

Die volgende resultate is ten opsigte van derdejaars en vierdejaars verkry deur die nagenoemde vrae in verband te bring met die kursusse wat gevolg is (bepaal in Afdeling 1 Vraag 16)., te bring.

VORMLEER/KURSUS VERWANTSKAP

Beskik u oor genoeg inhoudelike kennis met betrekking tot vormleer?

	JA	NEE
1. B.Mus.Ed.	39.8%	60.2%
2. B.Mus.Onderwys	3.3%	96.7%
3. B.Mus.Uitv.	46.7%	53.3%
4. B.Mus.Wet.	20.8%	79.2%
5. Diploma & B.Prim.Ed.	33.3%	66.7%
6. Ander	40.0%	60.0%

WAARNEMING:

Volgens bogenoemde data skyn dit asof die musiekstudente onseker voel oor die inhoud en aanbieding van die vak. Die versterk die vermoede dat hierdie gebrek aan kennis en die gepaardgaande onsekerheid die oorsaak kan wees waarom musiekonderwysers die vak in die praktyk vermy.

HARMONIE/KURSUS VERWANTSKAP

Beskik u oor genoeg inhoudelike kennis met betrekking tot Harmonie?

	JA	NEE
1. B.Mus.Ed.	51.5%	48.5%
2. B.Mus.Onderwys	23.3%	76.7%

	JA	NEE
3. B.Mus.Uitv.	47.7%	52.3%
4. B.Mus.Wet.	25.0%	75.0%
5. Diploma & B.Prim.Ed.	50.0%	50.0%
6. Ander	41.0%	59.0%

WAARNEMING:

Die mate van onsekerheid ten opsigte van Harmonie is minder as in die geval van Vormleer, maar steeds onbevredigend hoog.



KLAWERBORDHARMONIE/KURSUS VERWANTSKAP

Beskik u oor genoeg inhoudelike kennis met betrekking tot Klawerbordharmonie?

UNIVERSITY OF THE WESTERN CAPE
JA NEE

	JA	NEE
1. B.Mus.Ed.	29.9%	70.1%
2. B.Mus.Onderwys	10.0%	90.0%
3. B.Mus.Uitv.	28.3%	71.7%
4. B.Mus.Wet.	12.5%	87.5%
5. Diploma & B.Prim.Ed.	27.8%	72.2%
6. Ander	29.4%	70.6%

WAARNEMING:

Die mate van onsekerheid is hier baie onbevredigend. Die metodiek van Klawerbordharmonie gedurende tersiêre opleiding sal moet verbeter. Aangesien Klawerbordharmonie in die toekoms ook by die skoolleerplanne ingesluit is, behoort daar doelgerigte opleiding in dié verband te geskied.

GEHOORONTWIKKELING/KURSUS VERWANTSKAP

Beskik u oor genoeg inhoudelike kennis met betrekking tot Gehoorontwikkeling?

	JA	NEE
1. B.Mus.Ed.	45.4%	54.6%
2. B.Mus.Onderwys	10.0%	90.0%
3. B.Mus.Uitv.	42.2%	57.8%
4. B.Mus.Wet.	20.8%	79.2%
5. Diploma & B.Prim.Ed.	38.9%	61.1%
6. Ander	35.2%	64.8%

WAARNEMING:

Die meerderheid van die musiekstudente dui aan dat hulle onseker voel ten opsigte van die inhoudelike kennis (dus in dié geval die praktiese vaardigheid) van Gehoorontwikkeling.

DATA VAN VRAAG 2:

2. Is u bekend met NUWE HEDENDAAGSE ONDERWYS-METODES met betrekking tot bogenoemde kursusse?
Lewer asseblief kommentaar.

13.1%	86.9%
-------	-------

WAARNEMING:

1. Baie min van die musiekstudente voel genoegsaam toegerus ten opsigte van metodiek in die genoemde kursusse.

3. SAMEVATTING VAN HOOFSTUK 8

Daar bestaan deurgaans 'n hoë mate van onsekerheid by die musiekstudente ten opsigte van die inhoudelike kennis van die Musiekteoretiese vakke en Gehoorontwikkeling. Hieruit kan die vraag gestel word hoedanig tersiêre opleiding musiekstudente in die geïntegreerde opleidingsmetodes skool wat van toepassing op die verskillende Musiekteoretiese vakke is. 'n Verdere studie kan hierdie aspek aanspreek.



UNIVERSITY of the
WESTERN CAPE

HOOFSTUK 8

GEVOLGTREKKINGS, SAMEVATTING EN AANBEVELINGS

1. GEVOLGTREKKINGS

Die studie van die Teorie van Musiek en die ontwikkeling van Gehoor is van kardinale belang waar dit kom by die totale beoefening van Musiek met sy verskeie vertakkings. Die sleutel tot die suksesvolle studie van hierdie velde lê in die effektiewe integrasie van 'n geskoolde Gehoorontwikkeling en 'n deeglike kennis van die Musiekteoretiese vakke.

Daar word nou vir elk van die probleemstellings wat met hierdie navorsing aangespreek is kortliks gevolgtrekkings gemaak.

Probleemstelling 2.1 (p.1.1)

Die probleemstelling wat ondersoek word, setel in die vermoede dat die Grondbeginsels van musiek, Harmonie, Kontrapunt, Vormleer en Gehoorontwikkeling nie effektief, sinvol en met die gepaste vernuwing onderrig word nie. Dit geld vir primêre en sekondêre opleiding.

Gevolgtrekking:

Die metodes wat in Hoofstukke 3 en 4 met betrekking tot Musiekteorie en Gehoorontwikkeling ondersoek was, word in die meeste gevalle nie planmatig in die konstruksie van hierdie velde ontplooi om insig te ontwikkel nie. Die metodes berus hoofsaaklik op memorisering en is gerig om 'n antwoord te bekom terwyl redenasievermoë nagelaat word en die doelmatige ontwikkeling van verdere stappe in die vakke ontbreek.

Probleemstelling 2.2 (p.1.2)

Musiekstudente in die hoërskole en aan tersiêre inrigtings ondervind probleme om die basiese Grondbeginsels van Musiek in Harmonie, Kontrapunt en Vormleer toe te pas.

Gevolgtrekking:

Hoofstukke 4, 5 en 6 lei tot die gevolgtrekking dat foute en probleme wat in veral Harmonie en Kontrapunt ontstaan, toegeskryf kan word aan die metodes wat die student tot hierdie vakke moes voorberei het. 'n Vergelyking is getref tussen die metodes waarop intervalle in Musiekteorie en in Gehoorontwikkeling onderrig word, en dit wys op 'n konflik. Die toepassing van hierdie metodes in Harmonie, Melodiebou en Kontrapunt lei tot verdere probleme. Die planmatige verband tussen die verskeie vakke ontbreek.

Probleemstelling 2.3 (p.1.2)

Die leemtes in die basiese kennis van die Grondbeginsels van Musiekteorie lei tot probleme in harmonisering, melodiebou, tweestemmige skryfwyse en die analiseer van musiekwerke.

Gevolgtrekking:

Wanneer die resultate van Hoofstuk 2 ontleed word, kan daar tot die gevolgtrekking gekom word dat die Grondbeginsels van Musiek soos dit tans in die praktyk onderrig word, nie verband hou met die voortsetting van die vak in Harmonie, Melodiebou, Kontrapunt en Vormleer nie. Die navorsing illustreer tipes dat die afdeling in teorie-onderrig om akkoorde in verskillende toonsoorte of binne dieselfde toonsoort te identifiseer, verwaarloos word. Hierdie afdeling is een van die

basiese voorbereidings vir Harmonie, Melodiebou, Kontrapunt en Vormleer.

Probleemstelling 2.4 (p.1.2)

Die doel en meriete van die Grondbeginsels van Musiek word selde deurgaans duidelik uitgespel en lei tot ongemotiveerde studie en onderrig.

Gevolgtrekking:

Daar is bevind dat minder as 6% van die studente as leerlinge onderrig in Grondbeginsels van Musiek as interressant ervaar (Hoofstuk 3, p.3.29). Indien die doel van al die afdelings van die vakgebied terdeë besef word, sal dit tot geïnspireerde onderrig lei.

Probleemstelling 2.5 (p.1.2)

Gehoortontwikkeling vind nie parrallel met die studie van die Teorie van Musiek plaas nie. Die simbool en die klank vorm dus nie 'n eenheid van begrip vir die musiekleerling vanaf aanvangsonderrig tot sy intrede as tersiêre musiekstudent nie.

Gevolgtrekking:

Die navorsing bewys dat klank en simbool nie 'n eenheid vorm nie (sien p 2.25). Die verder analise en vergelyking van metodes (Hoofstukke 3 en 4, intervalle en andere) bevestig dat die verband tussen simbool en klank in musiekonderrig nie tot die gewenste mate ontwikkel nie.

Probleemstelling 2.6 (p.1.2)

Innerlike gehoor word in weinige gevalle ontwikkel.

Gevolgtrekking:

Die navorsing bevestig hierdie probleem herhaaldelik (Hoofstuk 2

p. 2.16 onder andere). Innerlike gehoor ly direk skade omrede klank en simbool nie die nodige eenheid vorm by die onderrig daarvan nie.

Probleemstelling 2.7 (p.1.2)

Wanindrukke bestaan vermoedelik oor die begrip Gehoorontwikkeling geïntegreer met Musiekteoretiese vakke.

Gevolgtrekking:

Indien daar 'n duidelike begrip oor die onderwerp bestaan, sou verwag word dat die navorsing positiewe aanduidings sou blootlê dat verwantskappe tussen Teorie en Gehoor ingesien word. Geen bevestiging is gevind dat die leerling sy onderrig op 'n geïntegreerde basis ervaar nie. Die hele verhandeling is deurspek van voorbeelde waar diesefde onderwerpe deur middel van kontrasterende metodes onderrig word. Die afleiding kan dus gemaak word dat daar wel wanindrukke bestaan oor wat die onderwerp behels.

Probleemstelling 2.8 (p.1.2)

Die skolier en student ondervind Grondbeginsels van Musiek, Harmonie, Kontrapunt, Vormleer en Gehoorontwikkeling as afsonderlike vakke.

Gevolgtrekking:

Die navorsing bevestig hierdie probleem onomwonde (Hoofstuk 2 p. 2.27). Dit is 'n verdere bewys dat geïntegreerde musiekonderrig nie plaasvind nie.

Probleemstelling 2.9 (p.1.2)

Oninteressante aanbieding van die vakgebied demp die belangstelling van die musiekleerlinge en die musikstudent.

Gevolgtrekking:

Die navorsing bevestig dat hierdie probleem aktueel is.

Probleemstelling 2.10 (p.1.2)

Die herkenning van gehoortoetse deur herhaaldelike indril neem die plek in van 'n planmatig gestruktureerde gehoorontwikkelingsprogram.

Gevolgtrekking:

Hierdie probleem word deur die respondente bevestig. Daar word deurgaans slegs na die afrigting van toetse verwys en geen melding word gemaak van 'n planmatig gekonstrueerde gehoorontwikkelingsprogram nie.

Probleemstelling 2.11 (p.1.3)

Eksamenafrigting neem die plek in van 'n geordende musiekteoretiese en gehooronderrigstelsel.

Gevolgtrekking:

Die probleem word bevestig (Hoofstuk 2 p. 2.30). 'n Verdere bevestiging kan gevind word in die analise van die metodes waarvolgens Musiekteoretiese vakke en Gehoorontwikkeling aangebied word. Die meeste metodes dui daarop dat daar meer in 'n bepaalde antwoord belanggestel word as in die werklike argument (redenasië) agter die antwoord.

2. SAMEVATTING

Uit die gevolgtrekkings van Hoofstuk 2 blyk dit dat geïntegreerde onderwysmetodes nie ten opsigte van die Musiekteoretiese vakke en Gehoorontwikkeling toegepas word nie. Ook blyk dit dat daar 'n gebrek is aan planmatige hernuwing van die toepaslike onderrigmetodes. Die

resultate van Hoofstuk 3 (Musiekteorie) en Hoofstuk 4 (Gehoort-ontwikkeling) bevestig hierdie bevinding verder.

Die probleme wat uit gebrekkige onderwysmetodes in die aanvangsjare voortvloei, het 'n nadelige gevolg in die later jare by die studie van meer gevorderde vakke (Hoofstuk 5, Harmonie). Die beste tydperk, veral vir gehoorontwikkeling, word dus nie maksimaal benut nie.

Die indril van Gehoortoetse neem tot 'n hoë mate die plek in van Gehoorontwikkeling (Hoofstukke 2 en 4). Slegs 8% van die studente wat Musiek as beroep kies, het 'n geslaagde innerlike gehoor tydens skooljare ontwikkel (Hoofstuk 2, Vraag 18).

Vormleer (Hoofstuk 6) ondervind 'n eiesoortige probleem. Ook hier is daar 'n duidelik waarneembare gebrek aan 'n planmatige onderrig-sisteem. Hierdie vak word op 'n memoriseringsbasis eerder as 'n insig- of beredeneringsbasis aangebied. Gehooropleiding is deur slegs 10% van die leerlinge as deel van die Vormleerles ervaar en vorm dus selde 'n eenheid met teoretiese vakke (Hoofstuk 2, Vraag 7). Vormleer, wat 'n voortsetting van Musiekteorie is, word deur die oorgrote meerderheid studente (90%) as 'n afsonderlike eenheid ervaar (Hoofstuk 2, Vraag 18). Die onderrigmetodes soos wat dit tans in Musiekteorie toegepas word, blyk nie doeltreffend te wees om in die studie van Vormleer toegepas te word nie, en aanpassing is nodig.

Die probleme in Harmonie-onderrig is duidelik te wyte aan 'n gebrekkige teoretiese voorbereiding, onvoldoende gehoorontwikkeling en in die

besonder 'n onderontwikkelde innerlike gehoor.

In die afdeling oor tersiêre opleiding is dit duidelik dat die meeste musiekstudente 'n gevoel van onsekerheid het oor die inhoudelike kennis asook die metodiek van die afgebakende gebied.

3. AANBEVELINGS

1. Daar moet opnuut klem gelê word op die vestiging van korrekte gewoontes en die ontwikkeling van fasette soos logika en redenasievermoë vanaf die aanvangsjare. Kortpad metodes wat kitsresultate bekom en insig benadeel moet in die proses ontmoedig word. Daar moet gewaak word teen onderrig wat slegs gerig is op eksamenafrigting en eksamenresultate.
2. Daar moet meer aandag bestee word aan die metodiek van onderrig (hoe om te onderrig) om die onderrig van inhoudelike kennis te optimaliseer. Hierdie aangeleentheid moet by die tersiêre opleidingsfase aangespreek word om opleiding op primêre en sekondêre vlak te verbeter.
3. In die algemeen kan die onderrig van Musiekteoretiese vakke en Gehooropleiding meer effektief bewerkstellig word indien simbool en klank van vroeg af geïntegreer word.
4. Die tendens tot kortpadmetodes en gebrek aan deeglike opleiding, soos gereflekteer uit die navorsing, kan 'n simptoom van 'n oorlaaide leerplan op skool wees en 'n ondersoek in dié verband blyk nodig te wees.

5. Skoolleerplanne en tersiêre kursusse op die afgebakende gebied van Musiekteoretiese vakke en Gehoorontwikkeling behoort sodanig geherstruktureer te word dat onderrig op 'n geïntegreerde basis kan geskied.
6. 'n Verpligte intensiewe in-diens opleidingskursus in die Musiekteoretiese vakke geïntegreer met Gehoorontwikkeling, behoort saamgestel en deur 'n deskundige op dié gebied aan onderwysers aangebied te word.
7. 'n Stelsel om voortdurend vernuwing in die onderrig van Musiekteoretiese vakke en Gehoorontwikkeling aan die praktyk oor te dra, is nodig. Dit kan effektief deur universiteite by wyse van kortkursusse daargestel word.

4. SLOTSOM

Daar is bevind dat die Musiekteoretiese vakke nie geïntegreerd met Gehoorontwikkeling onderrig word nie en verskeie verwante tekortkominge is geïdentifiseer. 'n Verskeidenheid aksies kan geneem word om verbeterings te bewerkstellig en relevante aanbevelings is gemaak.

BIBLIOGRAFIE

- AUSTIN, R. A. 1988
The Effect of Music Contest Format on Self-Concept, Motivation,
Achievement, and Attitude of Elementary Band Students
Journal of Research in Music Education, Vol.36.2 1988: 95
- BALKISSON, S. 1980
Indian primary school children
Durban: University of Durban-Westville
- BANNAN, N. 1988
Tone Deafness: The chosen epidemic?
Music Teacher, Vol.67 (Feb) 1988: 19
- BARKER, B. 1988
Educating the Inner Ear
Music Teacher, April 1988: 25
- BERKOVITZ, S. et al 1976
A new approach to sight-singing
New York: Norton
- BESTER, H.J. 1983
Gehoorropleiding in die twintigste eeu met spesiale verwysing na
nuwe musiek
Stellenbosch: Die Universiteit van Stellenbosch (M.Mus.-
verhandeling)
- BOUSTEAD, A. 1975
Writing down Music
London: Oxford University Press
- BUTTRAM, J.B. 1969
The Influence of selected Factors on Interval Identification
Journal of Research in Music Education, Vol.XVII, Number 3 1969: 309
- BYRD, A.B. 1976
Pitch learning and the implications for Music Education
Grahamstown: Rhodes University (D.Phil. dissertation)
- CLIFFORD, K. et al 1989
Demonstration and Recognition of High and Low Contrasts in Teacher Intensity
Journal of Research in Music Education, Vol.37.2 1989: 85
- CLOUGH, J. & CONLEY, J. 1983
Basic Harmonic Progressions: A Self-Instruction Program
New York: Norton

- CLOUGH, J. & CONLEY, J. 1983
Scales, Intervals, Keys, Traids, Rhythm and Meter: A Self-Instruction Program
New York: Norton
- CONRADIE, B.J. 1986
'n Analise van die verwerkliking van die Pedagogiese Bedrywigheidsstruktuur in Senior Sekondêre Swart Onderwys
Bloemfontein: Universiteit Vista (D.Ed. proefskrif)
- DACHS, N. 1987
An integrated approach to the Teaching of Music
Pretoria: Universiteit van Pretoria (B.Mus. Honns.- skripsie)
- DE LANGE, H. 1983
'n Kritiese beskouing van Aspekte van Gehooropleiding
Pretoria: Die Universiteit van Pretoria (M.Mus - verhandeling)
- DE STWOLINSKI, G., FAULCONER, J. & SCHWARZKOPF, A.B. 1988
A Comparison of Two Approaches to Learning to Detect Harmonic Alterations
Journal of Research in Music Education, Vol. 36.2 1988: 83
- DE VILLIERS, T.C. 1982
Musikale Aanleg - 'n empiriese ondersoek
Potchefstroom: Die Universiteit van Potchefstroom (M.Mus.- verhandeling)
- DE WET, J.J. et al 1981
Navorsingsmetodes in die opvoedkunde
Durban: Butterworth
- DUKE, R.A. 1989
Effect of Melodic Rhythm on Elementary Students' and College Undergraduates' Perception of Relative Tempo
Journal of Research in Music Education, Vol.37.4 1989: 246
- DUMINY, P.A. 1972
Didaktiek en Metodiek. Derde uitgawe
Kaapstad: Longman
- EDLUND, LARS. 1963
Modus Novus
Stockholm: Nordiska Musik forlaget
- FEENSTRA, M. & BRITS, M. 1987
Inleiding tot die Musiekvormleer
Pretoria: Incipit Uitgewers Beperk
- FOURIE, E. 1988
Die verband tussen bladles en verbale lees
Musicus, Vol.16.1 1988: 63

- FOURIE, E. 1987
Die probleem van klavierblad lees
Musicus, Vol.15.2 1987:
- GARTELL, Dr. C. 1987
Teacher training options
Music Teacher, volume 66 nr 6 1987: 7
- GELDENHUYS, C. 1986
Die stand van Musiekteoretiese onderrig op Primêre en Sekondêre
skoolvlak met besondere verwysing na die Oranje-Vrystaat
Bloemfontein: Die Universiteit van die Oranje Vrystaat (M.Mus -
verhandeling).
- GILLMAN, D. 1986
Intuition an Improvisation
Music Teacher, May 1986: 19
- GREEN, D.M. 1979
Form in Tonal Music. Tweede Uitgawe
New York: Holt, Rinehart & Bacon
- GROVÉ, S. 1974
Die noodsaaklikheid van Funksionele Teoriestudie
Ars Nova, Vol.6 No 2 1974: 40
- GRUTZMACHER, P.A. 1987
The effect of Tonal Pattern Training on the Aural Perception,
Reading Recognition, and Melodic Sight-reading Achievement of
First-Year Instrumental Music Students
Journal of Research in Music Education, Vol. 35.3 1987: 171
- HARDER, P.O. 1987
Harmonic Materials in Tonal Music
Boston: Allyn & Bacon, Derde Uitgawe
- HOLDEN, E. 1987
The circle of fifths
Music Teacher, February 1987: 15
- HUNT, R. 1970
Harmony at the keyboard
London: Oxford University Press
- JONES, W.M. 1983
Frames of Reference: A key to music Learning
American Music Teacher, September/October, 1983: 34
- JOUBERT, H. 1973 A
Lees leer lees - die wonderwêreld van prima vista
Musicus, Vol.1.1 1973: 21

- JOUBERT, H. 1973 B
Lees leer lees - die wonderwêreld van prima vista (2)
Musicus, Vol.1.2 1973: 13
- JOUBERT, H. 1974 A
Lees leer lees - die wonderwêreld van prima vista (3)
Musicus, Vol.2.1 1974: 1
- JOUBERT, H. 1974 B
Lees leer lees - die wonderwêreld van prima vista (4)
Musicus, Vol.2.2 1974: 9
- JOUBERT, H. 1975 A
Lees leer lees - die wonderwêreld van prima vista (5)
Musicus, Vol.3.1 1975: 7
- JOUBERT, H. 1975 B
Lees leer lees - die wonderwêreld van prima vista (6)
Musicus, Vol.3.2 1975: 7
- KENNAN, K.W. 1972
Counterpoint, Tweede Uitgawe
Englewood Cliffs: Prentice Hall
- LANDMAN, BODENSTEIN, et al 1982
Leesboek vir die opvoekende student
Kaapstad: Uta
- LARSON, DR. P. & VAN AUKEN, B. 1988
Teaching Inner Hearing
The American Music Teacher, April/Mei, 1988: 17
- LEWIS, D.G. 1986
Rhythm and Sight-reading competency of standard five pupils in
Transvaal Education Department Schools
Johannesburg: University of the Witwatersrand (M.Mus-
Dissertation)
- LOEB VAN ZUILENBURG, P.E.O.F. 1979
Aural training and its function in the teaching of wind
instruments
Musicus, Vol.14.2 1986: 42
- LOEB VAN ZUILENBURG, P.E.O.F. 1975
Aural training and its relation to the teaching of Harmony and
Counterpoint
Ars Nova, Vol.7.1 1975: 19
- LOEB VAN ZUILENBURG, P.E.O.F. 1981
Eers sing, dan skrywe!
Musicus, Vol.9.1 en 9.2 1981: 13

LOEB VAN ZUILENBURG, P.E.O.F. s.j.
Gehoortoetse en gehooropleiding
Stellenbosch: Cabo

LOEB VAN ZUILENBURG, P.E.O.F. 1988
General Musicianship
Musicus, Vol.16.1 1988: 60

LOVELOCK, W. s.j. (voor 1956)
First Year Harmony; Complete
Norwich: Elken Music Services

MANS, M.E. 1988
'n Onderzoek na die eie aard, struktuur en doelstellings van Klasmusiek, met spesiale verwysing na onderrigkundighede en onderrigvaardighede van onderwysers in die senior primêre fase in Damaraskole
Pretoria: Die Universiteit van Suid-Afrika (M.Mus.-verhandeling)

McHOSE, A.I. 1947
The Contrapuntal Harmonic Technique of the 18th Century
New York: Appleton

MEARS, C. 1977
Musiek vir Vandag
Kaapstad: Oxford University Press

MACKAMUL, R. 1969
Lehrbuch der Gehörbildung
Kassel: Bärenreiter - Verlag

MEYER, A.P. 1988
The application of classroom instruments as an aid to improving Aural development and Sight-Reading ability in the Primary School
Port Elizabeth: University of Port Elizabeth (M.Mus - dissertation)

MOORE, B.M. 1990
The Relationship Between Curriculum and Learner: Music Composition and Learning Style
Journal of Research in Music Education, Vol. 38.1: 24

ORBACH, Y. 1984
The effects of Auditory Discrimination on the learning of Music Concepts
Durban: University of Natal (D.Phil - Dissertation)

OTTOMAN, R.W. 1983
Advanced Harmony; Theory and practice; 3rd. edition
Englewood Cliffs: Prentice-Hall

OTTOMAN, R.W. 1988
Elementary Harmony; Theory and practice; 4th. edition

Englewood Cliffs: Prentice-Hall

ROUX, E. 1987

Musiekteorie Graad III

Musicus, Vol.15.2 1987: 22

PAXINOS, DR. S. 1987

Examination ear tests

Musicus, Vol.15.1 1987: 14

PAXINOS, DR. S. 1988

Musiekeksamens en evaluering

Musicus, Vol.16.2 1988: 4

PEMBROOK, G.P. 1986.

Interferences of the Transcription Process and Other Selected Variables on Perception and Memory During Melodic Dictation.

Journal of Research in Music Education, Vol.34.4 1986: 238

PEMBROOK, R.G. 1987

The Effect of Vocalization on Melodic Memory Conservation

Journal of Research in Music Education, Vol.35.3 1987: 155

PRATT, G. & HENSON, M. 1987

The common core "A" level: A new approach to Aural Teaching

Music Teacher, Vol. 66 (May) 1987: 9

RANDELL, S. 1985

Theory coverage within the Instrumental Lesson

Music Teacher, May 1985: 15

READ, G. 1978

Music Notation

London: Victor Gollanz

ROBERT, A., GERINGER, J.M. & MADSON, C.K. 1988

Effect of Tempo on Pitch Perception

Journal of Research in Music Education, Vol. 36.2 1988: 108

SALT, J.P. 1987

The problems of monotone children

Music Teacher, May 1987: 17

SCHOEMAN, I. 1988

Die gebruik van Konsepte in die onderrig van Musiek.

Pretoria: Die Universiteit van Pretoria (M.Mus -verhandeling)

SCHOEMAN, I. 1989

Musiekkonsepte: Wese en Meriete van Implementering binne 'n leersekwens

Pretoria: Universiteit van Pretoria

- SCHREUDER, H. 1989
Die harmonisering van die majeur- en mineurtoonleer in vier stemme
Musicus, Vol. 17.1 1989: 15
- SCHREUDER, H. 1990
Vorbereiding tot harmonie soos vereis in die Unisa-musiekteorieleerplanne vir graad vier en vyf
Musicus, Vol.18.1 1990: 43
- SHATZKIN, M. 1981
Interval and Pitch Recognition in and out of Immediate Context .Journal of Research in Music Education 1981, Vol.29, number 2, p. 111 - 123.
- SHUMWAY, S. 1976
Harmony and Ear Training at the Keyboard
Dubugue: W.Brown
- SPIES, B.M. 1979
Analise in die harmonieklas - 'n stapsgewyse inleiding vir die beginner
Ars Nova, Vol.11 1979'
- SPIES, B.M. 1984
Die Didaktiek van Harmonie
Pretoria - Sunnyside: Bladmusiek
- SPIES, B.M. 1974
Kan harmonie-onderrig meer wees as blote tradisie?
Ars Nova, Vol.6 1974: 32
- SPIES, B.M. 1987
Musiekteorie Graad IV
Musicus, Vol. 15.2 1987: 26
- SPIES, B.M. 1983
Tekstuurstudieboek vir die beginner
Roodepoort: CUM-boeke
- STANFORD, J. 1988
Algemene foute in Graad 1 en 2 Musiekteorievraestelle
Musicus, Vol. 16.2 1988 p. 22
- TEMMINGH, H. 1975
'n Kritiese beskouing van die inhoud van die vak "Harmonie" aan Suid-Afrikaanse Universiteite
Ars Nova, Vol.7, no.1 1975: 5
- THOMAS, D. & ALAN, P. 1987
Laying the foundations
Music Teacher, vol. 66 nr.12 1987: 23
- VAN NIEKERK, C. 1980
An approach to the teaching of traditional harmony in the South

African context

Johannesburg: University of the Witwatersrand (M.Mus dissertation)

VAN WYK, J. 1984

Toonhoogte waarneming by die Laerskoolkind in die musieksituasie
- 'n empiriese ondersoek

Bloemfontein: Die Universiteit van die Oranje Vrystaat

VARCOE, J. 1987

Who teaches the Teachers?

Music Teacher, Vol.66 (April) 1987: 29

WARBURTON, A.O. 1971

Graded Aural Tests

London: Longmans

WARBURTON, A.O. 1958

Harmony; a text book for class use on aural foundations

London: Longmans

WARBURTON, A.O. 1959

Melody writing and analysis

London: Longmans

WARBURTON, A.O. 1959

Score reading; form and history; a graded music course for schools

London: Longmans

WAREHAM, B. 1986

On Teaching Theory

Music Teacher, Vol.65 (March) 1986: 23

WEGELEN, A.W. 1988

Musiek en opvoeding, oud en nuut

Musicus, Vol. 16.1, 1988: 84

WEGELIN, A.W. 1976

Toonlere en Harmonie

Ars Nova, Vol. 8 1976: 15

WEGELIN, A. 1963

Praktiese harmonieleer van die diatoniek

Potchefstroom: Nasou

WILLEMZE, T. 1964

Algemene Muziekleer

Utrecht: Prisma-Boeken

WILLEMZE, T. 1969

Het Muzikaal Gehoor Vorming en Ontwikkeling

Utrecht: Aula-Boeken



UNIVERSITY of the
WESTERN CAPE

WINDOLD, A. & REHM, J. 1979
Introduction to music theory, second edition
Englewood Cliffs: Prentice - Hall

ZEEMAN, E. M. 1988
Algemeen - Vormende Musiekonderrig binne Groepverband met
spesifieke verwysing na Klavieronderrig in die aanvangsjare, agt
tot tienjaar.
Pretoria: Die Universiteit van Pretoria (B.Mus.Honns - skripsie)



UNIVERSITY *of the*
WESTERN CAPE

BYLAAG 1

LYS VAN MUSIEKDEPARTEMENTE BY DIE OPNAME BETREK

UNIVERSITEIT VAN KAAPSTAD (UCT)
UNIVERSITEIT VAN DURBAN-WESTVILLE (UD-W)
UNIVERSITEIT VAN NATAL (UN)
UNIVERSITEIT VAN DIE ORANJE VRYSTAAT (UOVS)
UNIVERSITEIT VAN PORT ELIZABETH (UPE)
POTCHEFSTROOMSE UNIVERSITEIT VIR CHRISTELIKE HOËR ONDERWYS (PUCHO)
UNIVERSITEIT VAN PRETORIA (UP)
RHODES - UNIVERSITEIT (RhU)
UNIVERSITEIT VAN STELLENBOSCH (US)
UNIVERSITEIT VAN SUID-AFRIKA (UNISA)
UNIVERSITEIT VAN WES-KAAP (UW-K)
UNIVERSITEIT VAN DIE WITWATERSRAND (UWITS)
GOUDSTADSE ONDERWYSERSKOLLEGE (GOK)
POTCHEFSTROOMSE ONDERWYSERSKOLLEGE (POK)
WELLINGTONSE ONDERWYSERSKOLLEGE (WOK)
ONDERWYSERSKOLLEGE PRETORIA (NKP)
TECHNIKON BELLVILLE (TECH.BELLV.)
TECHNIKON PRETORIA (TECH.PTA)

BYLAAG 2

LYS VAN PERSONE BETROKKE BY ONDERHOUDE OF REËLINGS IN VERBAND MET DIE
ONDERSOEK

Ackermann, Dr. B. (UOVS)

Basson, Dr. N.J. (UW-K)

Babst, Mnr. H. (PUCHO)

Beernaert, Mev. G.D. (TECH.PTA)

Brits, Mev. M.A. (UP)

Cochburn, Mnr. C. (RdU)

Coulter, Mnr. J. (UWITS)

Davies, Mev. N. (UD-W)

De Klerk, Mnr. J. (WOK)

De Lange, Mnr. P. (US)

De Villiers, Dr. B. (UWITS)

De Villiers, Dr. T.C. (POK)

Du Plesis, Mej. H. (US)

Du Plooy, Mnr. J.S. (UD-W)

Fick, Mej. A. (US)

Forster, Mnr. W. (UW-K)

Gardner, Mnr. B. (UW-K)

Giddy, Mev. A. (UD-W)

Gresse, Mnr. B. (US)

Grové, Prof. Dr. I.J. (UOVS)

Hendrikse, Mev. S. (NKP)



Heunis, Mej. D. (RhU)
 Kleinhans, Mev. A. (US)
 Kok, Mev. C. (GOK)
 Le Roux, Mev. M. (GOK)
 Loeb van Zuilenburg, Dr. P.E.O.F. (US)
 Lucia, Dr. C.E. (UN)
 Lüdemann, Dr. W.A. (US)
 Mathlener, Mnr. R.W. (UNISA)
 Matier, Mev. R. (UD-W)
 May, Mnr. J.W. (UCT)
 McLachlan, Mej. M.M. (TECH.PRA)
 Nell, Mev. D.C. (PUCHO)
 Nowotny, Prof. N.W. (RdU)
 Olivier, Dr. G.C. (UP)
 Ottermann, Prof. R.O. (US)
 Potgieter, Prof. J.H. (UOVS)
 Potgieter, Mev. Z. (UPE)
 Rommelaere, Mnr. P. (UCT)
 Slolto-Douglas, Dr. I. (RdU)
 Spies, Mev. B.M. (PRIVAAT)
 Stanford, Prof. H.J. (UP)
 Temmingh, Prof. H. (PUCHO)
 Temmingh, Dr. R.W. (US)
 Theron, Mev. J. (UP)
 Tuffin, Mnr. M.P. (UCT)
 Van de Geest, Prof. G. (UP)



Van de Mescht, Dr. H.H. (UP)

Van Eeden, Mej. S. (UP)

Van Rensburg, Mev. R. (US)

Van Soelen, Mnr. J.N. (UCT)

Van Tonder, Mnr. J. (UCT)

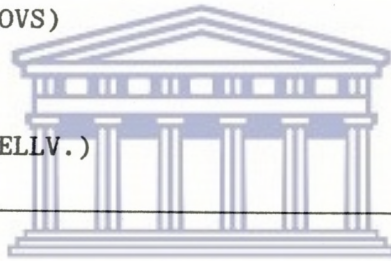
Van Wyk, Dr. C.A. (UWITS)

Venter, Prof. C.L. (UOVS)

Viljoen, Mnr. N.G.J. (UOVS)

Wenzel, Mnr. L.A. (US)

Weyers, Mnr. J. (TECH.BELLV.)



UNIVERSITY of the
WESTERN CAPE

Bylaag 3

-1-

VRAELYS AAN STUDENTE



'N EVALUERING VAN ONDERWYSMETODES IN MUSIEKTEORETIESE VAKKE

EN GEHOORONTWIKKELING

UNIVERSITY of the
WESTERN CAPE

Ondersoek geloods deur

Mej. M M Lochner
Departement Musiek
Die Universiteit van Port Elizabeth
Posbus 1600
6000 Port Elizabeth

Navrae: Tel. 041-28858

Bylaag 3

-2-

Geagte Student

Aangesien daar by die onderrig van musiekteorie, harmonie, kontrapunt, vormanalise en gehoorontwikkeling probleme ondervind word, word daar nou 'n ondersoek gedoen na onderwysmetodes in die praktyk en die opleiding van studente in genoemde musiek-verwante vakke.

Hiermee word u vriendelik gevra om die aangehegte vraelys so objektief moontlik te beantwoord. U bydrae sal van onskatbare waarde wees vir toekomstige musiekleerlinge, -studente, -onderwysers en -dosente.

Wees verseker daarvan dat alle inligting as vertroulik beskou sal word. Alle vraelyste is anoniem. U moet asseblief nie u identiteit verstrek nie.

LET WEL :

1. Lees ALLE INSTRUKSIES vir die voltooiing van die vraelys eers noukeurig deur voordat u die vraelys beantwoord.
2. Gebruik aanvanklik 'n POTLOOD om die vrae te voltooi sodat u maklik korreksies kan aanbring. Skryf alles in inks oor indien u dit verkies, maar die gebruik van 'n potlood sal aanvaarbaar wees.
3. Lees asseblief noukeurig of u ALLE AFDELINGS moet beantwoord, of u slegs EEN KEUSE moet maak en of u slegs die TOEPASLIKE STELLINGS moet merk.
4. Gee u weldeurdagte mening ten opsigte van alle vrae so akkuraat moontlik.
5. Indien daar vrae is waar u werklik nie kan onthou hoe u onderrig is nie, moet u dit asseblief meld. Dit is vir my van uiterste belang in hierdie ondersoek.

Baie dankie vir u samewerking en die tyd hieraan bestee. Die globale resultaat van die navorsing sal aan u bekend gemaak word.

Die uwe

Mej M M Lochner

ALGEMENE INLIGTING

AFDELING EEN — ALGEMENE INLIGTING

SLEGS VIR
KANTOORGEBRUIK

1. Met betrekking tot die skole waar u skool gegaan het, merk die toepaslike blokkies met 'n X.

<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	4
			1	5

1.1 Platteland - laerskool

<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>

<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>

1.2 Platteland - hoërskool

1.3 Stedelik - laerskool

1.4 Stedelik - hoërskool

1.5 Privaatskool



JA NEE

2. Het u dikwels 'n ander musiekonderwyser/es gekry?

<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
--------------------------	--------------------------

<input type="checkbox"/>	11
--------------------------	----

Indien wel, meld die aantal musiekonderwysers wat u gedurende die verskillende skoolfasies gehad het. Dui asseblief afsonderlik aan vir elke skoolfase.

Laerskooljare _____

Hoërskooljare _____

<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	15
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	

3. Merk die toepaslike instellings waar u tydens u skooljare musiekonderrig ontvang het.

3.1 Laerskool

3.2 Hoërskool

3.3 Privaat

3.4 Musieksentrum

3.5 Universiteit

3.6 Kollege

<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>

<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>

21

Bylaag 3

-4-

ALGEMENE INLIGTING

SLEGS VIR
KANTOORGEBRUIK

4. Dui aan in watter AKADEMIESE JAARGANG u is. Merk met 'n X in die toepaslike blokkie.

4.1 Eerstejaar

4.2 Tweedejaar

4.3 Derdejaar

4.4 Vierdejaar

4.5 Vyfdejaar en meer

--

22

5. Watter van die volgende musiekeksamens het u tot aan die einde van standerd tien geslaag? Merk die toepaslike afdelings wat u geslaag het met 'n X.

5.1 Musiek as vak HG eerste instrument/sang

5.2 Musiek as vak SG eerste instrument/sang

5.3 Musiek as vak SG tweede instrument/sang

5.4 Unisa en ander eksterne eksamens, byvoorbeeld Royal Schools en Trinity College.

5.4.1 Graad 8 eerste instrument

5.4.2 Graad 8 tweede instrument

5.4.3 Graad 7 eerste instrument

5.4.4 Graad 7 tweede instrument

5.4.5 Graad 6 eerste instrument

5.4.6 Graad 6 tweede instrument

5.4.7 Musiekteorie graad 6

5.4.8 Musiekteorie graad 5

5.4.9 Musiekteorie graad 4

5.4.10 Musiekteorie graad 3

25

35

ALGEMENE INLIGTING

SLEGS VIR
KANTOORGEBRUIK

6. Meld enige ander musiekeksamens afgelê, byvoorbeeld
Lisensiaat of ander kwalifikasies.

--	--

7. Meld die SIMBOOL OF PUNTE behaal in die volgende
musiekeksamens.

7.1 Musiek as vak HG eerste instrument: _____

7.2 Musiek as vak SG eerste instrument: _____

7.3 Musiek as vak SG tweede instrument _____

8. Evalueer u STANDAARD IN GEHOORTOETSE vir elk van onder-
genoemde fases volgens die gegewe skaal. Bring die toe-
paslike syfer aan in die blokkie.

Uitstekend = 5

Goed = 4

Redelik = 3

Swak = 2 (slaag nie of slaag net)

Baie swak = 1



8.1 Laerskooljare

8.2 Hoërskooljare

8.3 Studentejare

JA NEE

9. Beskik u oor absolute toonhoogte?

10. Kan u vir uself 'n klankvoorstelling maak
(innerlik hoor), sonder die gebruik van 'n
klavier of ander media, wanneer u 'n harmonie-
oefening uitwerk?

11. Kan u vir uself 'n klankvoorstelling maak,
sonder die gebruik van 'n klavier of ander
media, wanneer u 'n melodie komponeer?

12. Kan u innerlik hoor wanneer u 'n **ONBEKENDE**
sonate of simfonie moet analiseer **SONDER** om
'n klavier of ander media te gebruik?

Bylaag 3

-6-

ALGEMENE INLIGTING

SLEGS VIR
KANTOORGEBRUIK

13.1 Noem u hoofinstrument _____

13.2 Noem u tweede instrument _____

13.3 Is u vaardig op die klavier? _____

14. Evalueer u bladleesvermoë ten opsigte van u hoofinstrument volgens die gegewe skaal. Dui met 'n syfer aan in die blokkie.

Uitstekend = 5

Goed = 4

Redelik = 3

Swak = 2

Baie swak = 1



UNIVERSITY of the

15. (EERSTEJAAR STUDENTE IS SLEGS BY VRAAG VYFTIEN UITGESLUIT.) Noem u RESULTAAT in die volgende kursusse aan die EINDE VAN U EERSTE STUDIEJAAR. Gebruik die gegewe skaal en dui die syfer aan in die blokkie vir elke vak.

Slaag met onderskeiding = 5

70% en hoër = 4

60% en hoër = 3

50% en hoër = 2

Herhaal die kursus = 1

15.1 Harmonie 1

15.2 Vormleer 1 (met betrekking tot analise)

15.3 Gehoortoetse 1

16. Watter musiekspesialiseringskursus volg u of beoog u om te volg? Spesifiseer u rigting byvoorbeeld: Musiekwetenskap, Uitvoerend, B. Mus. Ed., ensovoorts.

54

55

58

59

ALGEMENE INLIGTING

SLEGS VIR
KANTOORGEBRUIK

BEANTWOORD DIE VOLGENDE VRAE SOOS WAT U DIT TYDENS U
SKOOLJARE ONDERVIND EN ERVAAR HET.

17. Was daar vir u 'n verband tussen die volgende?

JA NEE

17.1 Die teorieles en die gehoorontwikkelingsles

--	--

17.2 Die harmonieles en die gehoorontwikkelingsles

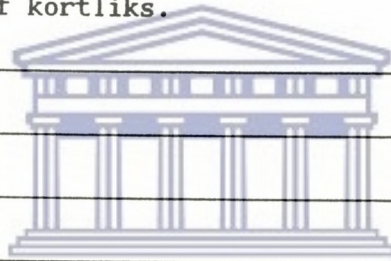
--	--

17.3 Die vormleerles en die gehoorontwikkelingsles

--	--

62

17.4 Indien wel, beskryf kortliks.



UNIVERSITY of the
WESTERN CAPE

68

18. Was teorie, harmonie, vormleer en gehooront-
wikkeling vir u soos vier verskillende
afdelings?

JA NEE

--	--

--

69

19. Was daar vir u tydens u skooljare 'n verskil
tussen die gehoortoetsles en die gehooront-
wikkelingsles?

JA NEE

--	--

--

70

Indien wel, beskryf kortliks.

--	--

72

Bylaag 3

-8-

ALGEMENE INLIGTING

SLEGS VIR
KANTOORGEBRUIK

20. Het u die volgende teorie-oefeninge prakties by die klavier gespeel sonder skriftelike hulp?

<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	4
			2	5

JA NEE

20.1 Drieklanke in verskillende toonsoorte

<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
--------------------------	--------------------------

20.2 Intervalle in verskillende toonsoorte

<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
--------------------------	--------------------------

20.3 Transponering van 'n melodie vanaf een toonsoort na 'n ander toonsoort

<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
--------------------------	--------------------------

21. Was u teorie-, gehoor-, vormleer- en harmonielesse toegespits op eksamenafrigting en -resultate?

<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
--------------------------	--------------------------

<input type="checkbox"/>	9
--------------------------	---

22. Indien u as student meer kan leer aangaande die kombinerings van sistematiese musiekteoretiese vakke met gehoorontwikkeling sodat dit vir skoolgaande leerlinge as 'n eenheid aangebied word, watter van die volgende stellings is op u van toepassing?



22.1 Ek sal belangstel in so 'n benaderingswyse.

<input type="checkbox"/>

22.2 Ek sal sulke metodes in die onderwyspraktyk toepas.

<input type="checkbox"/>

22.3 Ek sal bereid wees om my eie lesse te evalueer en daarop te verbeter

<input type="checkbox"/>

JA NEE

23. Is u van plan om in die toekoms u eie leerlinge te onderrig soos wat u in u eie skooljare musiekonderrig ontvang het?

<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
--------------------------	--------------------------

<input type="checkbox"/>	12
--------------------------	----

Lewer kommentaar oor punt 23.

<input type="checkbox"/>	14
--------------------------	----

Bylaag 3

-9-

SKOOLJARE: TEORIE-ONDERRIG

AFDELING TWEE — TEORIE-ONDERRIG

SLEGS VIR
KANTOORGEBRUIK

ALLE VRAE IN HIERDIE AFDELING HET BETREKKING OP U SKOOLJARE.
ONTHOU DIT ASSEBLIEF BY DIE BEANTWOORDING DAARVAN.

1. LAERSKOOLJARE

	JA	NEE	
1.1			15
1.2			
1.3			
1.4			
1.5			
1.6			
1.7			
1.8			
1.9			
1.10			
1.11			
			25

Bylaag 3
-10-

SKOOLJARE: TEORIE-ONDERRIG

SLEGS VIR
KANTOORGEBRUIK

2. HOËRSKOOLJARE

JA NEE

- 2.1 Het u teorie-onderrig in die hoërskool gehad?
- 2.2 Het u op dieselfde metodes voortgewerk as in die laerskool?
- 2.3 Het u hoërskoolonderwyser/es musiekteorie volgens ander metodes aangebied?
- 2.4 Kon u daaraan gewoon raak en dit toepas?
- 2.5 Was die gewoontes van die laerskooljare té gevestig om daarvan af te sien?
- 2.6 Ander omstandighede, spesifiseer.

30
31



3. METODEDES

Watter van die volgende metodes is aan u geleer om intervalle te bepaal? Merk die toepaslike stellings met 'n X.

3.1 INTERVALLE (TEORIE-ONDERRIG)

- 3.1.1 Die tel van halftone om die kwantiteit van die interval te bepaal.
- 3.1.2 Die tel van halftone om die kwaliteit van die interval te bepaal.
- 3.1.3 Die gebruik van 'n tabel om die kwantiteit en kwaliteit te bepaal.
- 3.1.4 'n Kennis van slegs toonsoorttekens en halftone om die interval te bepaal.
- 3.1.5 Die skryf van 'n toonleer en toonsoorttekens om 'n interval te bepaal.

36

SKOOLJARE: TEORIE-ONDERRIG

SLEGS VIR
KANTOORGEBRUIK

3.1.6 Ander metodes om'n interval te bepaal. Spesifiseer

37

Het u soms met die volgende intervalberekenings fouteer?

JA NEE

3.1.7 Die kwaliteit van 'n interval, byvoorbeeld verminderd, vergroot, ensovoorts

3.1.8 Die kwantiteit van 'n interval, byvoorbeeld kwint, septiem, ensovoorts

3.1.9 Die identifisering van toonsoorte waarin 'n betrokke interval kan voorkom

3.1.10 Die identifisering van die toonsoorte waarin vergrote en verminderde intervalle kan voorkom

3.1.11 Die berekening van intervalle groter as 'n oktaaf

3.1.12 Die omkering van intervalle

3.1.13 Die korrekte omkering van intervalle groter as 'n oktaaf

3.1.14 Indien sommige van bogenoemde intervalberekenings vir u AANVANKLIK moeilik was om te begryp, dui dit asseblief met behulp van bogenoemde nommers in die volgende spasies aan.

JA	NEE
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>

42

44

<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>

48

SKOOLJARE: TEORIE-ONDERRIG

SLEGS VIR
KANTOORGEBRUIK

3.1.15 Meld enige ander probleme wat u ten opsigte van intervalberekenings tydens u skooljare ondervind het.

	49
	50

3.2 DRIEKLanke (TEORIE-ONDERRIG)

Deur watter van die volgende metodes is u onderrig om drieklanke in grondposisie te bepaal?
Merk die toepaslike blokkies met 'n X.

3.2.1 'n Kennis van intervalle om drieklanke te bepaal

3.2.2 Die tel van halftone om die intervalle van die drieklank te bepaal

3.2.3 Die gebruik van 'n tabel om die drieklank te bepaal

3.2.4 'n Kennis van toonsoorttekens om die drieklank te bepaal

3.2.5 Die skrywe van 'n toonleer en toonsoorttekens om 'n drieklank te bepaal

3.2.6 Ander metodes, spesifiseer kortliks:

	55
	56

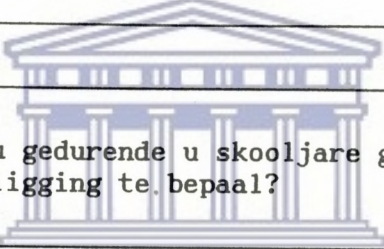
3.2.7 Hoe het u die omkerings van drieklanke bepaal?

		57
--	--	----

SKOOLJARE: TEORIE-ONDERRIG

SLEGS VIR
KANTOORGEBRUIK

- 3.2.8 Het u dikwels fouteer met die uitwerk van drieklanke? JA NEE
 58
- 3.2.9 Indien wel, noem die mees algemene foute of probleme wat u ten opsigte van drieklank-bepalings ondervind het.

 62
- 3.2.10 Watter metode het u gedurende u skooljare gebruik om drieklanke in wye ligging te bepaal?


 UNIVERSITY of the
 WESTERN CAPE

 66

 70
- 3.2.11 Watter metode het u gebruik om die kwaliteit van 'n drieklank binne 'n toonsoort in teorie-oefeninge te bepaal?

 70
- 3.3 TOONSOORTTEKENS
- Deur watter van die volgende metodes is u onderrig om toonsoorttekens te kan hanteer?
 Merk die toepaslike blokkies met 'n X.
- | | | | | | | | | | |
|--|--|--|--|--|--|--|--|--|--|
| | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | |
- 4
- 3
- 5
- 3.3.1 Die onthou van toonsoorttekens volgens woordassosiasie. Byvoorbeeld:
 F#, C#, G# word Fat Cat Goes.....
- 3.3.2 Die gebruik van 'n tabel om die aantal kruis- of moltekens van 'n toonsoort te bepaal
- 7

SKOOLJARE: TEORIE-ONDERRIG

SLEGS VIR
KANTOORGEBRUIK

3.3.3 Die memoriseer van die kwintsirkel

8

JA NEE

3.3.4 Indien u van die kwintsirkelmetode gebruik gemaak het, het u die ontstaan daarvan self kon ontdek?

<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
--------------------------	--------------------------

9

3.3.5 Ander metodes, beskryf kortliks of lewer kommentaar:

10



3.3.6 Watter foute het u tydens u skooljare ten opsigte van toonsoorttekens gemaak? (Byvoorbeeld die uitwerk van 'n mineur toonsoort se toonsoorttekens, of om te vergeet om die leitoon van die mineurtoonsoort te verhoog, of selfs die leitoon foutief te bereken.)

<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>

13

3.4 VERWANTE MAJEUR EN MINEUR

Watter van die volgende metodes het u gebruik om die verwante majeure/mineur te bepaal?

JA NEE

3.4.1 Die gebruik van 'n tabel om die verwante majeure/mineur te bepaal.

<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
--------------------------	--------------------------

3.4.2 Die tel van drie halftone op of af om die verwante majeure of mineur te bepaal.

<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
--------------------------	--------------------------

3.4.3 Indien u van bogenoemde metode (tel drie halftone op of af) gebruik gemaak het, het u dikwels fouteer deur op te tel in plaas van om af te tel en andersom?

<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
--------------------------	--------------------------

16

SKOOLJARE: TEORIE-ONDERRIG

SLEGS VIR
KANTOORGEBRUIK

- | | JA | NEE | |
|-------|--|-----|---|
| 3.4.4 | Het u in u skooljare die REDE geweet hoekom u op of af moet tel? | | <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> |
| | | | <input type="checkbox"/> 17 |
| 3.4.5 | Watter ander metodes het u gedurende u skooljare gebruik om die verwante majeure of mineur van 'n toonsoort te bepaal? | | <input type="checkbox"/> |
| | | | <input type="checkbox"/> 18 |

3.5 TOONLERE

By die onderrig in die skrywe van toonlere, deur water van die volgende metodes is u geleer?

- | | JA | NEE | |
|-------|--|-----|---|
| 3.5.1 | Skryf die note van die tonika tot die tonika een oktaaf hoër. Lees die aantal kruis- of moltekens vanaf 'n tabel, skryf dit in en merk die halftoontrappe. | | <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> |
| 3.5.2 | Dieselfde metode as in 3.5.1 geld vir die skrywe van 'n mineurtoonleer. | | <input type="checkbox"/> |
| 3.5.3 | Die halftone van 'n majeuretoonleer is tussen die derde en vierde trap asook die sewende en agste trappe van 'n toonleer. | | <input type="checkbox"/> |
| 3.5.4 | Dieselfde metode as in 3.5.3 gemeld om die mineurtoonleer te bereken. | | <input type="checkbox"/> |
| 3.5.5 | Het u die geleentheid gehad om self die toonleerstruktuur te ontdek? | | <input type="checkbox"/> |
| 3.5.6 | Het u volgens die heel- en halftoonmetode self 'n toonleer uitgewerk en daarna die toonsoortekens self bepaal? | | <input type="checkbox"/> |
| 3.5.7 | Ander metodes wat u gebruik het om 'n toonleer uit te werk. Beskryf kortliks. | | <input type="checkbox"/> |
| | | | <input type="checkbox"/> 20 |
| | | | <input type="checkbox"/> 24 |
| | | | <input type="checkbox"/> 25 |

SKOOLJARE: TEORIE-ONDERRIG

SLEGS VIR
KANTOORGEBRUIK

3.6 MAATSLAG EN RITME (TEORIE-ONDERRIG)

Maatslag- en ritme-oefeninge word dikwels baie onnoukeurig uitgewerk. Lees die onderstaande metodes noukeurig deur en merk daarna die metode(s) wat u toegepas het?

U word gevra om 'n paar mate te voltooi met agstenote reg gegroeper. Gestel die fragment is in 4/4 maatslag genoteer.

3.6.1 U skryf eers die maatslae neer en voltooi dan die oop spasies.

3.6.2 U skryf eers die maatslae, eweredig versprei, neer en vul daarna die onderverdelings van die maatslae, eweredig verspreid, in.

3.6.3 U is geleer om die maatslae in u GEDAGTES te onthou en slegs die antwoord neer te skryf.

3.6.4 Ander metodes wat u gebruik het om 'n maatslag oefening te voltooi.

30

UNIVERSITY of the
WESTERN CAPE

JA NEE

3.6.4 Het u dikwels fouteer met die voltooiing van 'n maatslagoefening?

--	--

--

31

3.6.5 Maak 'n lys van foute en onverstaanbaarhede wat u ten opsigte van maatslagoefeninge ondervind het, byvoorbeeld groeperings, saamgestelde maatslag, onreëlmatige groepe, tydmaat, ensovoorts.

35

Bylaag 3
-17-

SKOOLJARE: TEORIE-ONDERRIG

SLEGS VIR
KANTOORGEBRUIK

3.7 MELODIEBOU

3.7.1 Watter metodes het u in elk van die volgende skool-fases gebruik om 'n melodie te voltooi, of te komponeer?

1) Laerskooljare

37

2) Hoërskooljare

39



3.7.2 Het u die melodie volgens musikale aanvoeling voltooi in die laerskool?

JA NEE

3.7.3 Het u die melodie volgens musikale aanvoeling voltooi in die hoërskool?

3.7.4 Het u probeer om die melodieë te sing gedurende die hoërskooljare?

3.7.5 Het u die melodieë harmonies ontleed tydens u hoërskooljare?

3.7.6 Het u 'n melodie gekomponeer volgens beplande harmoniese progressies?

3.7.7 Maak 'n lys van die foute of swak melodiese bewegings waarop u onderwyser/es u aandag gevestig het.

44

52

53

SKOOLJARE: TEORIE-ONDERRIG

SLEGS VIR
KANTOORGEBRUIK

3.8 TRANSPOSISIE

Met watter van die volgende transposisie-oefeninge het u dikwels gefouteer? Merk die toepaslike stellings met 'n X.

3.8.1	Die transponeer van een toonsoort na 'n ander met toonsoorttekens	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	
3.8.2	Die transponeer van een toonsoort na 'n ander toonsoort sonder toonsoorttekens. U moet dus die toonsoorttekens voor elke noot plaas en die toonsoort van die gegewe melodie self bepaal.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	54
3.8.3	Die transponeer van 'n melodie in 'n mineur toonsoort na 'n ander mineur toonsoort * met toonsoorttekens * sonder toonsoorttekens	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	
3.8.4	Die transponeer van 'n melodie van een sleutelteken na 'n ander, byvoorbeeld vanaf die bassleutel na die tenoorsleutel	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	58
		JA	NEE	
3.8.5	Het u dikwels fouteer met die hantering van die verhoogde/verlaagde sesde en sewende trappe van 'n mineurtoonsoort in 'n transposisie-oefening?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	59
3.9	ITALIAANSE TERMINOLOGIEë			
	Deur watter van die volgende metodes is u geleer om die betekenis te memoriseer?			
		JA	NEE	
3.9.1	Weekliks 'n groep woorde leer: Italiaans - Afrikaans, en andersom.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	
3.9.2	Na musiekopnames luister om die betekenis van die woorde deur 'n musikale uitvoering te leer identifiseer.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	61
3.9.3	Noem hieronder enige ANDER probleme wat u ondervind het of foute wat u begaan het in verskillende soorte teorie-oefeninge.			

	_____			62

SKOOLJARE: GEHOORONTWIKKELING/GEHOORTOETSE

AFDELING DRIE — GEHOORONTWIKKELING/GEHOORTOETSE

SLEGS VIR
KANTOORGEBRUIK

1. Was daar in u laerskooljare 'n verskil tussen
gehoorontwikkeling en gehoortoetse?

JA	NEE
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

64

2. Was daar in u hoërskooljare 'n verskil tussen
gehoorontwikkeling en gehoortoetse?

JA	NEE
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

65

3. Indien daar 'n verskil was, beskryf kortliks.

4. Tydens watter van die volgende lesure het u gehoor-
ontwikkelingslesse ontvang? Merk die toepaslike
blokkies met 'n X.

4.1 Tydens 'n klavierles - net voor 'n eksamens

71

4.2 Tydens 'n klavierles - gereeld

4.3 Tydens 'n teorieles

4.4 Tydens 'n harmonieles

4.5 Tydens 'n vormleerles

4.6 Tydens 'n afsonderlike lesuur

4.7 Ander, noem asseblief

JA NEE

4.8 Was u gehoorontwikkelingslesse/toetse gerig
op eksamenafrigting en -resultate?

JA	NEE
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

72

SKOOLJARE: GEHOORONTWIKKELING/GEHOORTOETSE SLEGS VIR KANTOORGEBRUIK

5. INTERVALLE

Watter van die volgende metodes het u gebruik om inter-
valle te onderskei? Merk die toepaslike blokkie met
'n X.

<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	4
			<input type="checkbox"/>	5

5.1 Die interval van 'n kwart (do - fa) word deur middel van 'n lied uitgeken
NOEM die lied _____

JA NEE

5.2 Die interval van 'n majeur sekst (do - la) word ook gewoonlik deur middel van 'n lied uitgeken. NOEM die lied.

JA NEE

5.3 Het u die solfastelsel gebruik om intervalle te bepaal?

JA NEE

5.4 Hoe het u elk van die volgende intervalle in gehoortoetse bepaal?

5.4.1 Die majeurterts _____

5.4.2 Die mineurterts _____

5.4.3 Die majeurseptiem _____

5.4.4 Die mineurseptiem _____

SKOOLJARE: GEHOORONTWIKKELING/GEHOORTOETSE

SLEGS VIR
KANTOORGEBRUIK

5.5 Spesifiseer enige ander metodes wat u gebruik het om intervalle in gehoortoetse te bepaal. .

17

6. DRIEKLanke (GEHOORONTWIKKELING)

JA NEE

6.1 Het u dikwels die onderskeid tussen majeure- en mineurdrieklanke verwar - veral as dit in wye ligging voorgespeel word?

<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
--------------------------	--------------------------

18

6.2 Watter metode het u gebruik om drieklanke te onderskei in:

6.2.1 Grondposisie?

UNIVERSITY of the
WESTERN CAPE

20

6.2.2 Eerste omkering?

22

6.2.3 Tweede omkering?

24

6.2.4 Drieklanke in wye ligging?

26

SKOOLJARE: GEHOORONTWIKKELING/GEHOORTOETSE | SLEGS VIR KANTOORGEBRUIK

7. DIKTEE	JA	NEE	
7.1 Het u tydens u skooljare diktee gedoen? Indien nee, gaan voort met vraag agt.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/> 27
7.2 Het u goed gedoen in diktee-oefeninge?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
7.3 Het u aanvanklik die ritme en toonhoogte afsonderlik genoteer?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
7.4 Wanneer u die ritme noteer het, het u eers die maatslae bokant die notebalk aangebring?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
7.5 Het u die toonhoogte noot-vir-noot genoteer?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
7.6 Het u die toonhoogte in frases gememoriseer en daarna die toonhoogte noteer?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
7.7 Het u 'n frase gememoriseer en daarna die toonhoogte en ritme gelyktydig noteer?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
7.8 Het u die toonhoogte bepaal met behulp van solfa?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
7.9 Het u die toonhoogte bepaal volgens die intervalmetode?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
7.10 Noem enige ander metodes wat u gebruik het om diktee te bemeester. _____ _____ _____ _____			<input type="checkbox"/> 35 <input type="checkbox"/> 36
7.11 Maak 'n lys van die intervalle waarmee u die meeste in diktee gefouteer het. _____ _____ _____ _____			<input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 39 <input type="checkbox"/> 40

SKOOLJARE: GEHOORONTWIKKELING/GEHOORTOETSE

SLEGS VIR
KANTOORGEBRUIK

7.12 Was die ritme vir u moeilik om te noteer?
Meld u probleme in dié verband.

JA NEE

--	--

	41
--	----

8 BLADSANG

JA NEE

8.1 Was bladsang vir u moeilik?

--	--

8.2 Het u tydens u skooljare bladsang ge oefen?

--	--

8.3 Het u bladsang volgens die solfame metode ge oefen?

--	--

8.4 Het u nootname gesing wanneer u bladsang ge oefen het?

--	--

8.5 Het u die melodie op "la" gesing met 'n blote skatting van die melodie of interval?

--	--

8.6 Het u dikwels van die toonhoogte afgewyk?

--	--

8.7 Was daar 'n verband tussen u bladsangmetodes en diktee?

--	--

8.8 Maak 'n lys van probleme wat u in bladsang gehad het.

--	--

48

51

52

9. MELODIESE GEHEUE

Wanneer 'n melodie of 'n tweekstemmige passasie aan u voorgespeel is, merk die stellings wat op u van toepassing is.

9.1 Memorisering was 'n probleem

9.2 Toonhoogte was 'n probleem

9.3 Die uitkenning van die tweede stem was 'n probleem

9.4 Geen probleme nie

56

SKOOLJARE: GEHOORONTWIKKELING/GEHOORTOETSE

SLEGS VIR
KANTOORGEBRUIK

9.4 Ander probleme met betrekking tot melodiese geheue.
Spesifiseer.

57

10. RITMIESE GEHEUE

Nadat 'n melodie twee maal aan u voorgespeel is, moet u die ritme klap of op die tafel klop. Merk die stellings wat op u van toepassing is.

- 10.1 Die herken van die maatslag was maklik
- 10.2 Die herken van die maatslag was dikwels foutief
- 10.3 Ritme was altyd baie maklik
- 10.4 Ritme was dikwels foutief
- 10.5 Ritme was nie die probleem nie, maar die memoriseer daarvan was die probleem
- 10.6 Ander probleme ten opsigte van ritmiese geheue.

<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>

<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>

62
63

JA NEE

11.1 Het u ritmes vanaf 'n musiekboek geklap?

<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
--------------------------	--------------------------

64

11.2 Noem die mees algemene foute of probleme ten opsigte van ritme waarvan u onderwyser/es u bewus gemaak het, byvoorbeeld was foutief ensovoorts.

SKOOLJARE: HARMONIE-ONDERRIG

SLEGS VIR
KANTOORGEBRUIK

1.12 Hantering van die vergrote drieklank

1.13 Verdubbeling van akkoordnote

1.14 Die hantering van nie-akkoordnote
(deurgangsnote)

1.15 Beskryf kortliks hoe u te werk gegaan het om 'n melodie te harmoniseer.

1.16 Watter ander probleme het u gehad ten opsigte van die uitwerk van 'n harmonie-oefening? Spesifiseer:

2.1 Het u 'n harmoniehandboek gehad?
Indien wel, spesifiseer alle handboeke.

JA NEE

<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
--------------------------	--------------------------

2.2 Het u klasnotas ontvang?

2.3 Het u akkoordanalise vanuit 'n partituur
gedoen?

2.4 Was u bekend met die funksieteorie van Hugo
Riemann tydens u skooljare?

JA NEE

<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

5	4	3	2	1
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

4

5

8

11

12

13

16

SKOOLJARE: HARMONIE-ONDERRIG

**SLEGS VIR
KANTOORGEBRUIK**

3. TWEESTEMMIGE SKRYFWYSE (KONTRAPUNT)

Watter van die volgende metodes het u gebruik om 'n geskikte melodie bokant of onderkant 'n gegewe melodie te skryf?

JA NEE

3.1 Die gebruik van die intervalmetode: nie meer as drie opeenvolgende terts- of sekstintervalle nie

<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

3.2 Die skryf van 'n sinvolle harmoniese opeenvolging en dan die melodie

3.3 Ander metodes om 'n teenmelodie te skryf.

<input type="checkbox"/>	18
<input type="checkbox"/>	
<input type="checkbox"/>	19

4. MELODIEBOU

JA NEE

4.1 Het u 'n handboek gehad vir die komponeer van 'n melodie?

<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
--------------------------	--------------------------

4.2 Indien wel, noem die handboek

<input type="checkbox"/>	20
--------------------------	----

BLAAI OM ASSEBLIEF

SKOOLJARE: KLAWERBORDHARMONIE

SLEGS VIR
KANTOORGEBRUIK

AFDELING VYF — KLAWERBORDHARMONIE

Indien u geen klawerbordharmonie op skool ontvang het nie, beantwoord dan slegs die eerste vraag. Die ander vrae kan u ignoreer. Indien u reeds graad 8 geslaag het, is daar 'n moontlikheid dat u klawerbordharmonie gedoen het.

	JA NEE		
1.1	Het u gedurende u SKOOLJARE klawerbordharmonie-onderrig ontvang?		<input type="checkbox"/>
1.2	Tydens watter van die volgende lesure het u die onderrig ontvang?		21
1.2.1	Harmonieles		<input type="checkbox"/>
1.2.2	Gehoortoetsles		
1.2.3	Praktiese les		
1.2.4	Vormleerles		
1.3	Was klawerbordharmonie-onderrig vir u van nut?		<input type="checkbox"/>
1.4	Was klawerbordharmonie vir u interessant?		<input type="checkbox"/>
1.5	Het die klawerbordharmonie-oefeninge verband gehou met u skriftelike harmonieles?		<input type="checkbox"/>
1.6	Het u slegs kadensopeenvolgings gespeel?		<input type="checkbox"/>
1.7	Het u 'n klawerbordharmonie-handboek gehad?		<input type="checkbox"/>
1.9	Indien wel, spesifiseer		30

SKOOLJARE: VORMLEER

SLEGS VIR
KANTOORGEBRUIK

AFDELING SES — VORMLEER

1. Daar is 'n verskil tussen ONDERRIGMETODES en die blote oordra van inhoudelike kennis. Sekere onderwysers/esse gebruik definitiewe wetenskaplike onderrigmetodes om vormanalise te onderrig. Ander onderwysers gee slegs 'n voorbeeld en benoem bloot die elemente. Wat was u ervaring gedurende u skooljare hieromtrent?

	31
	32

2. Hoe dikwels het u vormleerlesse ontvang?

	33
--	----

3. Beskryf kortliks die lesverloop van die vormleerles.

4. Was vormleer vir u moeilik om te begryp?

JA NEE

5. Kon u nadat 'n werk ontleed is, die antwoorde maklik terugvind om te beantwoord?

6. Het u die antwoorde gememoriseer om dit bloot te produseer?

36

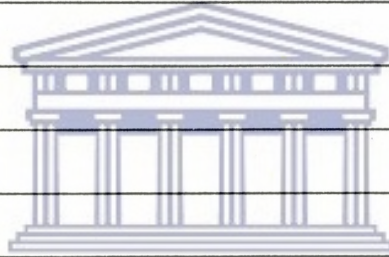
SKOOLJARE: VORMLEER

**SLEGS VIR
KANTOORGEBRUIK**

JA NEE

7. Het u die vormleer verstaan en kon daarom die antwoorde verskaf?
8. Het u onderwyser/es u ooit gemotiveer om self te ontleed?
9. Noem enige opmerkings aangaande u skooljare met betrekking tot vormleer of lewer enige kommentaar.

38



UNIVERSITY of the
WESTERN CAPE

**BLAAI ASSEBLIEF OM VIR DIE LAASTE KORT AFDELING MET
BETREKKING TOT STUDENTE-OPLEIDING.**

STUDENTEJARE: OPLEIDING

**SLEGS VIR
KANTOORGEBRUIK**

AFDELING SEWE — TERSIËRE OPLEIDING

HIERDIE AFDELING WORD SLEGS DEUR DERDE- EN VIERDEJAAR
STUDENTE VOLTOOI. U MOET NOU U **STUDENTE-ERVARING** HIER
WEERSPEËL.

1. Beskik u oor genoeg **INHOUDELIKE** kennis met betrekking
tot die volgende kursusse sodat u die **ONDERRIGMETODES**
daarvan sinvol kan bestudeer?

JA NEE

1.1 Ontleding

<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>

1.2 Harmonie

1.3 Klawerbordharmonie

1.4 Gehoorontwikkeling

1.5 Lewer kommentaar oor bogenoemde



UNIVERSITY of the
WESTERN CAPE

42

<input type="checkbox"/>

43

JA NEE

22 Is u bekend met **NUWE HEDENDAAGSE ONDERWYS-
METODES** met betrekking tot bogenoemde kursusse?
Lewer asseblief kommentaar.

<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
--------------------------	--------------------------

<input type="checkbox"/>

44

Dankie vir u samewerking om die vraelys te beantwoord. U het 'n waardevolle
bydrae gemaak tot hierdie noodsaaklike navorsing.

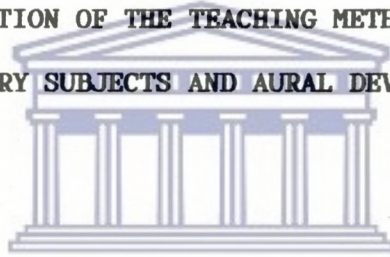
Mej M M Lochner

Bylaag 4

-1-

QUESTIONNAIRE FOR STUDENTS

AN EVALUATION OF THE TEACHING METHODS IN MUSIC
THEORY SUBJECTS AND AURAL DEVELOPMENT



UNIVERSITY *of the*
WESTERN CAPE

An investigation conducted by

Miss M M Lochner
Music Department
University of Port Elizabeth
Box 1600
Port Elizabeth 6000

Enquiries: Tel. 041-28858

Dear Student

As problems are being experienced with the teaching of music theory, harmony, counterpoint, form analysis and aural development, the current teaching methods and the training of students in the abovementioned music-related subjects are being investigated.

You are cordially requested to complete the attached questionnaire as objectively as possible. Your contribution will be invaluable for future music pupils, students, teachers and lecturers.

All information will be treated as confidential. All questionnaires are anonymous. Please do not reveal your identity.

IMPORTANT :

1. Read ALL INSTRUCTIONS for the completion of the questionnaire carefully before answering the questions.
2. It is advisable to use PENCIL to complete the questionnaire initially. This will enable you to effect any corrections easily. Re-write everything in ink if you prefer. The use of a pencil is, however, acceptable to me.
3. Please note carefully whether you are to complete ALL SECTIONS, make ONE CHOICE or mark the APPROPRIATE STATEMENTS only.
4. Please think carefully in order to answer questions as accurately as possible.
5. If you are unable to recall any aspect of your school training, please state this fact. It is of cardinal importance to me in this survey.

Thank you for your co-operation and for the time expended. The results of this research will be made known to you.

Yours faithfully

Miss M M Lochner

GENERAL INFORMATION

SECTION ONE — GENERAL INFORMATION

FOR OFFICE
USE ONLY

1. With reference to the schools which you attended, place an X in the appropriate block.

					4
			1		5

1.1 Country - primary school

1.2 Country - high school

1.3 City - primary school

1.4 City - high school

1.5 Private school

YES NO

2. Were your music teachers often changed?

--	--

--

If so, state the number of music teachers who trained you during the different school phases. Please indicate each school phase separately.

Primary school years _____

High school years _____

3. Mark the appropriate institutions where you received music training.

3.1 Primary school

3.2 High school

3.3 Private

3.4 Music centre

3.5 University

3.6 College



UNIVERSITY OF THE
WESTERN CAPE

GENERAL INFORMATION

FOR OFFICE
USE ONLY

4. Indicate your present ACADEMIC YEAR. Place an X in the appropriate block.

4.1 First year

4.2 Second year

4.3 Third year

4.4 Fourth year

4.5 Fifth year and further

--

22

5. Which of the following music examinations had you passed by the end of standard ten? Place an X in the appropriate blocks.

5.1 Music as HG subject first instrument/singing

5.2 Music as SG subject first instrument/singing

5.3 Music as SG subject second instrument/singing

5.4 Unisa or other external examinations, for example Royal Schools and Trinity College.

5.4.1 Grade 8 first instrument

5.4.2 Grade 8 second instrument

5.4.3 Grade 7 first instrument

5.4.4 Grade 7 second instrument

5.4.5 Grade 6 first instrument

5.4.6 Grade 6 second instrument

5.4.7 Music theory grade 6

5.4.8 Music theory grade 5

5.4.9 Music theory grade 4

5.4.10 Music theory grade 3

25

35

GENERAL INFORMATION

FOR OFFICE
USE ONLY

6. State any other music examinations completed, for example Licentiate, or other qualifications.

--

36

7. State the SYMBOL OR MARKS achieved in the following examinations:

7.1 Music as a subject HG first instrument:

7.2 Music as a subject SG first instrument:

7.3 Music as a subject SG second instrument:

42

8. Evaluate your STANDARD IN AURAL TESTS, according to the given scale, for each stage indicated below. Write the number in the column.

- Excellent = 5
- Good = 4
- Fair = 3
- Weak = 2 (close pass or fail)
- Very weak = 1



8.1 Primary school years

8.2 Secondary school years

8.3 Student years

45

YES NO

9. Do you have perfect pitch?

10. Are you able to hear the sound in your mind (inner hearing) without the aid of a piano or other media when doing a harmony exercise?

11. Are you able to hear the sound in your mind without the aid of a piano or other media when composing a melody?

12. Do you hear the music in your mind when analysing an unfamiliar sonata or symphony without the aid of a piano or other media?

49

GENERAL INFORMATION

FOR OFFICE
USE ONLY

13.1 Name your major instrument _____

13.2 Name your second instrument _____

13.3 Are you proficient at playing the piano? _____

54

14. Evaluate your sight reading ability with regard to your main instrument, according to the scale below. Indicate by inserting a number in the block.

Excellent = 5

Good = 4

Reasonable = 3

Weak = 2

Very weak = 1



55

15. (FIRST YEAR STUDENTS ARE NOT REQUIRED TO COMPLETE QUESTION FIFTEEN). State your RESULTS in the following courses at the END OF YOUR FIRST STUDY YEAR. Use the following numeric scale and write the appropriate number for each course.

Pass with distinction = 5

70% and higher = 4

60% and higher = 3

50% and higher = 2

Repeat the course = 1

15.1 Harmony 1

15.2 Analysis 1

15.3 Aural tests 1

58

16. Which music specialization course do you follow or intend to follow? Specify your field, for example: Science of Music, Performing, B. Mus. Ed., et cetera.

59

GENERAL INFORMATION

FOR OFFICE
USE ONLY

20. Did you play the following theory exercises at the piano without written help?

				2	4
					5

YES NO

20.1 Triads in various keys

20.2 Intervals in various keys

20.3 Transposing a melody from one key to a different key

21. Was your theory, aural, analysis and harmony training orientated towards examination coaching and results?

22. If you had the opportunity to study more about the combination of systematic music theory and aural development in order to integrate them for music pupils, which of the following statements would be applicable?

22.1 I would be interested in such an approach

22.2 I would apply such methods in practical teaching

22.3 I would be prepared to evaluate my own lessons and improve them.

23. Do you intend to teach your own pupils using methods by which you were taught during your school years?

YES NO

--	--

Comment on point 23.

SCHOOL YEARS: THEORY TRAINING

FOR OFFICE
USE ONLY

2. SECONDARY SCHOOL YEARS

YES NO

- 2.1 Were you taught theory during your secondary school years?
- 2.2 Did you continue using the same methods as in primary school?
- 2.3 Did the secondary school teacher use other teaching methods?
- 2.4 Did you adjust to, and apply these new methods?
- 2.5 Were the habits of your primary school years too established to change?
- 2.6 Other circumstances, specify:

30
31



3. METHODS

Which of the following methods were used to teach you to determine intervals? Mark the appropriate statements.

3.1 INTERVALS (THEORY TRAINING)

- 3.1.1 The counting of semi-tones to determine the quantity of the interval
- 3.1.2 The counting of semi-tones to determine the quality of the interval
- 3.1.3 The utilization of a table to determine the quality and quantity
- 3.1.4 Knowledge of only key signatures and semi-tones to determine intervals
- 3.1.5 The writing of a scale and key signatures to determine an interval

36

SCHOOL YEARS: THEORY TRAINING

FOR OFFICE
USE ONLY

3.1.15 State any other problems which you encountered with regard to the teaching of interval calculation.

49
50

3.2 TRIADS (MUSIC THEORY)

By which of the following methods were you taught to determine triads? Mark with an X in the appropriate blocks.

3.2.1 Knowledge of intervals to determine triads.

3.2.2 The counting of semi-tones to determine the intervals of the triad.

3.2.3 The utilization of a table to determine the triad.

3.2.4 Knowledge of key signatures to determine the triad.

3.2.5 The writing of a scale and key signatures to determine a triad.

3.2.6 Other methods, specify briefly:

55
56

3.2.7 How did you determine inversions of triads?

 58

SCHOOL YEARS: THEORY TRAINING

FOR OFFICE
USE ONLY

YES NO

3.2.8 Did you often make mistakes in the determination of triads?

--	--

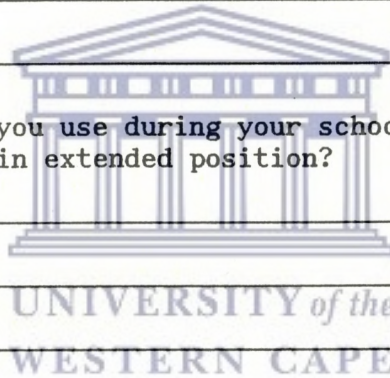
--

59

3.2.9 If so, indicate the most common mistakes or problems which you experienced with regard to triad determination.

63

3.2.10 Which method did you use during your school years to determine triads in extended position?



67

3.2.11 Which method did you use to determine the quality of a triad within a key in a theory exercise?

71

3.3 KEY SIGNATURES

Which of the following methods were used to teach you to determine key signatures?
Mark with an X in the appropriate blocks.

--	--	--	--

4

3

5

3.3.1 The memorizing of key signatures with the aid of word associations. For example: F#, C#, G# using "Fat Cat Goes"

3.3.2 The use of a table to determine the number of sharps or flats in a key.

7

SCHOOL YEARS: THEORY TRAINING

FOR OFFICE
USE ONLY

3.3.3 Memorising the circle of fifths.

8

YES NO

3.3.4 If you used the circle of fifths method, did you discover its existence yourself?

<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
--------------------------	--------------------------

9

3.3.5 Were other methods used. Describe briefly or give your comments:

10

3.3.6 What mistakes regarding key signatures did you make during your school years? (For example, the determination of the key signatures of a minor key or leaving out the leading tone of the minor key.)

<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>

13

3.4 RELATIVE MAJOR AND MINOR

Which of the following methods did you use to determine the relative major/minor?

YES NO

3.4.1 The use of a table to determine the relative major/minor.

<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
--------------------------	--------------------------

3.4.2 The counting of three semi tones up or down to determine the relative major or minor.

<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
--------------------------	--------------------------

3.4.3 If you used the previous method (counting three semi-tones up or down), did you often make the mistake of counting up instead of down and vice versa?

<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
--------------------------	--------------------------

16

SCHOOL YEARS: THEORY TRAINING

FOR OFFICE
USE ONLY

3.4.4 Did you, during your school years, know the **REASON** for counting up or down?

YES NO

--	--

--

 17

3.4.5 Specify any other methods which you used during your school years to determine the relative major or minor

--

 18

3.5 SCALES

In being taught the notation of a scale, which of the following methods were you taught?

YES NO

3.5.1 Write the notes from the tonic to the tonic one octave higher. Read the number of sharps and flats from a table, write them in and mark the semi-tones.

--	--

--

3.5.2 The same procedure as in 3.5.1 for the notation of minor scales.

--	--

--

3.5.3 By memorising that semi-tones of a major scale are between the third the fourth degrees as well as the seventh and eighth degrees of a scale.

--	--

--

3.5.4 By using the same method as mentioned in 3.5.3 to determine a minor scale.

--	--

--

3.5.5 Did you have the opportunity to discover the scale structure for yourself?

--	--

--

3.5.6 Did you determine the structure of a scale in accordance with the whole and semi tone system yourself, and thereafter determine the key signatures?

--	--

--

3.5.7 Which other methods did you use to to write a scale? Briefly describe.

--

25

SCHOOL YEARS: THEORY TRAINING

FOR OFFICE
USE ONLY

3.6 METRE AND RHYTHM (MUSIC THEORY)

When working out metre and rhythm exercises, very often inaccuracies occur. Study the methods mentioned below carefully and mark the method you used.

You have been asked to complete a few bars with quavers correctly grouped. Assume the fragment is notated with a 4/4 time signature.

3.6.1 First write down the four beats and then fill in the rhythm.

3.6.2 First write down the four beats, evenly spaced, and then fill in the division, proportionally spaced.

3.6.3 Bear the beats in mind and only write down the answer.

3.6.4 Specify any other methods by which you were trained to complete metre and rhythm exercises.

YES NO

3.6.5 Did you often make mistakes when completing an exercise in rhythm?

--	--

3.6.6 List the mistakes which you made and matters which you found incomprehensible regarding metre exercises, for example groupings, compound time, irregular groups and time, et cetera.

28

29

30

31

35

SCHOOL YEARS: THEORY TRAINING

FOR OFFICE
USE ONLY

3.7 MELODY COMPOSITION

3.7.1 Which methods did you use to complete or compose a melody at each of the following school stages?

(i) Primary school years _____

37

(ii) Secondary school years _____

39

UNIVERSITY of the

YES NO

3.7.2 Did you complete the melody according to musical affinity in the primary school?

--	--

3.7.3 Did you complete the melody according to musical affinity in the secondary school?

--	--

3.7.4 Did you attempt to sing the melody during the secondary school years?

--	--

3.7.5 Did you analyse the melody harmonically during your secondary school years?

--	--

3.7.6 Did you compose the melody in accordance with planned harmonic progressions?

--	--

3.7.7 List the mistakes or poor melodic movements which your teacher drew to your attention.

44

52

53

SCHOOL YEARS: THEORY TRAINING

FOR OFFICE
USE ONLY

3.8 TRANSPOSITION

In which of the following transposition exercises did you often make mistakes? Mark the applicable statement with an X.

3.8.1 The transposition of one key to another key with key signatures.

3.8.2 The transposition of one key to another key without key signatures. This involves placing the accidentals before each note and determining the key of the melody given by yourself.

3.8.3 The transposition of a melody from a minor key to another minor key
* with key signatures
* without key signatures

3.8.4 The transposition of a melody from one clef to another, for example from the bass clef to the tenor clef.

3.8.5 Did you often make mistakes in coping with the raised/lowered sixth and seventh degrees of a minor key in a transposition exercise?

3.9 ITALIAN TERMINOLOGY

Which of the following methods did you use to memorize the meaning of these terms?

3.9.1 Weekly learning of a group of words — Italian - English, and vice versa.

3.9.2 Listening to a recording to learn the meaning according to a musical recital.

3.9.3 Indicate **OTHER** problems and mistakes which you experienced in doing various theory exercises.

54

59

YES NO

61

--

62

SCHOOL YEARS: AURAL DEVELOPMENT/TESTS

FOR OFFICE
USE ONLY

5 INTERVALS

<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	4
			4	5

Which of the following methods did you use to determine intervals? Mark with an X in the appropriate block.

5.1 The interval of a fourth (do - fa) is usually recognized by means of a song. YES NO
NAME the song

6

5.2 The interval of a major sixth (do - la) is also recognized by means of a song. YES NO
NAME the song

7

5.3 Did you use the solfa system to determine intervals? YES NO

8

5.4 How did you determine each of the following intervals?

5.4.1 The major third

10

5.4.2 The minor third

12

5.4.3 The major seventh

14

5.4.4 The minor seventh

16

UNIVERSITY of the
WESTERN CAPE

SCHOOL YEARS: AURAL DEVELOPMENT/TESTS

FOR OFFICE
USE ONLY

5.5 Specify any other methods which you used
to determine intervals:

17

6. TRIADS (AURAL DEVELOPMENT) YES NO

6.1 Did you often become confused when
distinguishing major from minor
triads, especially when played in the
extended position?

--	--

18

6.2 Which method did you use to determine triads in:

6.2.1 Root position?

UNIVERSITY of the
WESTERN CAPE

--	--

20

6.2.2 First inversion?

--	--

22

6.2.3 Second inversion?

--	--

24

6.2.4 Triads in extended position?

--	--

26

SCHOOL YEARS: AURAL DEVELOPMENT/TESTS

**FOR OFFICE
USE ONLY**

7. DICTATION YES NO

7.1 Did you do dictation during your school years?

--	--

--

 27

If your answer is no, continue to question eight

YES NO

7.2 Did you do well in dictation exercises?

--	--

--

7.3 Did you notate rhythm and pitch separately?

--	--

--

7.4 Did you write down the beats above the stave at first before notating the rhythm?

--	--

--

7.5 Did you notate the pitch note by note?

--	--

--

7.6 Did you memorize the pitch in phrases before notating?

--	--

--

7.7 Did you memorize a phrase and then notate melody and rhythm simultaneously?

--	--

--

7.8 Did you identify the pitch by means of solfa?

--	--

--

7.9 Did you identify the pitch according to the interval-method?

--	--

--

7.10 Mention any other methods which you used as an aid in dictation exercises.

 35
36

Specify the intervals with which you made the most mistakes:

 39
40

SCHOOL YEARS: AURAL DEVELOPMENT/TESTS		FOR OFFICE USE ONLY			
		YES	NO		
7.12	Did you find the rhythm difficult to notate? State your problems in this connection:	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/> 41	
<hr/>					
8.	SIGHT SINGING	YES	NO		
8.1	Did you find sight singing difficult?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/>	
8.2	Did you practise sight singing during music training at school?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
8.3	Did you practise sight singing according to the solfa-method?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
8.4	Did you sing using letter names when practising sight singing?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
8.5	Did you sing the melody on "la" and guess the melody or interval?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
8.6	Did you often lose pitch?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
8.7	Was there any connection between your sight singing methods and dictation?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		48
8.8	List the problems you experienced in sight singing.				
<hr/>					
<hr/>					
<hr/>					
9	MELODIC MEMORY				
Mark the statements which applied to you when a melody or a two part passage was played to you.					
9.1	Memorizing was a problem	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/>	
9.2	Pitch was a problem	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
9.3	The identification of a second voice was a problem	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
9.4	No problems	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		56

SCHOOL YEARS: AURAL DEVELOPMENT/TESTS

FOR OFFICE
USE ONLY

9.4 Specify any other problems you had regarding melodic memory.

57

10 RHYTHMIC MEMORY

After a melody had been played twice to you, you had to clap the rhythm or beat it on a table. Mark the statements which applied to you.

- 10.1 Recognizing the beat was easy
- 10.2 Recognition of the beat was often incorrect
- 10.3 Rhythm was always very easy
- 10.4 Rhythm was often incorrect
- 10.5 Rhythm was not a problem, but memorizing it was a problem
- 10.6 Specify any other problems you had regarding rhythmic memory.

62
 63

YES NO

11.1 Did you clap rhythm from a music book?

64

11.2 Name the most common mistakes or problems regarding rhythm which your teacher brought to your attention, for example _____ was wrong, et cetera.

SCHOOL YEARS: HARMONY

FOR OFFICE
USE ONLY

1.12 Coping with the augmented triad

5	4	3	2	1

					4
				5	5
					8

1.13 Doubling of chord notes

1.14 Handling of non-chord notes
(for example passing notes)

1.15 Briefly describe the method you used to harmonize a melody.



					11

1.16 What other problems did you experience regarding the completion of a harmony exercise? Specify:

					12

2.1 Did you have a harmony textbook?
Specify all titles.

YES	NO

					13

2.2 Did you receive class notes?

2.3 Did you do chord analysis from a score?

2.4 Were you familiar with the functional theory of Hugo Riemann during your school years?

YES	NO

					16

SCHOOL YEARS: HARMONY

FOR OFFICE
USE ONLY

3. TWO PART HARMONY (COUNTERPOINT)

Which of the following methods did you use to compose a suitable melody above or below a given melody?

3.1 Writing the second melody according to intervals - not more than three consecutive thirds or sixths next to each other.

YES NO

<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

3.2 Writing a good harmonic progression - then adding a melody.

3.3 Specify any other methods you used to compose a melody.

UNIVERSITY of the
WESTERN CAPE

4. MELODIC COMPOSITION

YES NO

4.1 Did you have a text book for melody composition?

<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
--------------------------	--------------------------

4.2 If so, name the book.

18

19

20

SCHOOL YEARS: KEYBOARD HARMONY

FOR OFFICE
USE ONLY

SECTION FIVE — KEYBOARD HARMONY

If you did not do keyboard harmony at school, answer only question one. Disregard the other questions. If you have already passed grade 8, there is a possibility that you may have done keyboard harmony.

	YES	NO	
1.1 Were you taught keyboard harmony during your SCHOOL YEARS?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/> 21
1.2 During which of the following lessons did you receive tuition in keyboard harmony?			
1.2.1 Harmony lesson	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
1.2.2 Aural testing lesson	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	
1.2.3 Practical lesson	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	
1.2.4 Analysis lesson	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	
1.3 Was the keyboard harmony training of use to you?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	
1.4 Was keyboard harmony interesting?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
1.5 Was there a connection between keyboard harmony exercises and your written harmony lesson?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
1.6 Did you play only cadential progressions?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
1.7.1 Did you use text book for keyboard harmony?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
1.7.2 If so, specify.	<hr/>		<input type="checkbox"/> 30

SCHOOL YEARS: ANALYSIS

FOR OFFICE
USE ONLY

SECTION SIX — ANALYSIS

1 There is a difference between TEACHING METHODS and the mere conveying of contextual knowledge. Some teachers use definite scientific teaching methods to teach analysis. Other teachers merely give an example and name the elements. What was your experience during your school years in this regard?

	31
	32

2. How often did you receive analysis lessons?

	33
--	----

3. Briefly describe the course of the analysis lesson:

4. Did you find the lesson easy to comprehend?

YES NO

5. Could you, after analyzing the work, readily produce the answers?

6. Did you memorize the analysis in order to produce it?

	36

STUDENT YEARS — TRAINING

FOR OFFICE
USE ONLY

SECTION SEVEN — TERTIARY TRAINING

THIS SECTION SHOULD BE ANSWERED ONLY BY THIRD AND FOURTH YEAR STUDENTS. YOU ARE REQUESTED TO REFLECT YOUR STUDENT EXPERIENCE HERE.

1. Do you think that you gained enough academic knowledge regarding the following subjects? YES NO

1.1 Analysis

1.2 Harmony

1.3 Keyboard harmony

1.4 Aural development

1.5 Comment on the above

42



UNIVERSITY of the
WESTERN CAPE

--

43

2. Are you familiar with the CONTEMPORARY METHODS OF TEACHING the above-mentioned subjects? Comment on this.

YES NO

--	--

--

44

Thank you very much for the time you have spent in answering this questionnaire. You have made a significant contribution to this important research.

Miss M M Lochner